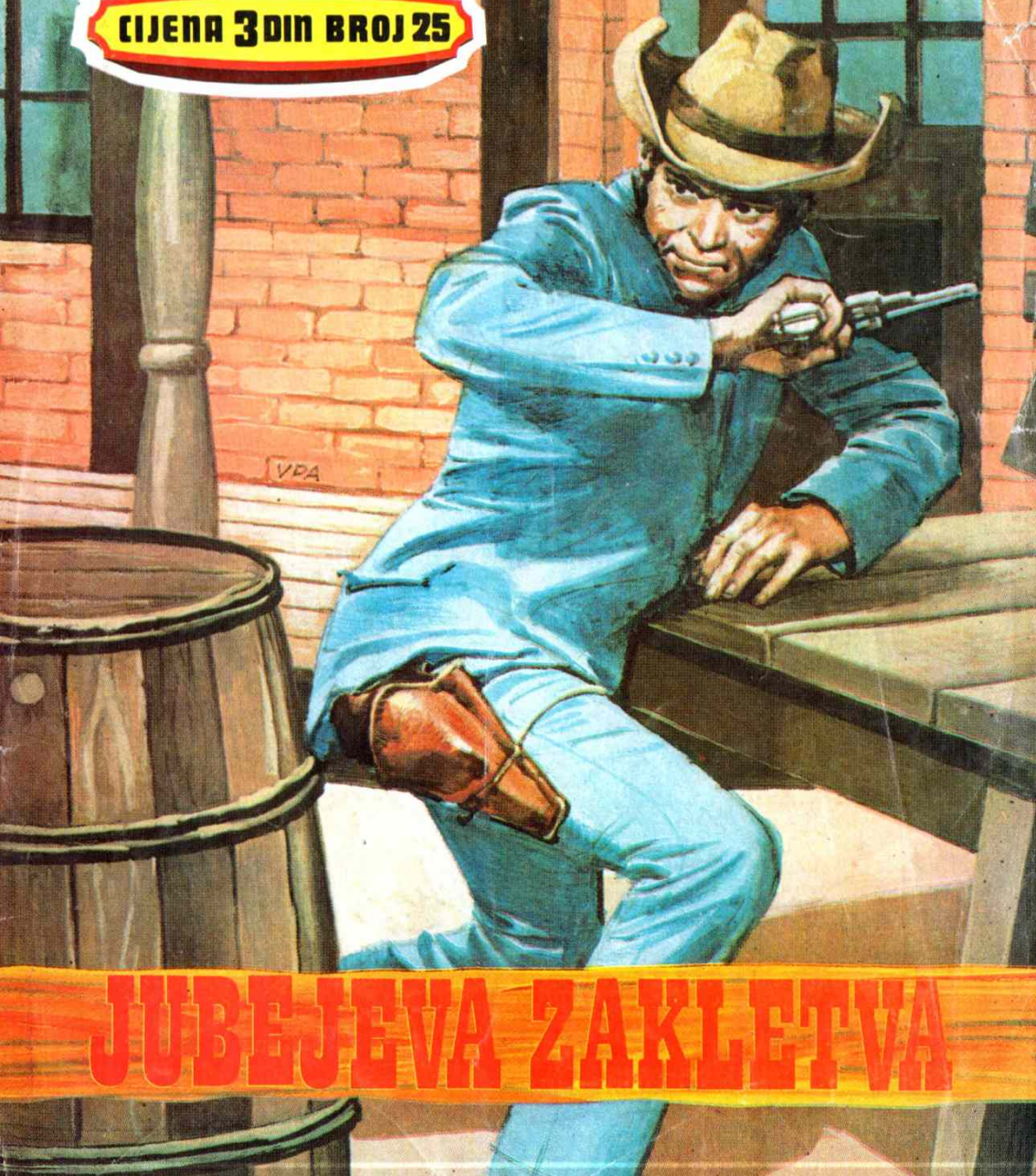

NOVA SERIJA

LASO

CIJENA 3 DIN BROJ 25

JUBEJEVA ZAKLETVA

WILLIAM O'CONNOR

JUBEJEVA ZAKLETVA

»Laso« Nova serija 1974.

Urednik: Ladislav Grakalić

Prevela: Marija Manolić

»Laso« — Izdavač: OOUR izdavačke djelatnosti »Vjesnik«, Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — V. d. glavnog i odgovornog urednika: Borivoj Jurković
— Tisak: OOUR novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik«, Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Zagreb 1973.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju): VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA,
Zagreb

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za
prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/1-1973. od 22. VI 1973.

I

Čim je Jube Stark pred štalom na dvorištu ugledao ridana Marta Willarda, osjetio je nelagodu. Sjahao je s konja. Čuo se grub smijeh. Zatim i nečije stenjanje. Odmah je znao da netko zbija grubu šalu s Franchiejem. Naglo je otvorio vrata. Slutnje ga nisu prevarile. Na hodniku, među nekolicinom kaubojja, stajao je Mart Willard, a pred njima se, stojeći na glavi i vezanih nogu, njihao Franchie, momak s razumom djeteta.

Franchie je bio pravi umjetnik u hodanju naglavce, a Martu Willardu, nasljedniku velikoga ranča Crown, sigurno nije bilo teško svezati mu lance oko nogu.

Franchiejevo je lice već poplavilo, kolutao je zastrašenim očima.

Ugledavši Jubeja muškarci su se prestali smijati, samo je Willard još jednom gurnuo Franchieja i izazovno pogledao Jubeja.

Franchie je uzalud pokušavao zarinuti ruke u tvrd pod i smiriti se.

— Odveži ga, Marte! — rekao je Jube. Najprije je bio zapanjen tako okrutnom šalom s Franchiejem, a sada ga je obuzeo i bijes.

Mart Willard stavio je ruku na revolver i krenuo. Učinio je tri koraka, stao i zapiljio se u Jubeja, dok se Franchie još uvijek njihao.

— Zelim izaći iz štale, Jube. Stojiš mi na putu.

— Oдавде ćeš izaći samo na sve četiri!

Mart Willard se ukočio. Ljudi iza njega počeli su odvezivati Franchieja.

— Stanite! — oštro je viknuo Jube. — To mora učiniti Mart Willard.

— Franchie se rado njiše! — naruga se Mart Willard.

— Samo pokvarenjak može izvoditi takve igre sa slaboumnikom!

Mart Willard pocrveni, a šaka mu se zgrčila oko drška revolvera.

— Samo povuci! Ali se prije toga oprosti s ovim svijetom!

Mart Willard ga odmah poslušao. U ovom kraju nije bilo čovjeka koji bi baratao revolverom bolje od Jubeja Starka. Ali je Mart Willard bio fizički jači, odmah je prešao u napad.

Jube je podigao pesnice uvis i odmaknuo se u stranu. Mart Willard je to predvidio, naglo se okrenuo i udario ga iza uha. Jube je tresnuo o zid osjetivši strahovitu bol.

Mart je uživao u dobrom udarcu.

Jube se bacio naprijed. Willard je podigao pesnicu, htio je uzmaći i lupiti protivnika u potiljak. Ali Jube ga je zgrabio za bokove i povukao na pod. Otkotrljali su se van. Jube je bio odozgo. Sjedio je Willardu na prsima i udarao ga. Ali Willard je bio spretnan poput mačke. Zbacio je Jubeja sa sebe i ustao.

— Dodji, dobit ćeš ono što zaslužuješ! — vikao je.

Jube odgovori: — Evo me, životinjo!

Snažnim je udarcima tjerao rančero-va sina ispred sebe. Tri koraka od ulaza tresnuo ga je o zid štale. Svi su pomislili da je s njime završeno.

Uz vrata je visilo mnoštvo rdavih čavala i kuka. O njih su bila obješena sedla i hamovi. Kad je Willard tresnuo o zid, sve je to popadalo.

Willard je ispružio ruku. Odjednom je imao težak lanac. Još jedno sedlo

padne sa zida. Lecnuo se od udarca sedla, ali je odmah zatim podigao lanac.

Jube se skamenio.

Mart je skupi svu snagu i zamahnuo.

Lanac je poletio uvis, ali njegova posljednja karika zapela je o neki čavao. Lanac se ukočeno spustio. Mart Willard se zapanji.

Jube je divlje kriknuo i jurnuo na protivnika. Trenuci pretrpljenoga smrtnog straha dali su mu nadljudsku snagu. Odmakao se od njega tek kad je Glasgow viknuo:

— Pusti ga, Jube, ubit ćeš ga.

Jube je odstupio. Uza nj se našao Franchie.

— Da ga ubijem, Jube? Samo mi reci!

— Idi u nastambu!

— Ali on te htio tim lancem ubiti!

— Molim te, idi!

— Kako ti kažeš. — Franchie se okrenuo i otišao.

Buster je mračno promatrao Jubeja. — Očekuju nas neprilike, momče! Mart će doći kući više mrtav nego živ. I onda ćemo nešto doživjeti!

Jube je zgrabio mladoga Willarda i odnio ga do korita s vodom. Nekoliko puta mu je zaronio glavu sve dok nije počeo kašljati i pljuvati vodu. Zatim ga je izvukao i spustio na travu. Ležao je poput utopljena štakora.

— Dovedite njegova konja! — naredi Jube.

Jedan kauboj otrči.

— Zar ga niste mogli spriječiti? — upitao je Jube.

— Sve se odigralo tako brzo — odgovori stari Glasgow. — Kad sam ušao u štalu. Willard je već imao lance u rukama, a Franchie je teturao na rukama.

— Udesit ću ja tebe, Jube Stark! — Odjednom se začuo glas Marta Willarda koji se osvijestio. — Mi, Willardi, pokazat ćemo ti s kim imaš posla!

Jube mu je prišao: — Nemoj mi prijetiti, Mart!

Willard je zatvorio oči i spustio se natrag na travu.

Kauboj se vratio s riđanom. Pojavio se i rančer Rinbow. Ugledavši mladoga Willarda kako leži, uplašeno je pogledao Jubeja.

— Zaboga, Jube! Što se ovdje dogodilo?

Jube je šutio. Glasgow je objasnio rančeru što se zbilo.

— Zar to nisi mogao izbjeći, Jube! Znaš kako me Willardovi žele pritisnuti uza zid i domoći se moje zemlje. A čemu sve ovo zbog toga slaboumnika!

— To se tiče samo Marta Willarda i mene! — odgovori Jube.

— Willardi neće tako misliti. Sve se odigralo na ranču Rinbow. Samo je to važno, to si morao znati. Willardovi će te tražiti na mom posjedu i...

— Jasno mi je, gazda. U redu, nestat ću. Još ovog trenutka!

— Oni će te progoniti — opet će rančer. — A Franchie neće imati ni minute mira.

— Nestat ću i povesti Franchieja sa sobom. Odjahat ću na sjever. Možeš poslati Willardove za mnom, neću izbrisati svoje tragove.

— Jube! — kriknuo je stari Glasgow.

Jube se naglo okrenuo.

Mart Willard se pridigao. Naslonjen o zdenac, držao je revolver u ruci. Oči su mu blistale.

Jube nije imao vremena da razmisli. Morao je oružjem braniti svoj život. To je i učinio.

Dok su svi još stajali kao munjom pogodeni, povukao je revolver i opalio. tako brzo da ostali nisu dospjeli ni udahnuti.

Metak je prsnuo. U očima Marta Willarda zaisknilo se bezgranično čuđenje. Zakoračio je prema Jubeju, tako da Jube umalo nije ponovo opalio.

Tada je pao licem o zemlju.

Jube je spremio oružje: — Sve ste vidjeli, gazda. — rekao je promuklim glasom.

— Došao je ovamo jer su Willardovi htjeli uzeti pašnjake u zakup. Odbio sam ga. Oni će to shvatiti kao moj odgovor.

— Otpremiću ga preko — rekao je Jube i ogledao se za Willardovim konjem.

— Zamišljaš to vrlo jednostavno! — naljuti se rančer. — Willardovi šerifa imaju na svojoj strani. Pogledaj mladića! Svatko može vidjeti da je najprije dobio grdnih batina, a zatim je ustrijeljen! Zamisli tko će biti porotnici i izračunaj svoje šanse! Ja već godinama ovdje nemam nikakvoga utjecaja.

Okrenuo se i bijesno odmjerio kauboje. — Osedlajte moga konja, a ti, Jube, nestani!

Jube je imao pet svjedoka. Ali Willardovi su bili moćni i bezobzirni.

— Bolje je da nestaneš, Jube — javi se stari Glasgow. — Mi hoćemo dati iskaz pred sudom, ali tko zna hoće li itko od nas imati priliku da otvori usta.

Jube je otišao po svoga konja. Vodio ga je prema nastambi za kauboje.

Franchie je stajao pred vratima. — Ustrijelio si ga, zar ne?

— U nužnoj obrani, ne govorimo o tome! Odlazim! Franchie, hoćeš li sa mnom?

— Da! Ti si jedini uvijek bio dobar prema meni. Osim gospođice Janny. Možda bismo mogli povesti i nju. Ne bi li to bilo dobro?

— Moramo jahati sami, Franchie. Spremi svoje stvari i otiđi po svoga konja.

Jube je rado živio na Rinbowljevu ranču, najviše zbog Janny.

Kad je stavljao stvari na konja, prišao mu je stari Glasgow. — Ostavi slaboumnika ovdje. Bit će ti samo na teret. Willardovi imaju najbrže konje.

— Ne bojim se Willardovih.

— Neće se samo jedan popeti u sedlo. Dobro znaju koliko si opasan. Tucet vukova razdere i najjačega grizlija.

— Skinut ću ih s vrata — odgovori Jube promatrajući kolški put koji je vodio između brežuljaka.

— Janny će se vratiti tek uveče. — Starac kao da je čitao njegove misli. — Tako dugo ne možeš čekati. Rinbow je već odjahao. Zeliš li nešto poručiti Janny?

— Ne — odgovori nakon kraćeg oklijevanja. — Ne! Ništa joj nemoj reći. Razumiješ li? Bolje je tako.

Franchie mu se pridružio. Zajedno su odjahali. Jube se osvrtao prema gradu. Ali njegove se nade nisu ispunile. Janny Rinbow je već bila uspomena.

* * *

Steve Rinbow morao je jahati četiri sata do granice svoga ranča i ranča Crown. Milju ispred cilja naišao je na prvog kauboja s Willardova ranča. Bio je to mlad momak koji nije dugo živio u ovom kraju. Kauboj je, smiješeci se, dojahao do njega, ali se ukočio, prepoznavši mrtvaca.

— Okreni konja i javi što si vidio.

Kauboj je odjurio.

Steve Rinbow vrlo se nevoljko osjećao. Međutim, znao je da ne može birati. To je bila svađa između mladoga Willarda i Jubeja Starka. Morao je učiniti sve kako bi izvukao sebe, bio je to dužan sinu i kćeri.

Kad je stigao na ranč Crown prošlo je podne. Bilo je vruće.

Na dvorištu je bila okupljena gotovo sva momčad, tridesetak jahača. Willardovi su stajali na verandi. Samo tri sina. Staroga nije vidio.

Na dvorištu je vladala ledena šutnja. Ljudi su mračno promatrali Rinbowa.

Rinbow je zaustavio konja pred širokim stepenicama glavne zgrade i jednom od kauboja dobacio uzde Martova riđana.

Tri Willardova sina stajala su u jednom redu. Slim, najstariji, polako se spustio.

— Zao mi je, Slim — rekao je Rinbow. — Rado bih razgovarao s tvojim ocem. Zar nije ovdje?

Slim Willard je zastao. — Leži mrtav, gore u kući. — Mračno ga je promatrao. — Onaj tko je ustrijelio Marta, ima dva Willarda na savjesti.

— Došlo je do svađe... — počeo je Rinbow.

— Svađa! Mart vam je ponudio ugovor o zakupnini. Jesu li svađa i ubojstvo vaš odgovor?

— Najprije me saslušajte! — zahtijevao je Rinbow.

— Što stojite! — izderao se Slim na svoje ljude. — Odvežite Marta i odnesite ga u kuću.

Tek kad su kauboји odnijeli mrtvaca, Rinbow je ispričao Slimu Willardu što se dogodilo na njegovu ranču.

Slim ga je šutke saslušao. — Gdje će šerif pronaći Jubeja Starka? — upitao je promuklo.

Rinbow se grizao za usnicu.

Slim Willard podigne obrve: — Ne morate ništa reći Rinbow. Mi ćemo ga pronaći, makar ga morali tražiti cijelu vječnost.

— Jako mi je žao, Slime — reče Rinbow. — Nadam se da ćemo ostati dobri susjedi.

Slim ga je samo odmjerio od pete do glave, okrenuo se i ušao u kuću.

Rinbow je odjahao.

Slim Willard zastane na verandi i pogleda svoju braću. — Povešću nekoliko ljudi i neću se vratiti prije nego što nađem Jubeja Starka! — rekao je Jill.

Jill je bio najmlađi. Imao je blijedo, dječje lice, ali su mu oči divljački blistale.

— Jube Stark je vrlo opasan — rekao je Mac, srednji brat. — S našim ljudima nećemo mnogo postići. Potrebno nam je nekoliko revolveraša i iskusan izvidnik. Nemoj misliti da ćeš lako uloviti Starka.

— Mi ćemo ga već pronaći! — zasiktao je Slim.

— Pronaći, da! — odgovori Mac. Ali time ga još nećemo dovesti pred sud. Taj će se momak braniti poput divlje mačke. Teško ćemo ga odvesti u grad.

— U grad? — Slim se smiješio.

— Ja sam zato da ga predam sudu. Zločinac mora javno okajati svoj zločin — rekao je Mac.

— Ne! Metak u Starkova prsa ili uže oko njegova vrata bili bi prejeftina kazna — ogorčeno će Slim. — Ne, povedi nekoliko ljudi, Jille, uhvatite ga i pustite neka pliva niz rijeku. S licem u vodi!

— To je premala kazna! — pobuni se Mac.

— Tko kaže da je to sve? — upita Slim.

Braća su ga začuđeno pogledala.

— Rainbow nikad nije dobio zakonsko pravo na ranč — opet će Slim.

— Da, ali... — prekine ga Mac.

— Steve Rainbow uživa prevelik ugled — počeo je Slim — Zbog toga ga otac nije ni dirao. Ali, ako bi stari Rainbow bio mrtav, ranč bi preuzeo Clide.

— Ali stari Rainbow... — upadne Mac.

— Jedan od naših ljudi odjahat će večeras u grad — nastavi Slim — i ispričati šerifu da smo pronašli Marta i staroga Rainbowa mrtve, na pašnjaku. Šerif neka izvoli otkriti zbog čega su se svađali i uzajamno ustrijelili. Za to je plaćen. A, ti ćeš se, Jill, pobrinuti da

Stark nikad i nigdje ne bude pronađen. Ni živ, ni mrtav.

Macovo je lice posivjelo. — Naša je momčad čula što je Rainbow maloprije ovdje ispričao i svi su ga vidjeli kako je sam odjahao.

— Momčad je odana — reče Slim. — Činjenica što to ne znaš, najbolji je dokaz koliko si se brinuo za ranč.

Mac je šutio.

— Zaboravio si mladoga Rainbowa, Slime! — podsjeti ga Jill. — Bez obzira na titulu vlasnika, on će preuzeti ranč!

— Clide Rainbow oduvijek se samo zaduživao i izvlačio ocu novac iz džepa. Nema mnogo prijatelja, a kad ne bude imao novca, neće imati ni jednoga. Velik dio njihove zemlje nije iskorišten. Pobrinit ćemo se da se javnost zgrane zbog toga. Pustite me da radim!

— Ne znam... — počeo je Mac.

— Nakon pogreba možeš se ponovo zavući u grad! — prekine ga Slim. — To ćemo srediti Jill i ja. Bit će dovoljno ako se ubuduće pojaviš ovdje samo u jesen, kada dijelimo dobit od prodane stoke.

— Nisam tako mislio! — uplašio se Mac.

— U redu, onda se prihvati posla! — poviče Slim. — Pozovi Cliborna i Youngera u očevu radnu sobu. Brzo! Inače će stari Rainbow otići predaľeko od lasa. Jill, izaberi nekoliko momaka i požuri za Starkom. Moraš se vratiti na pogreb! I ne zaboravi, Jube Stark nikad nije postojao!

— Hariet! — sjeti se Mac. — Moramo je obavijestiti.

— Do đavola, gotovo sam zaboravio sestru!

— Oh — Mac je zastenjao. — Kako će ona to podnijeti!

— Moraš joj pažljivo reći — reče Slim. — Pričekaj dok ne dovedemo šerifa. Tada ćeš odjahati i ispričati joj da je došlo do borbe između Marta i starog Rainbowa, a otac nije preživio tu vijest.

— Ne mogu joj to reći. Neću moći izgovoriti ni riječ.

— Nikad od tebe nikakve koristi za Crown. Otac i ja sve smo morali sami

učiniti. Sada ću ja zamijeniti oca, a Jill će stupiti na moje mjesto. Ti se brini za svoj hotel i gubi mi se s očiju!

— Ali ja sam neprekidno s Hariet i znam da će je ta vijest uništiti. Još jučer je predbacivala samoj sebi što tako rijetko posjećuje oca.

— Predbacuješ li to i ti sebi?

— Da, ako već moraš znati.

— Otac je živio za Crown — grubo reče Slim. — Znao je samo za ranč i ljude koji su živjeli za nj poput njega. Ti i Hariet niste mu nedostajali. Otac nikad nije shvatio zašto si preuzeo hotel. Prema Hariet je imao obzira. Ne može se zahtijevati od jedne žene da živi samo za goveda i konje.

— Odsad ću zaista dolaziti samo u jesen.

— Ali da bi mogao svake godine dobiti svoj dio, sada moraš nešto učiniti! — reče Slim.

Braća se razidu.

Uskoro nakon toga Jill Willard, sa šestoricom kauboj, napusti ranč. Slim je ostao u očevoj radnoj sobi i dogovarao se s Clibornom i Youngerom.

Mac je stajao na verandi i promatrao kako su ta dva grubijana odjahala prema Rinbowljevu ranču. Rinbow je odjahao prije pola sata i Mac je znao da će ga doći na pola puta.

Slim je izišao i Mac mu je prišao.

— Sada bih odjahao k Hariet — reče Mac.

— Još je prerano. Mart mora prije toga biti otpremljen iz kuće. Moramo pričekati da se smrači. Poslat ćemo Falona po šerifa. Kad ode, možeš ga slijediti.

* * *

Hariet Willard bila je pavisoka, ali i nevjerojatno lijepa.

Clide Rinbow, sin i nasljednik Rinbowljeva ranča, koji je mrzio taj posjed i radije živio u gradu, zastao je i prijateljski se smiješio ugledavši Hariet kako silazi niz stepenice.

Hariet Willard je zastala na podnožju stepenica i pokretom glave pozdravila prisutne. Muškarci su joj uzvratili pozdrav, samo je Clide, kockar, ostao uspravan, prišao joj i uhvatio je za ruku.

— Danas je bilo jako vruće. Rado bih s tobom malo prošetao.

— Kamo, sanjaru? — podrugljivo se smiješila.

— Već godinama nisi bila na Rinbowljevu ranču. Ti i Janny niste se vidjele čitavu vječnost.

Hariet se nasmijala. — Danas popodne razgovarala sam s Janny. A što se tiče ranča, ni ti se tamo često ne pojavljuješ.

— Hariet — reče ozbiljno — sada puše prohladan vjetroc, idemo sada, ja ti moram mnogo toga reći.

Pogled joj je postao odbojan. — Put prema Rinbowljevu ranču je prašan. Osim toga, onaj tko zapušta poslove ništa ne postiže. Igrači te čekaju! Vrata saluna su otvorena, a Jack je već odavno zapalio svjetiljke iznad stolova za igru.

— Hoćeš li sjesti kraj mene? Već nekoliko večeri nisam imao sreće.

— Muškarac ne čeka da sreća sjedne kraj njega. On je zgrabi...

Clide Rinbow pruži ruke: — Hariet, ja...

— Nisam tako mislila — odvrati ona grubo.

Clide se okrenuo. Ali predvorje hotela bilo je prazno. Gosti su ušli u salun. Trgovac stočne hrane, koji je otpremio puna kola robe na Crown, nestrpljivo je mahao.

— Hariet, već se tako dugo poznamo...

— Poštedi me svoje ponude, Clide — prekinula ga je. — Mac te ne bi podnosio u hotelu. Zar bismo živjeli od zraka?

— Jednoga dana...

— Gospodin Rinbow će odmah doći, gospodo! — viknula je Hariet u salun.

— Idi, Clide! Čini se da je trgovac stočne hrane sklopio dobar posao.

Clide ode u salun. Sjedio je za stol i počeo miješati karte. Podijelivši ih, podigao je pogled i vidio kako Hariet razgovara s jednim kaubojem s Crowna. Stavila je ruku pred usta. Clide je vidio kako je problijedjela.

Clide je zastao u igri. Tada se okrenuo i liječnik. I on je promatrao što se događa.

— Mora da se nešto dogodilo — rekao je. — Prije jednog sata bio je ovdje još jedan kauboj s Crowna, a šerif je naglo napustio grad.

Clide je opet počeo igru. Kad je ponovo podigao pogled, Hariet i kauboj su otišli.

Clide je nervozno kartao. U prvih pola sata izgubio je sedam stotina dolara.

Zatim se u predvorju pojavio stari Glasgow. Portir ga je poslao u salun. Clide ga je primijetio tek kad je stajao kraj njega.

— Zdravo, Ringo! Samo nemojte reći da su vas poslali k meni! — Primijetio je kako je Glasgow blijed. — Što se dogodilo, Ringo?

— Već ste nekoliko sati gazda ranča Rinbow — reče starac.

— Što se dogodilo? — ponovi uplašeno Clide.

— Gazda je mrtav — ogorčeno će starac. — Dodite! Doveo sam vam konja.

— Steve Rinbow je mrtav? Kako se to dogodilo? — iznenađeno upita liječnik.

Stari Glasgow ošine pogledom kartase. — Dodite. Clide, potrebni ste sestri. Clide ga je slijedio.

— Stanite! Što se dogodilo? — Htjeli su znati ljudi za stolom.

Glasgow je zastao tek u predvorju. — Podlo ubojstvo.

Clide se skamenio: — Tko je to učinio?

— Willardovi!

— Willardovi? — Ponovio je s nevjericom. — Zar je to dokazano?

— Drugi se mogu dati prevariti — odgovori Glasgow — ali mi i Willardovi to znamo.

— Ne shvaćam, Ringo.

— Hajdemo, sve ću vam ispričati.

Uzhajali su i krenuli. Starac mu je, jašući pričao.

.... i gazda se više nije vratio — završio je Glasgow. — Vjerovali smo da će doći sa šerifom. Tada je došao kauboj s Crowna i zahtijevao da idemo s njim. Već je bio mrak. Borba između Marta Willarda i vašega oca, navodno, odigrala se na zemljištu Crowna. Mart je bio već ukočen. Vaš otac nije. Rekao sam to šerifu, ali on nije mario za to.

— A Jube Stark je pobjegao?

— Vaš ga je otac zamolio da to učini, a naveo sam vam i razloge.

— Ne mogu shvatiti da bi se Willardovi htjeli domoći našeg ranča — rekao je Clide.

— Sada je to vaš ranč, a nas ima četiri svjedoka da je Jube ustrijelio Marta na Rinbowljevju ranču. Vi nas dobro poznajete, Clide.

Dojahali su do glavne zgrade i popeli se u predvorje. Tamo je bio šerif Voody.

Janny se bacila u bratovo naručje.

— Prokleta priča — rekao je šerif i pogledao starog Glasgowa koji je stajao iza Clidea.

Clide se okrenuo: — Da, mora da je to prokleta priča ako se odigralo onako kako sam čuo.

— Obavijestit ću suca, doći će do suđenja — rekao je šerif. — Nadam se da će ljudi s ranča Rinbow ostati kod svojih iskaza.

— Dat ćemo svoj iskaz, Bill, u to možeš biti siguran — uvjeravao ga je stari Glasgow. — Ako prije toga svi ne zagrizemo u travu.

— Učini mi uslugu i ostani živ.

— To neće ovisiti o meni.

— Da! — kimnuo je šerif.

— Ima nas četiri, Bille — podsjeti ga Glasgow. Nemoj reći da bi nas sve istovremeno mogao pogoditi grom!

— Nikad se ne zna.

— Ti si na suprotnoj strani! — zasikće Glasgow.

— Ne tvrdi nešto u što ne možeš biti siguran. To bi samo pokolebalo tvoj iskaz pred sudom. — Šerif se razljutio i izišao.

Clide potrči za njim. — Trenutak, šerife! Hoćete li obavijestiti Buronta da se pobrine za pogreb?

Šerif je kimnuo. — Učinit ću to. Želite li još nešto?

Clide je zgrčio pesnice — Poznam mnogo ljudi. Ali najbolje sam poznavao svoga oca. Ne mogu, ni uz najbolju volju, zamisliti da je tamo došlo do borbe revolverima između njega i Marta Willarda. Ne, to ne mogu vjerovati!

— Znam da ste vi i vaš otac oduvijek bili stranci, Clide! Uostalom, svatko nešto tvrdi, a svaka se tvrdnja može pobiti.

— Naša ne! — zasiktao je Glasgow.

— Pričekajmo, Ringo. Najprije moram čuti što ćeš reći suču.

— Idi do đavola Bille!

Šerif se mračno nasmiješi. — Još ću svratiti. Ako bi se Jube Stark vratio, želio bih porazgovarati s njime. I s Franchiem. — Nakon tih riječi šerif pozdravi i ode.

— On će noćas mirnije spavati od svih nas! — naljuti se stari Glasgow. — Točno zna što želi postići.

— Hoćeš li učiniti nešto za mene, Ringo? — upita Janny.

— Svakako.

— Dovedi Jubeja!

Glasgow kimne glavom. — To sam čekao. Njegovu borbu protiv Marta Willarda nitko ne može pretvoriti u ubojstvo.

— Jube Stark nam nije potreban! — javi se Clide.

— Vaš je otac cijenio Jubeja Starka! — odgovori Glasgow.

— Srećom, to je prošlost!

— Clide! — uzvikne Janny.

— Nikad nism podnosio Starka. — mirno će Clide. — Pravio se važan...

— Otac se s njime uvijek savjetovao — prekine ga Janny. — Sigurno je znao zašto. Ali mislila sam na to da bi on mogao dokazati da je ustrijelio Marta.

— On to ne bi ni pokušao! — prezirno dobaci Clide.

— Zaboravite svoju mržnju! — upozori ga stari Glasgow. — Vaš je otac ubijen! Mene, Bustera i ostale Willardovi ne mogu uplašiti. A pogotovo ne Jubeja Starka. On će suču reći kako je bilo.

— Hajdemo spavati! — predloži Clide. — Htio bih da momčad sutra rano bude na nogama. Posao se mora nastaviti.

— Sigurno, Clide — tiho će Janny.

Glasgow joj kimne i izađe na verandu. Čekao je u sjeni.

I Janny je uskoro izašla. — Dovedi ga, Ringo. Ti znaš gdje ćeš ga naći.

— Već sam krenuo, djevojko. Ali kad se budemo vratili, tvojem bratu neće biti pravo. Sada je on ovdje gazda. Što ćemo onda?

— Već ćemo nešto smisliti.

— Clide nije promišljen čovjek.

— Polovica ranča pripada meni, Ringo. Tada ću povući crtu, a na mojoj polovici možete živjeti. Reci Jubeju da ga čekam.

— Hoću, djevojko!

Okrenuo se i otišao u koral. Osedlao je konja, uzeo oružje i nešto hrane. Do grada je jahao kolskim putem, a zatim skrenuo na sjever.

Putovao je čitavu noć. Čim je svanulo, počeo je tražiti tragove Jubeja Starka. Uskoro ih je našao. Tada je zaustavio konja i odmarao se puna dva sata.

Nakon jedne milje naišao je na svježije tragove sedmorice jahača koji su stigli s istoka i slijedili Jubejeve tragove.

Glasgow je podbo konja. Sada je bio siguran da progonitelji slijede Jubeja. Nadao se da je i on to primijetio. Čak ni najjači čovjek nije imao šanse protiv sedmorice. A Jube Stark je bio sam. Franchie je samo opterećenje.

III

Prošlo je i prijedodne. Sunce je nemilosrdno peklo. Glasgow je dobro poznao ovaj kraj, znao je gdje se mora oprezno jahati.

Nije nailazio ni na kakvu zvijer. Za iskusna starca bio je to siguran znak da su Jubejevi progonitelji tik ispred njega.

Glasgow je nastojao ustanoviti kolika je Jubejeva prednost pred progonitelji-

ma, ali su njihovi konji uništili tragove Jubejeva i Franchiejeva konja.

Glasgow je otkao vinčesterku i skrenuo prema zapadu. Jube je krenuo ravno na sjever onako kao što je najavio Steve Rindow, a Glasgow se nadao se da će prije mraka uspjeti mimoći sedmoricu jahača i sustići Jubeja.

Pronašao je siguran put preko travnjaka gdje nije uzvillavao prašinu.

Drveće ga je štítilo pred jahačima Crowna. Oni su jahali po pijesku i dizali oblak prašine pola milje istočno od njega.

Kad je Glasgow dojahao na njihovu razinu, zatekao se na nekom grebenu. Malo je oklijevao. Put se strmo spuštao preko stjenovitih zaravní. Ali nije mogao birati. Potjerao je konja.

Konj je nervozno zarzao. Glasgow ga je zauzdao i htio ga okrenuti na drugu stranu, ali nije uspio. Konj je podigao glavu i pokušavao se oduprijeti strmini. Ali stijene su bile suviše glatke i pustio je životinju da trči kako ne bi pali, i on i konj.

Uskoro su se našli na pješćanom polju. Glasgow je pritegao konja da ide korakom, ali se prašina svejedno kovtíjala. Životinja je do gležnjeva tonula u pijesak i ostavljala za sobom rupe.

I ako je uskoro izišao iz pojasa pijeska, slutio je da je u opasnosti, da je orimiječen.

Tako je i bilo.

Jahao je već duže pojasom zelene trave, a tada primijeti odjednom iza sebe Jubejeve progonitelje.

Približavali su mu se nevjerovatno brzo. Imali su prvoklasne konje.

Glasgow je skrenuo prema istoku. Da, izdao ga je onaj prokleti pijesak. Bila je to zemlja koja nije opraštala ni najmanju grešku.

Kad je njegov konj dojurio u malu dolinu, zatreštali su pucnjevi. Primijetio je da gađaju njegova konja. Podbo ga je i skrenuo prema zapadnoj strani doline u nadi da će u šumarku biti sigurniji.

Pucnjava je prestala. Progonitelji su pokušavali naći bolje položaje. Glasgow je ustanovio da su mu samo trojica, od sedmorice, za petama. Ostali su i dalje slijedili Jubejeve tragove.

Kad je bio tri stotine udaljen od niskog šumarka, ponovo su zapucali.

Glasgow se ogledao iza sebe. Njegovi su progonitelji promijenili smjer. Namieravali su mu presjeći put do drveća. Pucali su kako bi ga iznervirali i prisilili da promijeni pravac.

Glasgow se još jednom ponadao da će uspjeti. Ali kad se opet okrenuo, jedan je zaustavio svog konja. Glasgow je vidio kako je podigao pušku. Sunčevo se svjetlo odražavalo od cijevi.

Glasgow se htio baciti iz sedla. Uto odjeknu pucanj i metak pogodi konja. Starac se stropoštao zajedno s njim. Odmah se sklonio iza ranjene životinje, podigao vinčesterku i opalio.

Njegov prvi metak izbacio je strijelca iz sedla.

Progonitelji su tražili sklonište. Konje su potjerali u stranu i zaustavili se uz grmlje.

Jahanje je iscrpilo starca. Teško dišući ležao je iza svoga ranjenog konja. Znao je da ovdje neće moći ostati. A pucnjava je sigurno uzburkala i onu četvoricu. Sada će mu se pojaviti iza leđa.

Kao da su i ona dvojica baš to čekala. Samo bi ponekad opalili koji metak.

Nakon desetak minuta starac začuje topot kopita. Okrenuo se i spazio dva jahača kako jure u dolinu.

Sada više nije imao šanse. Napunio je vinčesterku, i izvukao kolt. Duboko je uvukao zrak, ustrijelio ranjenog konja i pridigao se.

Puške jahača s Crowna odmah su zapraskale. Nisu ga pogodili. Povukli su se.

Glasgow je jurnuo. Trčao je prema grmlju. Meci su zviždali kroz travu. I jahači koji su se približavali također su pucali.

Kad je stigao do grmlja, starca su pogodili. Uspio je podići pušku. Ugleđao je dva jahača kako se približavaju, ali nije mogao pucati.

Iscrpljen i ranjen, naslonio se na grmlje. Posljednje što je vidio bila su dva jahača iznad njega.

Zatim je pao na lice.

— Tamo leži njegov konj. Jube! — Franchie je ispružio ruku. — Pucali su na čovjeka koji je trčao u grmlje!

Jube je otkočio vinčesterku.

— Zar mu želiš pomoći? — upita Franchie — On je mrtav. Enol! Stoje tamo odakle je otrčao u grmlje. Kakvi su to ljudi?

— Tamo leži još jedan čovjek! — dodao je Franchie.

I Jube ga je primijetio. — Dođj! — pozvao je Franchieja. — Pogledajmo izbliza.

— Zašto smo promijenili pravac? To nas se ništa ne tiče.

— Htio bih vidjeti tko se to borio — odgovorio je Jube.

— Maloprije ti se još žurilo u Colorado, a i ja bih volio vidjeti tu zemlju. — Oči su mu zablistale. — Hoćemo li otići u cirkus?

— Sigurno bi im rado pokazao svoje umijeće?

— Da. To odavno želim. Siguran sam da mogu duže hodati na rukama od bilo kojeg čovjeka iz cirkusa.

Jahali su uz padinu.

Ušli su u šumu jedan iza drugoga, a kad su stigli do grebena, Jube je sa šumske staze ugledao prizor u dolini.

Pojavilo se još nekoliko jahača. Sada su tamo dolje pokapali dva mrtvaca. Neobjašnjiva slutnja natjera Jubeja da zastane. Jahači su bili suviše daleko da bi ih mogao prepoznati. Pričekao je da odjašu prema sjeveroistoku. Tada je mahnuo Franchieju i spustio se niz šumski put. Stigli su u dolinu kad su jahači nestali preko uzvisine prema sjeveru. Bila su šestorica, a vodili su jednoga konja.

Jube je najprije ugledao mrtva konja ispred grmlja.

Franchie je skočio iz sedla i pritrčao sivcu. — Ringov konj! — uzviknuo je.

Jube je gledao prema sjeveru. — Znao sam to — promrmlijao je — Slutio sam.

Franchie je šutio.

— Jedan od dva mrtvaca je Ringo Glasgow.

— A tko je drugi?

— Možda Buster ili Rei. Doznat ćemo.

— Kako? U Coloradu nitko nema pojma...

— Tamo gdje ćemo odjahati to će se znati.

— Zar misliš slijediti one jahače?

— Oni su slijedili nas, uskoro će nas ponovo slijediti!

— Tko su oni Jube?

— Uskoro ćemo doznati. Hajdemo, momče! Bojim se da nas na ranču nestrpljivo čekaju.

Franchie više nije postavljao pitanja. Slagao se sa svime što bi Jube rekao.

Spustila se noć, a oni su još uvijek jahali. Malo bi se odmutili, a oko ponoći su ponovo bili u sedlu.

Kad je počelo svanjavati, prejahali su sjevernu granicu ranča.

— Ti ćeš odjahati na ranč. Franchie i spremi konja u štalu. Ja ću doći dva sata kasnije. Reci to gazdi. Ispričaj mu da smo se vratili zato što smo otkrili što se dogodilo starom Glasgowu. Ostani na ranču.

Mladić je odjahao.

Jube je krenuo u grad. Kad je stigao do prvih kuća, još je ležala magla iznad potoka. Grad je spavao. Nigdje ni žive duše.

Jube je odjahao do Šerifove kancelarije.

Bill Voody je bio ranoranilac. Kad je Jube htio pokucati na vrata, ugledao ga je kako izlazi iz štale.

Voody ga nije primijetio.

Jube je pogledao niz ulicu. Još je uvijek bila pusta. Vinuo se preko ograde i stisnuo uz kućni zid. S rukom na oružju doviknuo je Voodyjevo ime.

Šerif je zastao.

— Zdravo, Jube! — Nije bio iznenađen, kao da ga je očekivao.

Jube je podigao ruku.

Šerif je išao prema njemu. Bio je bez opasaca, samo u košulji i hlačama.

— Proklete su te brzo poslali k meni — rekao je Voody i pridigao hlače. — Tako žurno ipak nije.

— Došao sam svojevrijeme k vama — odgovorio je Jube. — I otići ću kao slobodan čovjek.

— Do davola, čini se da ti se život ne dopada!

— Slušajte, Voody! — zareži Jube. — Sve ću vam reći. Dakle, otvorite uši. Bez obzira što su vam ispričali, ja sam ubio Marta Willarda, u samoobrani.

— Ali prije toga si ga izmlatio.

— Onako kao što je zaslužio.

— To on nije mogao progutati. Dok si razgovarao sa svojim gazdom, potegao je revolver. Stari Glasgow te upozorio. Trenutak kasnije Mart je bio mrtav, zar ne?

— Bilo je tako i nikako drugačije. Bez obzira kako to Willardovi prikazivali.

— Zašto si se vratio?

— Stari Rinbow poslao je Glasgowa za mnom.

Šerif je podigao obrve: — Gle!

— Možda je stari Glasgow samovoljno odjahao za mnom ne znam. U svakom slučaju, stari je Rinbow u neprilici.

— Što ti je Glasgow ispričao?
 — Ništa, bio je mrtav.
 Šerif ga je promatrao s nevjericom.
 — Franchie! I ja upravo smo se odmarali kad smo začuli pucnjavu. Osedlali smo konje i vratili se — Jube je objasnio što je vidio u dolini.
 — Jeste li otvorili grob?
 — Zašto?
 — Kako onda možeš biti siguran?
 — Poznam Glasgowljeva sivca.
 — A tko su bili oni jahači?
 — Vodio ih je jedan od Willardovih. Sigurno su bili u potjeri za mnom i Franchiejem. Glasgow i onaj drugi mora da su im dojahali u naručje. Ali možda je Glasgow bio sam. U tom slučaju sada je jedan manje na Crownu.

— A što bi ti htio od mene?
 — Kako se moram ovdje kretati?
 — Oprezno, prokleta oprezno.

Jube se nasmiješi: — Sada znam na čijoj ste strani, Voody. Glasgow je mrtav. Ne znam tko je onaj drugi. Ako je to netko od ljudi Stevea Rinbowa, još uvijek imam tri svjedoka koji se mogu zakleti da sam ubio Marta Willarda u samoobrani. Čak i kada biste bili protiv mene, pobrinuo bih se da ti ljudi svjedoče pred sudom. I Steve Rinbow će do toga dana ostati na životu. Ocijenite na čijoj ćete biti strani!

— Mislim da suviše brzo zaključuješ, momče! Jednog dana platit ćeš glavom.

— Vjerujem da ću je još neko vrijeme zadržati na ramenima.

— Tada je najprije umoči u hladan potok!

— Kako biste mi mogli doći iza leđa?

— Zašto bih to učinio?

— Da me uhapsite. Zbog ubojstva Marta Willarda. Tako su to smislili Willardovi, zar ne?

— Willardovima je nešto drugo palo na um.

— To nikad neće biti dovoljno dobro!

— Misliš?

Jube je kimnuo. — Da, tako mislim! Ali i vi sada znate na čemu ste! Nemojte me progoniti! Branit ću se.

— Nestani, budalo! Ne mogu shvatiti zašto bi Clide Rinbow poslao starog Glasgowa po tebe! Na ranču trebaju bistru glavu kakav je bio Steve, a ne bijesna revolveraša....

Jube se ukruti.

— Steve Rinbow je mrtav, mladiću — nastavi šerif i okrene se da ode. — Došlo je do pucnjave na zemljištu Crowna između Stevea i Marta Willarda. Pri tom su obojica poginula. Ali to još nije sve. Ta je vijest ubila staroga Willarda. Dakle, sutra prijepodne održat će se tri pogreba. Novi gazda na Crownu je Slim. Nadao sam se da će Clide Rinbow biti pametan Ali to što je poslao po tebe nije dobar znak. — Šerif ga još jednom mračno pogleda, onda ode.

Jube je bio izvan sebe. Jednim se skokom vine na konja i odjuri iz grada.

IV

Clide Rinbow ponovo protrlja oči. Ali pred sobom je zaista ugledao Franchieja.

— Ej, Franchie! — iznenadi se. — Što je? Odakle dolaziš? Zar ti se nije dopalo s Jubejem?

— I Jube je ovdje. Uskoro će stići. Gdje je gazda? Moram mu mnogo toga ispričati.

Clide Rinbow nije vjerovao svojim ušima, sjurio je niz stepenice. — Što se do đavola, dogodilo? — zaurao je. — Ja sam gazda, govori već jednom!

Franchie je pričao, a Clide ga je slušao ništa ne shvaćajući. Kad je mladić završio, okrenuo se i popeo uz stepenice.

— Janny! — viknuo je da je čitava zgrada zadrhtala.

— Što je, Clide? Zašto vičeš?

— Vani je onaj slaboumnik. Priča...

— Jube! — Janny je htjela projuriti kraj njega.

— Da, i on je prokleta budala! — Zgrabio je za ruku. — Jesi li ti poslala starca po njega?

— Clide, ja...

— Glasgow je mrtav! Sada znaš što si učinila!

— Što?

— Otjerat ću Jubeja! — zasiktao je Clide. — Takav mi uobražen čovjek nije potreban! Je li ti to jasno?

Janny je probljedom. Nijemo je promatrala brata. A onda je izjurila van. Franchie je na rukama hodao preko dvorišta.

Zastala je.

Franchie se prebacio na noge i prišao joj. — Zdravo, gospodice Janny! — pružio joj je obje ruke. — I opet smo ovdje! Jube će uskoro stići. Glasgow je mrtav.

— Nemoguće! — krikнула je Janny.

Franchie je ozbiljno kimnuo. — Mrtav je. i njegov sivač kojeg je toliko volio.

Janny je rukama prekrila lice, okrenula se i potrčala u kuću. Franchie je začuđeno gledao za njom.

Clide je čekao na verandi. — Jesi li razumjela onu budalu?

Janny ga je nijemo promatrala.

— Pitao sam te jesi li razumjela onog luđaka do đavola!

— On nije luđak! — odgovori Janny.

— Hoću znati što se dogodilo!

— Jube je ovdje.

— Ne želim ga na ranču.

— Bez njega nećeš daleko stići!

Clide se nasmijao. — Otac se bez takvih momaka nije mogao snaći, ja ću moći!

— Polovica ranča pripada meni.

— To nema nikakve veze.

— Meni je Jube drag.

— Briga me za tvoje osjećaje!

— Poštovat ćeš ih, ili ćemo objaviti da prodajemo ranč.

— Zar ćeš ići tako daleko?

— Jube je bio predvodnik, a to je i sada — odlučno je rekla. — Radio je i živio za ovaj ranč, kao i otac, a napustio ga je bez protivljenja kad ga je otac to zamolio. To mu nećemo zaboraviti.

Clide se ugrize za usnu. — U redu. Ali nakon prve svađe odletjet će odavde.

— On će te poštovati kao gazdu.

— Nadam se. Ali uzimam u obzir da je jedan čovjek morao umrijeti kako bi se on mogao vratiti.

Okrenuo se i izašao.

Janny je istrčala na verandu. Htjela je vidjeti Jubeja kad se bude pojavio na brežuljku.

Ali sunce se već visoko popelo, a njega još uvijek nije bilo.

* * *

Ugledavši pred sobom velike zgrade ranča Crown, Jube uspori konja.

Široko dvorište bilo je prazno. Ispred glavne zgrade stajao je Harietin jednoglav. Na sjedištu je ležala putna torba. Konj još nije bio upregnut. Kad je Jube sjahao, ugledao je nekog kaubojja kako dolazi iz korala.

Tada je spazio i Hariet.

Skinuo je šešir: — Dobro jutro, Hariet.

Bila je odjevena u crno, na glavi je imala veo tako da nije mogao vidjeti njeno lice.

— Jube! — Njen je glas odao radost i zaprepaštenje.

Sišla je niz stepenice i pružila mu ruku. Pri tom joj je pogled kliznuo preko njegova danima neobrijana lica.

— Zao mi je zbog svega što vam se dogodilo, Hariet. Uistinu mi je žao.

Tužno se nasmiješila. — To se dogodilo, Jube. ništa ne možemo učiniti... Već se tjednima nismo vidjeli. Čitavu vječnost!

Jube je promatrao njezine zelene oči. Koliko je bila upletena u događaje? Ništa nije uspio zaključiti.

— Ništa ne kažeš? — upitala. — Moja ponuda još uvijek vrijedi, Jube! Grad raste, a kad budemo imali željeznicu, Mac i ja proširit ćemo hotel. Ti bi bio prvi čovjek u poduzeću. To je ipak bolje nego na ranču biti drugi, ili treći.

— Sada to više nije moguće, Hariet.

— Što se to tebe tiče. Ti nisi Rainbow!

— Htio sam razgovarati sa Slimom. Gdje je on?

— Sada nikoga nema. Slim je odjahao s kaubojima na pašnjak.

— A Mac?

— Mac je u gradu. Jill isto tako nije ovdje. Prekjučer je odjahao i još se nije vratio.

— Znaš li kamo je odjahao?

Hariet slagne ramenima. — Ranč nije moje područje. Jube. Čula sam da je negdje na sjeveru. Slim je sinoć govorio o tome. Ali to je sve. Ništa više ne znam.

— To je dovoljno.

— Tako si čudan, Jube. Sto ti je?

— Odvezi se u grad i brini se za svoj hotel, Hariet. — Jube se okrenuo kauboju koji je prišao s konjem i htio ga upregnuti u kola.

— Gdje je gazda? Htio bih razgovarati.

Kauboju ga je neprijateljski promatrao.

— Ako vam to gospodica Hariet ne može reći, onda ni ja ne znam.

— U redu. Potražiti ću ga. — Jube je otišao prema svom konju.

Hariet ga je slijedila. — Što hoćeš od Slima? Zar se nešto dogodilo? Sasvim si drugačiji nego inače.

— Ostavite ga, gospodice! — doviknuo je kauboju. — Bit će bolje!

Hariet je dobacila kauboju prijekoran pogled, a zatim je ponovo pogledala Jubeja.

— Da, bolje je da ne razgovaramo — rekao je Jube i uzjahao.

— Jube! — uzviknula je Hariet. — Ne uplići se ni u što! Samo si na platnom poplusu ranča Rainbow. Još nisi s njime oženjen. Ili...?

Jube je mirno pogledao.

— Ne, nisam oženjen s Rainbowljevim rančem. Prekjucer sam na njemu ustrijelio Marta. Htio sam ga sam dopremiti ovamo. Ali Rainbow je odjahao umjesto mene. I nikad se više nije vratio. Htio sam pitati Slima kako je moguće da se borio s mrtvim čovjekom.

Hariet ga je promatrala s nevjericom.

— Ne slušajte ga! — viknuo je kauboju. — Laže čim otvori usta!

Jube je potjerao konja i prišao kauboju. — Pazi što govoriš!

Kauboju je problijedio.

— Dakle, gdje ću naći tvog gazdu?

Kauboju je rukom pokazao prema zapadu. — Htio je otići na potok.

— Ako si lagao, uskoro ćemo se vidjeti. — Jube potjera konja.

— Jube! — vikne Hariet.

Jube se okrenuo u sedlu.

— Pričekaj, htjela bih znati...

— Neka ti Slim ispriča! — reče Jube.

— Ako ga sretnem zahtijevat ću da ti sve kaže.

I odjaha ne osvrćući se.

Kraj potoka ugleda Willardovo krdo, ali bez nadzora. Jube nije vidio nijed-

nog kauboja, niti je otkrio Slima Willarda.

Uskoro je odjahao prema Rainbowljevu ranču.

Tri milje ispred ranča ugledao je nećijeg konja. Držao je glavu oborenu, a kako je na sebi imao sedlo, Jube je znao da će u travi naći i čovjeka.

Ali prije nego što ga je ugledao, prepoznao je vranca Bustera Ratchela, kauboja s ranča Rainbow.

Bustera je prepoznao jedva. Bio je dobro udešen.

Polio mu je vodom lice i Buster se pokušao uspraviti. Promatrao je Jubeja ništa ne shvaćajući, izmučeno je zastajao i ponovo se spustio na zemlju.

— Što se dogodilo, Bustere? — upita Jube, iako je znao odgovor. — Tko te udesio?

Buster je divljački odmahnuo glavom.

Jube ga je zgrabio za ramena i uspravio: — Sjeti se, do đavola!

Buster je odgurnuo Jubeja i popeo se na vranca.

— Ničega se ne sjećam! — viknuo je. — Osim da si nas sve uvalio u neprilike zbog onoga prokletog slaboumnika! Htio si zaštititi njega, a sada moramo svi stradavati!

Potjerao je konja i odjahao.

Jube je prišao svom konju. Buster je bio jedan od onih koji su mogli posvjedočiti da je on, Jube, ustrijelio Marta Willarda na dvorištu Rainbowljeva ranča. Ali sada je bio siguran da se Buster ni pred kojim sudom na svijetu ničega više neće sjetiti. Za to se pobrinuo Slim Willard.

Jube je odjahao na Rainbowljev ranč. Svi su kauboju stajali u dvorištu. Jedan od njih odveo je Busterova vranca u koral. Bustera nije vidio. Mora da je otišao u zgradu za kauboje. Činilo se da nikom nije ispričao što se dogodilo. Ali svatko je to mogao zamisliti. Prije svega Rei i Suhard koji su prije dva dana bili s njim.

Clide je bio s ljudima. Janny je stajala na verandi. Sada je dotrčala na dvorište.

Jube je sjahao i pozdravio. Muški su šutke kimnuli. Clide ga je odmjerio.

Janny mu je pružila ruku i prijateljski ga pozdravila. Jube joj je uzvratilo pozdrav.

— Kod Willardovih je pogreb danas poslijepodne — rekao je Clide Rinbow. — Mi ćemo pokopati oca kasno poslijepodne. Nakon svega što se dogodilo bolje je da ne srećemo ljude s Crowna. Odjahat ćemo dva sata nakon ručka.

Kauboji su se udaljili. Jube je ostao stajati, nije mario za Jannyn upitni pogled. Clide reče:

— Franchie nam je mnogo toga ispričao. Ali od njegova pričanja nisam postao pametniji. Moja sestra je htjela da se vratite. Ja se samo pokoravam. Kažem to kako bi sve između nas bilo jasno. Stari Glasgow preskupa je cijena za vas.

Nakon tih riječi otišao je u kuću, Jube nije dospio odgovoriti.

Janny je posegnula za Jubejevom rukom: — Ostaješ ovdje predvodnik, kao da je otac živ.

Jube se nasmiješio. — Rado sam se vratio, Janny.

Janny je oborila pogled. Usne su joj se trzale, zaplakala je. — Clide nije poput oca. Zašto je moj otac morao umrijeti baš sada kad ga toliko trebamo?

— Ubijen je zbog toga što je potreban ranču.

Obrisala je suze. — Hoćeš li ostati na mojoj strani i na strani Rinbowljeva ranča, Jube?

— Do posljednjeg metka — obeća joj.

Slim Willard sjahao je s konja i dobacio uzde jednom od kauboja.

— Pripremite se, za jedan sat krećemo na pogreb!

Dok su kauboji pripremali konje, on požuri prema glavnoj zgradi. Pred njom je još uvijek stajao Harietin jednoglasni, a vjerovao je da mu je sestra već odavno u gradu.

— Vaša je sestra još ovdje — rekao mu je jedan kaubojo.

— Vidim! — zarežao je Slim. — Je li se Jill vratio?

Kaubojo je zapanjeno promatrao Slima.

— Ne pilji tako u mene! Što se dogodilo?

— Jube je bio ovdje.

— Još nije podne, a ti si već pijan!

Kaubojo je odmahnuo glavom. — Bio je ovdje! Kunem se! I razgovarao je s vašom sestrom. Rekao joj je da je on ustrijelio Marta. Sada vas ona čeka u kući.

Slim se namrštilo.

— Bio je ovdje jer je htio razgovarati s vama.

Slim se ogledao: — Jill se još nije vratio?

— Ne.

Slim u sve to nije mogao povjerovati. Ali tada je ugledao Hariet na verandi. Bila je vrlo blijeda.

Prešao je preko dvorišta i popeo se uz stepenice.

— Još si ovdje — rekao je približivši se.

— Da, imam za to razloga!

— Čuo sam da je Stark bio ovdje.

— Jesi li ga sreo?

Slim je odmahnuo glavom.

— On te traži.

— Naći će me.

— Slim, on mi je...

Prekinuo je pokretom ruke. — Ti drugačije gledaš toga momka. Ali ja neću imati nikakvoga obzira prema tome. On želi iz Rinbowljeve smrti izvući korist za sebe. To je sve. Ali ja ću ga naučiti pameti!

— Dovoljno ga poznam... on mi nikada ne bi lagao.

— Tko zna! — Slim se nasmiješi. — Njemu je stalo do Janny Rinbow. Shvati već jednom. Ti si Willardova, a on je običan kaubojo.

— Otac ga je cijenio.

— Nemoj se neprekidno pozivati na oca! Nikad nije podnosio bijednike.

— Nešto tu nije u redu, Slim.

— Otac je umro od srčanog udara.

— A Steve Rinbow? — upita.

— Mart ga je ustrijelio. A ja sam sretan zbog toga.

— Kako mrtvac može nekoga ustrijeliti?

Slim je mahnuo kauboju koji je prelazio preko dvorišta: — Upregni konja u taj prokleti jednoglasni. — Okrenuo se Hariet. — Odvezi se u grad. Doći ćemo za jedan sat.

— Gdje si blo da te Jube Stark nije sreo?

— Morao sam obaviti težak posao. Hajde idi! Ja se još moram presvući.

— Htjela bih znati kakav je to posao bio.

Prišao joj je bliže: — Sve što radim, radim za ranč Crown, na kojem si i ti rođena. Bila bi nitko i ništa ..

— Svatko bi od nas bio nitko i ništa! — prekinula ga je. — Zapravo, i za tebe je sreća što si rođen na ranču Crown.

— To je sreća za tebe! Svi biste već davno umrli od gladi ...

— Ja se probijam sama!

— S udjelom što dobivaš s Crowna!

— Kao i ti, Mac i Jil.

— Mi svi radimo nešto za ranč, bilo bi vrijeme da i ti nešto učiniš.

— Da ustrijelim Jubeja Starka?

Slim se nasmijao: — S njime neka obračuna Clide. On je sada gazda. Koliko'ga poznam, učinit će ono što mu ti kažeš.

— Ništa mu neću reći! — uzviknula je.

— Ako Jube Stark sutra ne izletj s Rainbowljeva ranča, nećeš dobiti svoj udio.

— Oh!

— Tada se možeš žaliti sudu. Ali prije nego što dođe do procesa proći će bar dvije godine. Bez obzira na to, dovoljno se razumijem u knjigovodstvo. Ako budem htio, navest ću lažne brojke i izmisliti dugove tako da neću nikom platiti ni centa.

— To se nećeš usuditi!

— Ako ga najure, više neće biti s Janny Rainbow. Možda će tada prihvatiti posao koji si mu ponudila prije četiri tjedna. I vuk mora od nečega živjeti.

— Baš si pokvaren!

— Jednom ćeš mi za sve to biti zahvalna. Nemam ništa protiv Starka, ako od njega nešto postane. Samo mi ne smije stati na put. A trenutačno mi jako smeta. Oduvuci ga u stranu prije nego što ga ubijem!

— Nisi sposoban da to učiniš!

— Varaš se! Osim toga, mogao bih nekome platiti da to učini!

Harriet obuzme bijes, ali Slim se već okrenuo i ušao u kuću.

— Možete krenuti, gospođice! — povikao je kauboj s dvorišta.

— Hvala, Gus! — Prisilila se na smijeh. Još je jednom pogledala prema vratima. Zatim se spustila niz stepenice, popela u kola i napustila ranč.

Neprekidno je razmišljala o Slimovim riječima. Voljela je Jubeja Starka. U njenim očima to je bio jedini pravi muškarac kojeg je poznavala. U Janny je oduvijek gledala dragu prijateljicu. Ali s obzirom na Jubeja, Janny joj je bila opasna suparnica.

Sada je pronašla izlaz kojim će sve promijeniti u svoju korist.

Smiješeći se potjera konja u brzi kas.

V

Sunce se popelo iznad brežuljaka. Jube se umivao kraj zdenca. Kad je navukao čistu košulju, ugledao je Janny na verandi. Polagano je krenuo prema djevojci koja mu je išla u susret.

Janny je bila blijeda, iscrpljena. Kao da čitavu noć nije oka sklopila. Htio joj je reći nekoliko utješnih riječi, ali uspio je samo pozdraviti.

— Buster Ratchel i Rei Suhard su odjahali, zar ne? — upitala je.

Jube ju je htio poštediti briga, ali mora da ih je vidjela kad su u svitanje otišli.

— Da, otišli su — rekao je. — Ali nećemo imati neprilika.

— Oni su posljednji svjedoci onog događaja, osim Franchieja i tebe.

— Nećemo o tome razgovarati. Gdje je Clide? Je li ustao?

— Noćas se uopće nije vratilo kući.

— Najprije se mora naviknuti na nov način života. — Uzeo je u zaštitu njena brata.

— Clide nije loš, znaš i sam Ali neprekidno treća mnogo novaca zbog svoje kartaške strasti. Sada može uzeti sve što hoće.

— Razgovaraj s njim!
— On ne smatra da je otac ubijen. Vrlo dobro pozna Hariet i misli da je to dovoljno za naš ranč.

— Ne bi bilo loše da' je oženi.

— Vjeruješ li u to?

— Ne! — priznao je. — Willardovi točno znaju da sam ja ustrijelio Marta i kad bi im bilo stalo samo do osvete ja bih to već osjetio. Tvoj je otac umro zbog drugih razloga. Moramo biti pažljivi, Janny. Objasni to svom bratu! Iako te neće slušati!

— Evo ga, dolazi! — rekla je.

Jube je okrenuo glavu. Clide je jahao niz padinu.

— Sada ću odjahati s momcima — rekao je Jube okrenuvši se da ode. — Nedostaje nam nekoliko ljudi. Ako se Clide bude složio, odjahat ću večeras u grad i uzeti dva ili tri čovjeka.

Uhvatila ga je za ruku. — Ostani! — zamolila je.

— Njemu se ne sviđa da smo zajedno.

— Odrasla sam, a i ti si!

Jube je šutio. Oboje su čekali Clidea.

Clide je korakom dojahao do njih. I on je djelovao iscrpljeno. Zaustavio je konja i ostao u sedlu. Jube je naslutio da to ne znači ništa dobro.

— Dobro jutro, Clide. Janny i ja upravo smo razgovarali o tome kako nemamo dovoljno ljudi. Rachel i Suhard napustili su ranč.

Clide ga je promatrao.

— Slušajte, Jube! O takvim stvarima razgovaram jedino sa sestrom. Ne odgovara mi da ovdje stojite i zapuštate svoj posao. Ali i mnogo toga drugog mi ne odgovara. Sada znam da sam pogriješio kad sam vas ponovo zaposlio. Vi ste čovjek koji mora izazivati neprilike. Ne znam zašto. Možda se inače ne biste dobro osjećali.

— Clide! — uzvikne Janny.

— Idi u kuću, Janny! Doći ću za tobom!

— I ja mogu čuti ono što želiš reći Jubeju.

— U redu! Našao sam novoga predvodnika. Doći će oko podne. Ispraznite svoju sobu u prostoriji za kauboje, Jube!

— Znači li to da će Jube jahati kao običan kauboj? — zaprepasti se Janny.

— Ne! On je otpušten! Za deset minuta može podići svoju plaću.

— Ne, to nećeš učiniti, Clide! — ljutito će ona. — Nikad neću pristati na to!

— Tvoj pristanak nije potreban, Janny. Istina, polovica ranča pripada tebi, ali čitav je posjed u mojim rukama. To je službeno ustanovljeno sinoć nakon pogreba. Prema tome, spremite svoje stvari, Jube!

— Clide, znaš li što činiš? — upita ona.

— Znam — odgovori Clide. — Osim toga, Jube, nikad mi nije odgovaralo da trčite za mojom sestrom!

— Clide, sada je dosta! — viknula je Janny.

— Ne govorite o trčanju! — upozori ga Jube. — Pronađite drugu riječ! Brzo!

— Izazov vam leži, Stark! — Clide je stisnuo oči.

Jube je bio bijesan jedva se svladao. Ali ovaj je čovjek bio Jannyn brat. — U redu, Rainbow. Pripremite moju plaću.

— Ne, Jube! — očajno je kriknula Janny. — Ostat ćeš ovdje!

— On je gazda, Janny!

— Još nešto! — viknuo je Clide. — Ne nazivajte moju sestru Janny! Bar ne u mom prisustvu.

Jube je bez riječi otišao.

— Jube to nije zaslužio — reče Janny. — Otac bi se preokrenuo u grobu.

— Izostavi oca iz igre! — naljuti se Clide.

Jube je otišao u zgradu za kauboje, uzeo svoje stvari i osedlao ridana. Janny nije vidio. Ali je pretpostavljao da sjedi u svojoj sobi i plače.

Clide Rainbow otvori kutiju s novcem i izbroji stotinu dvadeset dolara.

— Kad prodamo stoku, dobit ćete svoj udio za prvih šest mjeseci ove godine. Pišite mi gdje ste, poslat ću vam novac.

Jube je stavio novac u džep: — Ostajem u gradu.

— Ostajete...?

— Ne znam zašto me ne podnosite, Clide. Ali to nije važno. Ovaj ranč netko hoće progutati. Jednom će i

vama to postati jasno. Nadam se da neće biti prekasno. Dakle, ja ostajem u gradu.

— Nemojte se zbog nas zadržavati.

— Clide, ne mislim na vas, ali osjećam se vezan za ranč. Prije svega, zbog vašeg oca.

— Zašto ne kažete zbog moje sestre?

— Naveo sam najvažnije. I još nešto: ovaj put ne mogu povesti Franchieja. Ako budete loše postupali s tim velikim djetetom, doći ću vam u posjete.

Clide je ustao: — Je li to prijetnja?

— Da!

— Otpremiću ga oдавде!

— Willardovi nisu ubili samo vašeg oca. Oni su i Ratchela i Suharda otjerali oдавде. Uvjeran sam da su se pobrinuli da nitko neće htjeti prihvatiti nikakav posao na ranču. Prema tome, najprije potražite nekoga umjesto Franchieja.

— To je moja briga.

Jube nije odgovorio.

Franchie je stajao kraj njegova rida-na i mračno ga promatrao. — Sada ćeš sam odjahati u Colorado. To nisam očekivao od tebe. Uvijek sam te smatrao prijateljem. Razočarao si me.

Jube mu je stavio ruku na rame: — Odlazim samo na kratko vrijeme. Odjahat ću u grad i tamo ostati. Ti ćeš ostati ovdje i obavljati svoj posao. Ako se dogodi nešto naročito, doći ću meni. Daješ li riječ da ćeš me poslušati?

— Ništa ne razumijem, ali dajem ti riječ da ću tako postupiti.

— Sve najbolje, Franchie!

— I tebi, Jube!

Jube mu se nasmiješi i potjera konja.

Sunce je peklo. Već su se vidjeli prvi znaci velike suše.

Jube je, međutim, razmišljao o sudbini Rinbowljeva ranča. Kad je Steve Rinbow još bio živ, sve se dobro odvijalo. Čak i njegov život. Vjerojatno bi između njega i Janny sve bilo kako valja. Ali sada, sa stotinu dvadeset dolara u džepu, bio je siromah. Steve Rinbow ne bi mario za njegovo siromaštvo. Nikad nije imao ništa protiv njegova prijateljstva s Janny.

A sada se sve odjednom promijenilo.

Jube je imao samo jedan cilj: htio je uhvatiti ubojicu Stevea Rinbowa. Tada bi bio spašen i ranč. Willardove je

mogao zaustaviti jedino ako im dokaže to ubojstvo.

Stigao je u grad oko podneva. Pred hotelom je sjahao s konja, zavezao ga i ušao.

Prišao je portiru na recepciji.

Stari Buck odmahnuo je glavom. — Nemamo slobodne sobe.

— To nisam ni pitao — ledeno odgovori Jube. — Htio bih razgovarati s gospođicom Hariet Willard. Najavite me, požurite!

Starac ga je zapanjeno pogledao i požurio uz stepenice. Uto se na vrhu stepenica pojavila Hariet.

— Drago mi je što te vidim, Jube!

Jube se zbunjeno smiješio. Dok je jahao sve mu se činilo jednostavnije.

— Na cesti sam — priznao je nakon kraćeg oklijevanja. Ali, već nakon tih riječi nije mogao govoriti. Mučila ga je savjest. Ona to nije zaslužila, pomislilo je. Čak ni ako su njena braća ubojice. Nije to zaslužila. Tko zna što će pomisliti.

Hariet se nasmiješila: — I?

— Nemam posla, Hariet, Mislilo sam, ako tvoja ponuda još vrijedi...

— Vrlo si iskren, Jube!

Vrtio je šešir u ruci. — Takva promjena nije jednostavna. Nisam naviknut na taj posao. Bojim se...

— Muškarac mora nastojati da ide naprijed. Ja ću ti pomoći. Zar to ne znaš?

Jube joj uzvрати smiješak. Zajedno su krenuli stepenicama u njenu kancelariju.

Krišom ga je promatrala. Odlučila je da će ga ostaviti u uvjerenju kako ona pretpostavlja da je dobrovoljno došao.

— Na ranču se isplati raditi jedino ako čovjek ima vlastiti ranč — rekla je i otvorila vrata.

— Sjedni.

Otvorila je knjige, obasula ga brojkama, otvorila blagajnu i pokazala svoje bogatstvo kojim je odsad trebao upravljati.

Hariet nije pripadala samo petina ranča Crown, imala je udjela i u željezničkom društvu, a posjedovala je i akcije rudarskog društva.

Kad je završila, nervozno se nasmiješio: — Malo previše odjednom..., za

čovjeka koji se bavio samo konjima i govedima.

— Pomoći ću ti, Jube.

— To je više od milijun dolara. Nisam mislio da su Willardovi tako bogati.

— Mi smo bogati i moćni. Cjelokupni Willardov posjed iznosi sedam milijuna dolara. Ali sada najprije otiđi krojaču da ti sašije odijelo. Račun neka pošalje meni. Sve račune možeš slati meni, Jube.

Lecnuo se.

— Zar ne želiš novo odijelo?

— Naviknut ću se. — Ustao je i htio otići.

— Mislim da ćemo se često odvoziti u šetnju, Jube. Tada ćeš opet imati konje kraj sebe.

— Dolazim s ranča Rainbow. Hoće li to tvojoj braći biti pravo?

— Zar ti nisam savjetovala da se ne uplićeš u to? Sada si ovdje. Što te se tiče Rainbowljev ranč? Zar namjeravaš češće odlaziti tamo?

Nemoj joj lagati, pomislio je. Reci joj istinu.

U tom je trenutku ušao Mac Willard.

— Zamisli, prihvatio je moju ponudu! — Brzo je rekla.

Macov se izraz lica odmah promijenio: — Dobar dan, Stark. Drago mi je što vas vidim.

Jube mu pruži ruku.

— Slim i Jill htjeli su za jedan sat doći ovamo — reče Mac.

— Je li se Jill vratio? — upitala je.

— Već odavno. Nije bilo ništa od kupovine u Healu.

— Kakve kupovine? — Harlet ništa nije shvatila.

— Slim ga je poslao u Heal da kupi goveda.

Jube pomisli kako je Jill sudjelovao u ubojstvu starog Glasgowa, iako ga je Slim, navodno, poslao u Heal.

— Idem krojaču — rekao je.

Na ulici je sreo šerifa Billa Woodyja.

— Zdravo, Stark. — Vi ste u gradu?

— Da.

Woody je pogledao hotel iz kojeg je Jube izašao — Zar ste podlac, Jube?

— Danas sam dobio dosta udaraca. Samo mi je nedostajala još vaša čizma!

— Pazite što radite, Jube! — reče šerif i nastavi svoj put.

VI

Slim je šutke slušao Harietine argumente. Ali onaj tko ga je poznavao primijetio bi da je bijesan. Kad je Harlet zašutjela, obratio se Macu:

— Nisi pokušao doznati zašto je Jube Stark odjednom prihvatio taj posao?

Mac je slegnuo ramenima i pogledao Harietu.

— Sam si rekao da od nečega mora živjeti — rekla je Harlet. — Takav posao nikad mu više neće biti ponuđen. Bio bi budala da nije pristao.

Slim je odmahnuo glavom: — To mi se ne dopada.

— Clide Rainbow izbacio ga je na moj zahtjev — rekla je Harlet. — Bilo je jasno da će doći k meni.

— Ali jučer je došao k nama da razgovara sa mnom — progundao je Slim.

— Tada je još bio predvodnik Rainbowljeva ranča — upao je Mac.

— Nije mi prijatno što neprekidno moram sretati Jubeja Starka! — naljuti se Jill.

— Zašto? — htjela je znati Harlet.

Jil je izbjegao njen pogled, gledao je kroz prozor.

— Želim odgovor! — ponovi Harlet.

Slim dobaci ljutit pogled Jillu. — Ne mogu zaboraviti da dolazi s Rainbowljeva ranča, a vjerovao sam da ćeš i ti misliti kao mi. Umjesto toga, ponudila si mu posao.

— Ako je ustrijelio Marta, mora otići — rekla je.

— Marta je ustrijelio Steve Rainbow, o tome nećemo više razgovarati.

— U redu! Onda će ostati. Jube će zadržati taj posao.

— Ne zovi ga Jube! — zasiktao je Jill.

— Zatvori usta, momče! — viknuo je Slim. — Govori samo kad te se pita.

Jill se nasmijao: — Clide ga je najurio zato što je Hariet to od njega zahtijevala. Ali Clide je lukav momak. Suviše ga je lako nagovorila.

— U to se ti ne razumiješ! — reče Slim.

— On samo njuška — nastavio je Jill.

— Ne bismo li ga mogli provjeriti? — upita Mac.

— Gdje je? — htio je znati Slim.

— Poslala sam ga krojaču. Ne može u hotelu biti u kaubojskom odijelu s opasačem za pojasom.

— On se nikad ne rastaje od svoga revolvera! — reče Jill.

— Poslat ću ovamo Cliborna i Youngera. — Slim se obrati sestri. — Daj im dvije sobe. Oni neće ispuštati Jubeja iz vida.

— Tvoje su brige neopravdane — reče Hariet.

— Iskušajmo ga! — ponovi Mac.

— Stark nije budala. To neće biti jednostavno — reče Slim.

— Otjeraš ga oдавде! — zahtijevao je Jill.

— To je bio tvoj zadatak i ja sam se pouzdavao u tebe! — ljutito vikne Slim.

Jill je šutio

Slim zapali cigaretu, a tada pogleda Harietu i nasmiješi se. — Ne bi li ga mogla poslati u rudnik? Već oдавno nitko od nas nije bio tamo. I to je njegov posao.

— Tako je — odgovori Mac umjesto sestre. — To bismo mogli učiniti.

— A što će tamo? — upita Hariet.

— Neka vidi je li sve u redu — objasni Slim.

— Zar vam smeta? — očajnički upita Hariet.

— Jednostavno ga ne želimo gledati! — odgovori Jill.

— Ja ću ti reći kad bude morao odjahati — Slim se obrati sestri. — I pazi da ode! Najavi mu to prvom zgodom. Ne bih imao ništa protiv toga da i ti odjašeš s njim.

— Što namjeravate? — Hariet ih je zapanjeno promatrala — Mac?

Mac slegnu ramenima. — Slim i Jill ne žele imati u blizini Rinbowljeva čovjeka. Zar to ne shvaćaš?

— Ne!

Slim je uzeo svoj šešir: — Naprijed Jille! Idemo kući!

Kad se okrenuo, ukočio se od iznenađenja. Na pragu je stajao Jube. — Mogli ste pokucati!

— Ovo je njegova kancelarija! — oštro će Hariet.

Slim se okrenuo prema njoj. Tada je stavio šešir na glavu i opustio ruke. Ojedinom je imao osjećaj da stoji nasuprot svom smrtnom neprijatelju, a bio je siguran da se i Stark tako osjeća. To su mu odavale njegove oči.

Prisillo se na smiješak: — Čestitam vam na novom zaposlenju, gospodine Stark.

Jube je kimnuo: — Hvala.

— Drago mi je što ste prihvatili ponudu moje sestre — rekao je Slim. — A ja bih vam, u povodu toga, htio nešto reći.

— Izvolite!

— Središnja točka Willardova posjeda je ranč Crown.

— Na to ću se naviknuti — odgovori Jube.

— Nadam se — nastavi Slim. — Moja sestra je upravo ispričala da ćete vrlo brzo odjahati u Colorado da vidite je li u našem rudniku sve u redu. Dan prije nego što otputujete dodite na ranč Crown, htio bih se s vama dogovoriti o nekim stvarima. Svi mi posjedujemo akcije rudnika i mogli biste štošta obaviti za nas.

Stark je bio iznenađen, ali je ipak rekao:

— Svakako, gospodine Willard.

— Zbogom! — pozdravi Slim i krene prema vratima. Jube se maknuo kako bi ga propustio. Slim je na pragu zastao. — Bili ste dobro upućeni u sve na Rinbowljevu ranču.

Stark je kimnuo.

— Tko je zapravo vlasnik? — upita Slim. — Je li Steve Rinbow ikad upisao zemlju na svoje ime? Mislim na sav posjed s pašnjacima.

— Koliko znam upisano je samo zemljište na kojem su zgrade.

Slim se zlobno smješкао zbog Starkova oklijevanja. Ali to obavještenje mogao je dobiti od svakog advokata. Smatrao je da Stark to mora znati. — Steve Rinbow nije baš mudro postupio. — podrugljivo je rekao.

— Sigurno nije — odgovorio je Jube Stark.

— Sada to Clide Rainbow ne može nadoknaditi — nastavi Slim — jer velike površine pašnjaka leže neiskorištene i on bi morao dokazati kako se ta zemlja koristila najmanje petnaest godina u poljoprivredne svrhe. A to bi bilo vrlo teško.

Jube je kimnuo. — Sigurno. Nakon posljednje oštre zime ranč se još nije oporavio.

— O tome se moraju brinuti Rainbowljevi, a ne mi.

— Točno — složio se Jube Stark.

— Mi imamo premalo zemlje — nastavio je Slim. — O tome se moramo brinuti mi. Ali to će vas jedva zanimati. Vi ne boravite na Crownu.

— Tako je — reče Stark.

Smiješeci se Slim izađe iz prostorije. Jill ga je slijedio ne udostojivši Jubeja ni pogledom.

— Do đavola, Slime! — reče. — Ne razumijem te. Zar si ga morao uputiti u naše namjere?

— Želim doznati na čijoj je strani — objasni Slim. — Od ovog trenutka nećemo ga puštati iz vida. Kladim se da ćemo najkasnije za dvadeset četiri sata znati na čijoj je strani. Ako je protiv nas, bit će mrtav. Najprije će ga promatrati Nes i Jack. Cliborn i Younger zamijenit će tu dvojicu, a njemu neće biti do smijeha ako je uzeo posao kod Hariet zbog ranča Rainbow.

— On je ustrijelio Marta i time je kriv i za očevu smrt — reče Jill: — Ne znam zašto toliko okolišaš oko tog momka.

— Još prije dva dana mogli smo ga likvidirati bez okolišanja. Sada je prekasno. Ne možemo ga ustrijeliti. Sada je važno da Clide Rainbow nema uza se revolveraše koji bi ga štitali. Kad sve prođe, Jube Stark će dobiti svoj dio.

Kada su prilazili konjima, koje su ostavili u sjeni, čekao ih je šerif naslonjen na prečku.

— Dobar dan! — pozdravi. — Jille! Zar si se vratio?

Jill se okrenuo.

— Da — odgovori Slim. — Jill je opet ovdje. Zar vam je potreban?

— Zapravo ne. Htio sam znati gdje je bio.

— Zašto? — upita Slim.

— Htio sam ga pitati nije li putem slučajno sreo starog Glasgowa s Rainbowljeva ranča.

— Zašto? Kako vam je to palo na um? — upita Jill. — Bio sam u Healu. Zar je i starac bio tamo?

— Ne, nije bio u Healu, jer pronađen je mrtav, gore na sjeveru.

— Voody? Što to govorite?

— Samo sam vas obavijestio. — Šerif se nasmiješi.

Slim ga uhvati za rame. — Zaboravljate tko vas drži u sedlu, Voody!

— Vašu pomoć mogu izgubiti već na slijedećim izborima, znam.

— Drago mi je što to znate! — reče Slim. — Sada igrajte otvorenim kartama! Tko je našao starog Glasgowa?

— Jube Stark — odgovori šerif.

Slim se najednom smrkne, ali onda se ipak nasmije. — Ne vjerujem. Mora da se prevario.

— Zašto biste željeli da se prevario?

— Zato što ste Jilla pitali za starca — odgovori Slim. — Mart je mrtav. Stari Rainbow isto tkao. Sve to ostavite na miru!

— Zahtijevate li to od mene ili mi samo savjetujete? — upita šerif.

— U ovom ste gradu ostarjeli. U jesen su izbori. Zima je neprijatno godišnje doba. Ne zaboravite to.

— Sada mislim jedino na to da do jeseni predstavljam zakon u ovom gradu!

Slim gurne Jilla prema njegovu konju. — Ja ipak ne bih zaboravio zimu!

Voody se udalji.

Slim je jahao tik uz Jilla. — Moramo otjerati Starka! — reče. — A i onoga slaboumnika. Pogriješio sam, priznajem. Ne bi bilo dobro da Starka samo pošaljemo u rudnik. Ne vjerujem da bi on odmah krenuo. Osim toga, Voody bi se mogao prihvatiti slaboumnika. — Opsovao je. — Odjaši kući! — naredio je Jillu. — Neka dođu Cliborn i Younger. Ovdje moraju obaviti posao. Reci im to!

Jill je odjahao bez riječi.

Slim je okrenuo konja niz glavnu ulicu. U Smitersovu salunu čekali su njegovi ljudi.

...

Ugledavši Jubeja Starka, advokat se iznenadio. — Dobar dan, gospodine Stark! Što mogu učiniti za vas?

— Potrebna su mi neka obavještenja.

— Da čujem pitanja!

— Radi se o Rinbowljevu ranču. Sigurno znate da je Steve Rinbow propustio da postane vlasnik posjeda?

Advokat se zbunio: — Bilo bi možda bolje da ste sa sobom doveli nekoga od Rinbowljevih, Janny, na primjer. Ako oženite gospođicu Rinbow polovica posjeda ostat će njeno vlasništvo, a ja ne mogu zamisliti da bi joj njen brat uskratio pašnjake koji nisu upisani u gruntovnici.

— Ne radi se o tome, gospodine Singer! Htio sam...

Advokat ga je sumnjičavo promatrao, tako da je Jube zašutio. Nije znao kako da nastavi.

— Bilo bi moguće da netko pokuša osporiti njihovo pravo...

— To je moguće. Ali da bi to netko učinio morao bi dokazati da su mu pašnjaci potrebni. Jeste li vi kupili stoku?

Advokat je ustao i neprijateljski promatrao Jubeja — Iako Steve Rinbow sada leži u grobu...

— Nije meni stalo do te zemlje, nego ljudima s Crowna! — ljutito je rekao Jube. — A zbog toga je Steve Rinbow morao umrijeti. On je ubijen, ako to niste čuli. Steve Rinbow je uživao ugled...

— Ljudi s Crowna? Willardovi? — Advokat se uplašio.

Jube je nastavio: — A ja bih sada htio znati kakve šanse imaju Willardovi. Steve Rinbow nekoliko godina nije koristio goleme pašnjake. Oštra zima od prije nekoliko godina tako ga je upropastila da mu, još nije uspjelo dovesti stoku na nekadašnji broj. S kakvim bi se pravnim sredstvima Rinbowljevi mogli suprotstaviti Willardovima?

— Zar ste sigurni da je Steve Rinbow ubijen?

— Jesam.

— Ne vjerujem.

— Ne želim vas uvjeravati, gospodine Singer. Recite mi ima li Clide Rinbow kakvu šansu?

— Nikakvu! Ni najmanju! Terminu su prošli.

— Razmislite! Mora postojati neka mogućnost

— Ne postoji. Zemlja koja nije upisana u gruntovnici i nije iskorištena svakom može biti oduzeta... — Singer ovlaži usne. — Jedina je mogućnost, možda, veći kredit ili hipoteka. Razumijete? Kad bi iza toga stajali interesi neke banke bilo bi, možda, drugačije. Ali stari Rinbow nikad nije uzeo kredit.

— Da, nikad se nije zaduživao.

— Clide Rinbow morao bi odmah stupiti u vezu s nekom bankom. Steve bi dobio kredit, ali Clide baš ne uživa dobar glas.

Jube je ustao. — Znači,...

— Da. Ali možda se ipak varate?

— To je tako.

— Da, ranč Crown treba pašnjake. A ovdje ih može dobiti samo onaj tko istjera svoje susjede. Willardovi su ugledni. Ako iznesu taj zahtjev, vlada će im dodijeliti pašnjake. Rinbowljevi ih nisu koristili.

— A što bi bilo kad bi Willardovi izgubili ugled?

— Ne razumijem.

— Kada bi bilo dokazano da su ubili Steve Rinbowa, izgubili bi ugled, zar ne?

— Svakako.

— Hvala vam, gospodine Singer. To je vrlo važno za mene.

— Recite Clideu da se ne zalijeće. Možda su sve to samo priče.

Singer je otpratio Jubeja u hodnik i potegnulo ga za rukav vidjevši da hoće otići u krivom smjeru: — Ovuda se ide na dvorište.

— Baš tuda i hoću, ako nemate ništa protiv...

Jube se oprostio i nestao u noći.

Singer se čudio neobičnom ponašanju, ali svega pola minute. Vrativši se u sobu ugledao je dva čovjeka. Prepoznao ih je i uplašio se. Bili su to Younger i Cliborn s Crowna.

Cliborn se smješкао: — Upravo ste imali zanimljivu posjetu.

Advokatu su koljena otkazala poslušnost. Sada je znao da se Starkove pretpostavke nisu osnivale na pričama.

— Što želite od mene? — upitao je.

— Što je Stark htio od vas? — upita Younger. — Govorite istinu! Ako nam budete lagali, loše ćete se provesti! — zaprijetio se i izvukao revolver.

— Tužit ću vas! — promucuo je advokat.

— S metkom u trbuhu! — naruga se Younger.

— Nitko nas nije vidio kako smo ušli! — rekao je Cliborn — Pa ni vi! A isto ćemo tako izaći. Ostavit ćemo iza

sebe samo metak i malo dima od baruta!

Singer je obrisao znoj s čela i sve im ispričao.

— Vi ste razuman čovjek, gospodine Singer. Sada samo još zaboravite da smo bili ovdje! — upozorio ga je Younger.

VII

Jube je prišao hotelskom baru i naručio viski. Jednim je gutljajem iskapio piće. Kad je stavio čašu na pladanj, osjetiti neciju ruku na ramenu. U ogledalu iza bara prepozna staroga Bucka. Okrenuo se i prijateljski nasmiješio: — Što je, Buck?

— Gospođica Hariet htjela bi razgovarati s vama. Jube je kimnuo. — Gdje je? U svojoj kancelariji?

— Ne, u svojoj sobi, a vi morate odmah doći.

— U redu, Buck. već idem.

Kad je zastao pred Harietinom sobom, vrata su se već otvorila. Hariet ga je povukla unutra.

Soba se sastojala od dviju prostorija. Tepisi su bili tako debeli da su mamuze utonule u njih. Namještaj skupocjen i ukusno razmješten.

— Već je kasno. — Bilo mu je nelagodno čuvši kako se ključ okrenuo u bravi.

Zabrinuto ga je pogledala svojim tamnim očima: — Što si učinio, Jube?

— Što bih učinio?

— Igraj otvorenim kartama! Molim te, Jube! Bio si kod Singera. Mac je to doznao. Za sat vremena znat će i Slim.

— Bio sam kod Singera, i?

— Obaviještena sam o svakoj tvojoj riječi. Zašto to činiš, Jube? Clide Rainbow te izbacio s ranča.

— Odakle znaš da me izbacio?

Hariet se zbunila: — To zna čitav grad.

— Nije istina!

Hariet ga je promatrala. — Ja to znam, Jube. Ali zar je to važno? Reci... Ne, radije mi nemoj reći.

Ionako to znam i ne bih htjela čuti iz tvojih usta.

— Što?

— Voliš Janny Rainbow i sve što činiš samo zbog nje.

— To je samo pola istine. Mnogo toga nedostaje.

— Ti ćeš izgubiti glavu, to je druga polovica istine. Slim može za dva sata biti ovdje. Sa svim svojim ljudima.

— Znam, ali ja ga se ne bojim.

— Ti si budala! Što možeš učiniti protiv tridesetorice?

— Još nisu u gradu.

Polagano mu je prišla i uhvatila ga za ramena. Bila je visoka poput njega, mogao ju je gledati ravno u oči: — Zaboga, Jube, čuvaj se!

Jube je jedva disao.

— Kola su dolje. Buck još mora samo upregnuti konje. Odvest ćemo se u Colorado. Ako hoćeš nikad se više nećemo vratiti. I tamo možemo živjeti.

— Ne, Hariet!

Odmakla se i prišla prozoru: — Zar ti ta djevojka toliko znači?

— Da! Neću ti lagati! Ali nije samo to. Steve Rainbow je ustrijeljen, a ja sam...

— Šuti! Molim te, šuti!

— Tvoj mrtvi brat stoji između nas. Zašto to nećeš čuti?

— Ne, nije istina. Steve je ustrijelio Marta!

— Moj ga je metak ubio! Htio je pucati u mene kad sam mu bio okrenut leđima!

— Jube! — očajnički je kriknula. — Zašto ne možeš zaboraviti Rainbowljev ranč? Clidea sam zamolila neka te

izbac i on je to učinio. Sigurna sam da mu to nije teško palo i da te odavno zaboravio. A ti se hoćeš za Rinbowljeve žrtvovati. Stavljáš život na kocku!

— Clide nije Rinbowljev ranč!

— Ne tiče me se što hoće moja braćal Vjeruj mi! Tražila sam od Rinbowa da te izbac i zato što sam željela da budeš kraj mene. Volim te, Jube!

— Otežavaš mi položaj, djevojko.

— Na žalost, ne otežavam koliko bih mogla.

Netko je pokucao. Oboje su pogledali prema vratima.

— To je Mac. Ako te bude vidio ovdje, znat će da sam izdala obitelj, Jube. Moramo pobjeći.

— Hariet! — Začuo se glas iza vrata. — Spavaš?

— Ubit će te, Jube! — šapnula je Hariet.

— Moram ići svojim putom.

Uplašeno ga je promatrala.

— Hariet! — začulo se izvana. Bio je to Mac.

— Što je? Već spavam.

— Moram razgovarati s tobom. Otvori!

Jube je stupio malo u stranu. Ruku je spustio na oružje. — Pusti ga neka uđe!

Hariet je otvorila vrata. Mac je uzrujano ušao. — Zaboga!

Hariet je brzo zatvorila vrata. — Što je?

Mac se ukočio: — Stark!

— Što vas je tako iznenadilo? — upita Jube. — Karte su otvorene. Malo prerano za mene, ali sada se ništa ne može promijeniti.

— Nestanite! — zasiktao je Mac. — U Colorado, bilo kamo!

— Tko je ustrijelio Marta? — upitala je Hariet. — Reci mi istinu, Mac!

— Sada to nije važno! Gubite se! Poznaš Slima.

— Želim znati istinu! — zahtijevala je.

— Ti ga voliš! Zašto mu ne vjeruješ?

Hariet je raširila oči — Nemoguće!

Mac se obratio Jubeju: — Nemate ni najmanje šanse. Ne poznate mog brata. Ne možete dokazati što se dogodilo sa Steveom Rinbowom. Nikada! Ovdje možete jedino izgubiti glavu. Za Rin-

bowljev ranč nećete ništa postići. Ne govorim vam to jer ste mi simpatični, Jube, ali stalo mi je do sreće moje sestre. Ona je jedini čovjek kojeg imam. Zbog toga mi nije drago da otputuje s vama, Ali neka bar Hariet bude sretna i zadovoljna.

— Zašto ne odgovorite? — upitao je Jube. — Vi ste mu brat. Ne želim osvetiti smrt Stevea Rinbowa. Meni je stalo...

— Do đavola i ono do čega je vama stalo! — prekinuo ga je Mac. — Moj će vas brat zgaziti poput zmiје otrovnice! U našoj je obitelji već došlo do rascjepa. Mislite na Hariet!

— On voli Janny Rinbow — rekla Hariet.

— A ti si se čitavo vrijeme nadala da ćeš ga dobiti?

— Da, Ali nešto sam pogriješila. Izvjesne greške ne oprašta ni ljubav.

Jube se tužno nasmiješio: — Clide Rinbow nikad me nije mogao trpjeti. Da me nije izbacio jučer, učinio bi to sutra. To zaista, nije važno.

— Zna li on...? — zaprepašteno upita Mac.

— Rekla sam mu, Mac. Sada nam može pomoći samo istina. Na kraju je uvijek tako.

— I što ćete učiniti, Stark? — upita Mac.

Jube je krenuo prema vratima. — Vaš brat mora maknuti prste s Rinbowljeva ranča. Sve ostalo je stvar za šerifa i za zakon. Između Rinbowljeva ranča i Crowna nikad nisu vladali prijateljski odnosi. Kad su snježne vijavice uništile stoku Stevea Rinbowa, on je dopremio svoje sijeno vama. A mogao ga je pustiti da istrune. Time je ukazao na jedan put. Danas bismo se morali toga sjetiti.

Otvorio je vrata i stupio na prag.

— Jube! — uzviknu Hariet.

Jube se okrenuo: — Želim ti mnogo sreće! Iskreno želim da budeš sretna.

— Mac! — uzdahnula je Hariet kad su se vrata zatvorila i spustila se na stolicu.

Mac joj je prišao i ovio joj je ruku oko ramena.

— Je li on ustrijelio Marta?

Mac je kimnuo.

— A tko je ubio Stevea Rinbowa?

Mac je šutio. Odgovor joj je bio jasan. Rukama je prekrila lice i zaplakala.

— Ti ćeš željeti da on ostane živ. Ali pobijediti može samo jedna strana, a radi se o životu ili smrti.

— Slim neće imati obzira! — zajecala je.

— Vjerojatno neće. U pitanju je naš dobar glas.

— Do đavola t naš glas!

— Preživjet će jači. Tako je uvijek.

— Moramo nešto učiniti!

— Sigurno! Ali kome ćeš prepustiti da ide na nož? Bratu, ili voljenom čovjeku?

— Ipak mora postojati neki izlaz. Ti si muškarac, Mac, moraš nešto smisliti!

— Muškarac jesam, ali nisam borac. Ne mogu zadržati Slima, niti zaustaviti Jubeja. Ne mogu spriječiti borbu. Nemam čak ni snage da pokušam.

— Bez obzira kako će to završiti, htjela bih odavde.

— Razumijem te. Ako izgubi Slim, jedva da će nam preostajati drugo nego da odemo. Ali ni u drugom slučaju ne bih se ovdje dobro osjećao.

— Ubojstvo! To je ono posljednje! — očajnički je viknula Hariet. — Učini nešto!

— Da otrčim šerifu? Već smo otišli predaleko. Dogodilo se već previše toga. Nemoj samo da ti padne na um da otrčiš šerifu. Pa ti bi mogla iz zasjede pucati na Slima i Jilla.

Užasnuto ga je promatrala.

— Ako izgubimo ovu borbu Willardovih više neće biti — rekao je.

— Mac! — Ustala je.

Prišao je vratima — Ne zaboravi to, djevojko! Nikome se više ne može pomoći. — Izvadio je sat. — Uskoro će biti dva sata. Možda Slim noćas neće doći. Možda je shvatio da više ne smije griješiti. Pokušaj spavati! — rekao je i izišao iz sobe.

Hariet se plačući bacila na krevet. Ostala je ležati dok nije svanulo. U zoru je ustala i pogledala kroz prozor prema Rinbowljevom ranču.

Okrenula se, otvorila ladicu ormara i izvukla svoj revolver. Stavila ga je u torbicu. Bacila je pogled u ogledalo i prišla vratima. Još se jednom ogledala, zatim je požurila u predvorje. Osjećala

je miris alkohola i duhana. Prvi put to joj je smetalo.

Vani je zrak bio svjež i hladan. Otišla je u štalu, izvela konja i upregla ga u jednopreg.

Jahač je zaustavio konja i nasmijao se.

— Što ti je? — ljutito je upitao Younger. — Jesi li vidio slaboumnika ili nisi?

— Jesam Odjahao je prema stoci.

— Sam? — htio je znati Younger.

Čovjek je kimnuo: — Kako je to bilo smiješno! Sve je bilo mirno. Odjednom su se otvorila vrata zgrade za kauboje i izašla je neka spodoba. Čudio sam se kako taj izgleda, dok nisam prepoznao Franchieja koji je hodao na rukama.

Ljudi su se grohotom smijali.

— Ta je budala na rukama prešla preko čitavoga dvorišta! — nastavio je jahač. — Tako je došao do svog konja!

— Ako ta budala tako rado stoji na glavi, zakopat ćemo ga u tom položaju!

Smijeh je zamro, ljudi su prihvatili uzde.

— Naprijed! — naredi Younger. — Završimo s tim. Slim nas čeka. Je li na Rinbowu mirno?

Jahač je kimnuo. — Kad sam odjahao mora da su kauboje upravo ustali. Franchie je već bio daleko.

— Bi li tu budalu ulovio lasom? — upitao je jedan od kauboja — Falon ga još nikad nije vidio kako hoda na rukama. Zar ne, Falone?

Falon je kimnuo.

Younger bez riječi potjera konja. Iza njega krenuše i ostala petorica. U oštrom kasu jurili su preko Rinbowljeva pašnjaka. Nakon jedne milje zaklonile se u grmlju.

Pred njima paslo je stotinjak goveda. Jedno se krdo približavalo između drveća. Trenutak zatim začuli su kako Franchie viče.

— Falone! — šapnuo je Younger.

Falon je izvukao pušku iz navlake i pažljivo promatrao rub šume.

Goveda su navirala. Tada se pojavio Franchie. Mašući lasom tjerao je goveda na pašnjak.

Younger je podigao ruku i kimnuo Falonu.

**Moda, kozmetika,
domaćinstvo**

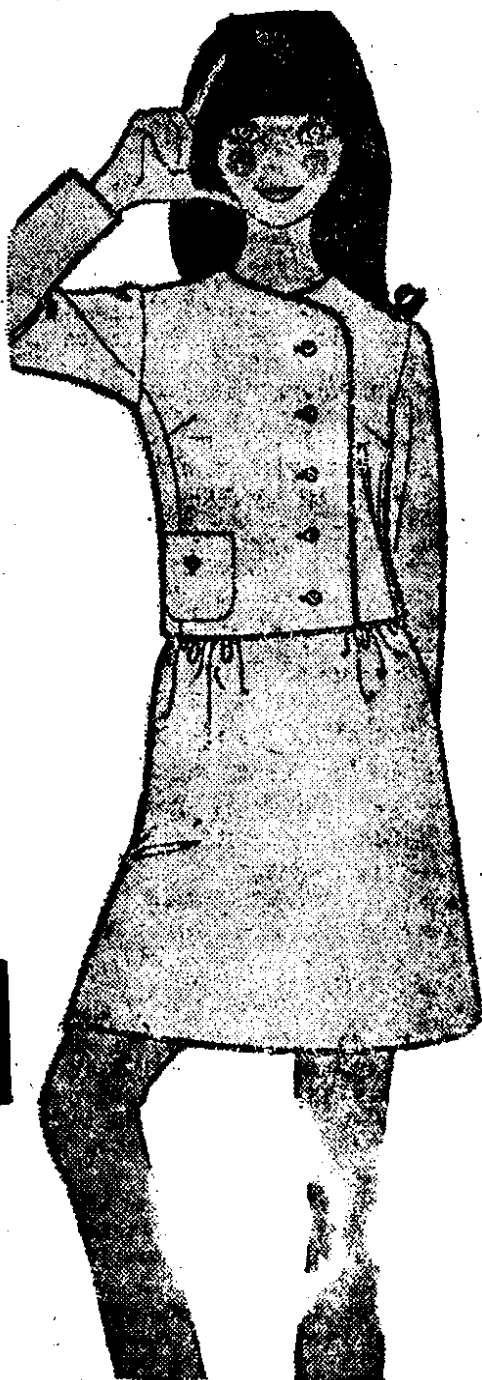
**Savjeti
liječnika i
psihologa**

**Novela, roman,
zanimljivo štivo**

**ukratko: SVE
ŠTO ZANIMA
SUVREMENU
ZENU**

Svijet

**jugoslaven-
ska ženska
revija**

Metak je prasnulo. Svi su vidjeli kako se Franchie trznuo. Laso je palo na zemlju.

Falon se zadovoljno smiješio.

Ali Franchie nije pao. Potjerao je konja i odjurio natrag u šumu.

Falon je ponovo nanišanio.

— Pucaj! — naredi Younger.

Falon opali, ali ponovo promaši. Trenutak kasnije prasnulo je iz svih pet pušaka. Franchie je već nestao iza drveća. Ali čuli su ga kako je kriknuo.

Younger je podbo konja, stoka je prodrila iz šume.

— Zakrećte mu put do ranča! — zaurao je. — Naprijed, tamo, okolo!

— Evo ga! Jaše prema gradu — dovikivao je Falon.

Younger je okrenuo konja i s Falonom pojurio.

Čim su izjahali iz šume, primijetili su Franchieja kako, ležeći na konju, juri uz strmu padinu.

Younger je zastao i nanišanio. Falon i Sup zapucaju također.

— Zauštavite konja! — Younger je jurio dalje, a Falon je nestao iza grebena.

— Do đavola! Momak mora imati najmanje sedam metaka u tijelu! — rekao je Falon.

— Od tebe nijednoga — prosikće Younger.

Kad su stigli do grebena, ponovo su ugledali Franchiea. Nije imao veliku prednost.

— Moramo ga doći, govorio je Younger u sebi.

Franchie je zastao. Ali prije nego što je Younger dospio opaliti, nestao je u grmlju.

Younger je divlje mahao: — Ovamo, Falone!

Falon je dojurio do Youngera, zajedno su ujahali u grmlje. Pred njima su bili Franchijevi tragovi. Vodili su prema gradu.

VIII

Sunce se već diglo iznad brežuljka kad je Jube ušao u blagovaonicu Lewisa Lodgea. Osjećao se miris kave i svježeg peciva. Nelly Lewis donijela mu je doručak.

— Znamo da ljudi s rančeva rano ustaju, gospodine Stark — rekla je smiješeci se. — Zbog toga smo se pripremili. U hotelu počinju raditi čitav sat kasnije. Sada ću pospremiti vašu sobu. Hoćete li doći na ručak?

Jube je kimnuo.

— Imat ćemo grah i janjetinu — nastavila je Nelly — Ostajete li duže kod nas?

— Možda. Još ne znam.

— Ako vam nešto nedostaje, samo me pozovite.

Jube je ustao i izašao na ulicu. Bio je neodlučan. Najradije bi osedlao konja i odjahao na ranč. Ali o tome je razmišljao već sinoć, a i jutros čim se probudio.

Pogledao je prema hotelu. Tada je ugledao šerifa. Voody je njega primije-

tio. Mahnu mu. Jube mu polagano pođe u susret.

Nisu se naročito prijateljski pozdravili.

— Jučer u podne bio sam na ranču Rainbow — rekao je Voody. — Razgovarao sam s Franchijem i s Clideom.

Jube je podigao obrve.

Voody se osmjehnuo. — Mladić nema pojma što ga čeka.

— Znači, na mojoj ste strani.

— Willardovi će se zasad suzdržati, a mi to moramo iskoristiti.

— Što ćete učiniti?

— Moramo naći Bustersa, Ratchela i Rei Suharda. razumijete? Čuo sam da su otišli na zapad. Vjerujem da su ostali u susjednom okrugu, na nekom ranču.

— Mislite da bih morao dovesti ih natrag?

— Da.

— Oni se neće htjeti vratiti.

— Možda ne odmah. Ali kad dođe do procesa...

— Čini mi se da sve to neće biti potrebno.

— Ako želite ići vlastitim putem, izvolite.

— Moram ostati u gradu — odgovori Jube.

Šerif je htio nešto reći, ali se predomislio. Pogledali su prema izlazu iz grada. Vjetar je donio prasak puške.

— Sta je to? — upita Voody.

Jube ugleda jahača: — Eno ga!

Voody se okrenuo. — Jako mu se žuri!

Prešao je cestu. U tom trenutku jahač je bio tako blizu da je mogao prepoznati konja.

— To je Franchie! — uzviknuo je.

Potrče mu u susret.

Franchie je jedva sjedio u sedlu. Ugledao ih je kako mu prilaze. Posegnuo je za uzdama...

Jube je već stigao do njega. — Franchie!

Franchie je dopustio da ga skinu s konja. Pri tom je praznim pogledom piljio preda se. Odnijelu su ga Lewisu Lodgeu. Jube je išao prvi. Voody je zabrinuto promatrao Franchievo lice.

— Kako je težak — uzdisao je. — Ranjen je, ali gdje?

Jube pogleda niz ulicu. Iza sebe ostavljali su krvav trag. — U leđa — procijedio je kroz zube.

Voody se osvrne.

— Tko je to bio Franchie? — upitao je.

Ali Franchie nije odgovorio. Na njegovim krupnim očima bio je sivi veo.

Odjednom ulica oživi. Nelly i Lewis izađu na ulicu.

— Brzo liječnika! — viknuo je Jube.

Nelly otrči. Sa svih strana dolazili su ljudi. Pomogli su odnijeti Franchieja u lokal.

— Oprezno! — upozorio je šerif. — Ranjen je u leđa. — Donesite pokrivače!

Lewis otrči u kuhinju. Vratio se s nekoliko pokrivača i raširio ih. Ljudi su htjeli položiti Franchieja na trbuh. Ali Jube je odmahnuo rukom.

Franchie nije izustio ni glasa. Piljio je u strop. Njegovo dječje lice bilo je blijedo. Sa čela je kapao znoj.

Jube mu je prstima prošao kroz kosu: — Što ti se dogodilo, Franchie?

— Tko je to mogao učiniti? — upitao je netko od prisutnih.

— Da, tko? — javio se drugi. — Kako se uopće može pucati u čovjeka koji ni muhu ne bi zgazio.

Sada se Voody sagnuo nad mladića:

— Što se dogodilo, Franchie?

Franchie ga je pogledao: — Gdje je Jube?

Šerif se odmakne.

— Evo me, Franchie. Prepoznaješ me?

Franchiejeve oči zablistaju: — Jube!

— Ispričaj mi što se dogodilo.

— Rekao si mi da dođem, ako...

— Da. I što se dogodilo? Tko je pucao u tebe?

— Ne znam. Bilo ih je onoliko koliko imam prstiju na ruci.

— Petorica!

— Da, petorica, Jube! Odjednom su se stvorili.

— Na ranču?

— Bio sam sa stokom. Sam I... — nije više mogao govoriti. Jube mu je maramom obrisao znoj s lica.

Ušao je liječnik i naredio: — Polegnite ga na trbuh.

Ljudi su ga poslušali. Ali doktor je odmahnuo rukom.

— Zar ne možete ništa učiniti, doktore?

— Mrtav je, gospodine Stark.

Liječnik je htio zatvoriti Franchiejeve oči, ali Jube ga odgurnu i učini to sam.

— Tko je to mogao učiniti? — ponovo upita netko od prisutnih.

— Bez obzira tko je to bio, platit će! — reče Jube. Onda se ogleda. Ali Voody je nestao. Tada pogleda kroz prozor. Vidio ga je kako je odjahao s još trojicom.

S rukom na oružju Jube iziđe na ulicu. Voody je jurio iz grada. Jahao je u pravcu iz kojeg je došao Franchie.

U štali je dugo promatrao svog ridana i sedlo. Ali tada odluču da pričeku u gradu. Bio je posljednji čovjek koji je stajao Willardovima na putu. Znao je da će doći po njega.

Slim Willard iznenađeno je promatrao Hariejin jednopreg ispred stepenica.

Okrenuo se i pozvao Jilla. — Do đavola, zar je Hariet ovdje? Što to znači?

Jill je slegao ramenima. — Nisam je vidio.

Slim se vrati u predvorje. — Hariet! — zaurila.

— Sigurno je legla u svojoj sobi — rekao je Jill.

— Dovedi je! — naredi Slim.

Jill se popne. Zatim se vrati. — Rekla je da ti dođeš gore.

— Do đavola, moram raditi! — zaurila Slim. — Neka se ona izvoli spustiti. Ja sam ovdje gazda Na ranču se sa ženama ne postupa kao s damama. Objasni joj to!

Jill se ponovo popne.

Slim izađe na verandu. Na dvorištu ugleda Cliborna. — Je li se Younger vratio? — upita.

— Još nije. Ali već je vrijeme da se vrati. Odavno smo morali biti u gradu.

Slim se vrati u predvorje. Kad se mlađi brat ponovo vratio, obuzeo ga je bijes, krenuo je k Harieti.

Vrata njezine sobe bila su otvorena. Kad je ušao, iza njih je stajala Hariet s revolverom uperenim u njega.

— Što je, do đavola! Makni revolver iz ruke prije nego ti ga izbijem!

— Ubojico! — zasikla je.

— Kako to razgovaraš sa mnom?

— Onako kako zaslužuješ. Ti si ubojica! Tko je to još od Willardovih?

— Izgubila si razum.

— Tko još? Možda Jill? Jesi li i njega upropastio?

Slim podigne ruku: — Djevojko, makni pucaljku i sjedni! Gdje je Stark i zašto si došla ovamo?

— Skini opasač i pošalji mončad na pašnjake.

— Zaista si poludjela, Hariet!

— Neka ti bude jasno da to nije šala, Slim! — Još je malo više podigla revolver. — Iz ove udaljenosti pogađam u glavu!

— Šta ti zapravo hoćeš?

— Hoću spriječiti da upropastiš naše ime! — odgovorila je. — Ti nećeš odjahati u grad, a kauboji će otići na posao.

Nasmijao se: — Ništa drugo i ne namjeravamo.

— A kad se pojavi šerif, odgovarat ćeš na pitanja. On već odavno zna da je Jube Stark ustrijelio Marta.

— U redu, djevojko. Pustit ćemo tebe i Starka da odete u Colorado. Moj blagoslov imaš. Makni već jednom taj revolver. Znaš da strpljenje ima granica.

— Nemam više nikakvih namjera sa Jubeom Starkom. On će oženiti Janny Rinbow. Sada hoću da njega i Rinbow-ljev ranč ostaviš na miru.

— Ludakinja... — progundala Slim Uto na hodniku udjeknu koraci. Hariet strelovitom brzinom okrene ključ. U slijedećem trenutku Jill tresne o zaključana vrata.

— Slime! Dođi, Younger se vratio!

— Da, dolazim.

— Što se dogodilo? Zašto ste zaključali vrata?

— Odgovori mu! — reče Slim, ali ona je šutjela. Jill šakom udari o vrata. — Odgovori, Slime! Što je s vama?

— Tvoja je sestra izgubila razum!

— Što? — viknu mlađić. — Otvorite!

— Pusti ga unutra! — zahtijevao je Slim.

— Vрати se, Jille! — viknula je Hariet. — Slim će odmah doći.

— Razbij vrata! Izgubila je razum i uperila revolver u mene!

Čuli su kako se Jill zatrčao i svom snagom zaletio u vrata. Slim je skočio i snažnim joj udarcem izbio oružje iz ruke. Iz cijevi lizne plamičak.

Tada se začuje tresak i Jill uleti u sobu. Hariet je zaplakala.

— Jesi li ranjen, Slime? — upita Jill.

— Jesam, ali ne znam gdje.

— Tvoja ruka! Krvariš... — Jill se okrenuo. — Hariet! On ti je brat. Kako si mogla...?

Ležala je na podu.

— Zašto je to učinila? — upita Jill brata.

Slim je šutke piljio u svoju ruku. Pokušavao je micati njome.

— Dođi! Gdje je Younger? Je li stvar završena?

Spustili su se u predvorje. Ušla je grupica ljudi i napeto promatrala Willardove.

Slim, držeći se za ruku, reče: — Događila se mala nezgoda, ljudi. Zena-

DJEVOJKE!

tina

JE REVIJA ZA NAS

tina

JE REVIJA SA STRIPOVIMA

tina

PIŠE O NAŠIM RADOSTIMA

tina

PIŠE O NAŠIM BRIGAMA

tina

PIŠE O NAŠIM TAJNAMA

u TINI ćeš naći sebe

u sebi ćeš naći TINU

ma se ne smije dopustiti da čiste oružje... Sto je, Youngere? Je li posao obavljen?

— Ona budala je pobjegla. — prizna Younger.

— I ti ga nazivlješ budalom? Ti si budala!

— Nekoliko puta smo ga pogodili, ali ipak nam je pobjegao u grad.

— Šerif! — odjednom netko poviče.

Svi su se skamenili. — Shvaćaš što si učinio? — bijesno upita Slim.

Younger pozeleni od straha. — Već je došao? Kako je to moguće?

— Gubi se, Slime — zasikće Jill — i povedi sa sobom sve one koji su bili s tobom!

Iz grupe se izdvoje petorica.

Slim je izišao na verandu i mirno se naslonio na ogradu. Jill ga je nervozno promatrao.

Šerif s pratnjom zaustavi se pred stepenicama. Tada pogleda Slima.

— Kamo ćete, Slime? U grad, ili sa svojim ljudima za momkom kojeg odavno želite imati?

Slim se smiješio: — Govorite o Jubeju Starku?

— Mislim na Franchieja.

— To bi bila prevelika potjera za slaboumnikom. Slažete se?

— Ne slažem se — hladno odvrati šerif. — Ali znam da niste uspjeli likvidirati Franchieja. Bar ne zasad. Gdje su momci? Ovačmo s njima!

— Vidim da ste nasjeli Jubeju Starku! — reče Slim.

Šerif je mahnuo svojim ljudima. — Potražiti ću te ljude na vašem imanju — rekao je.

Slim Willard stajao je kao skamenjen. Nije mogao znati da Woody samo blefira, da ne zna tko je zapravo pucao u Franchieja.

— Cliborne! — Pozvao je revolveraša i krenuo s njim do stepenica. Tamo su se zaustavili, s rukama na drškama revolvera.

Šerif je zastao na prvoj stepenici. — Zar ćete se opirati?

— To ćete vidjeti! — odgovori Slim.

Šerif pokaže Slimovu ruku koja je krvarila: — Vi ste osobno vodili bandu ubojica.

Na verandi zavlada tišina. Momčad, osim one petorice, postavila se iza Slima i Cliborna. Slim je bio siguran u

svoje ljude. Da nije bilo tako, možda bi se dogodilo drugačije. Slim izvuče revolver i uperi ga u Voodyja.

— Čuvajte se, Voody — podvikne. — Zar ste mislili da će Willardovi dopustiti bijedniku Starku da ih pritisne uža zid? Sada ću otići po tog momka, Voody, a vi ćete sa svojim ljudima za to vrijeme biti zarobljenici Crowna.

— Možda je vaš otac ovako postupao, ali ta su vremena odavno prošla!

Slim naredi svojim ljudima: — Razoružajte ih i odvedite u šupu.

Šerif je za tren oka bio svladan. Zatim i njegovi pratioci. Četiri čovjeka ostanu na straži pred šupom.

Slim kimne Youngeru i reče: — Ti, Cliborn, Sup Falon i ti, Jille, uzjašite! Grangere, preuzmi ovdje komandu! Za dva sata ćeš pustiti Voodyja i njegove pratiocce da odu. Ne upuštaj se ni u kakvu raspru! Otjeraj ih s ranča.

— U redu, gazda! — odgovori Granger. — Za dva sata!

Slim je prišao svom konju. Jill je sa četiri revolveraša već čekao. — Naprijed! U grad!

...

Nelly je prostrla stol, Jube je zauzeo mjesto. U kutu kočjaši su ručali i glasno razgovarali. Tada je ušao neki čovjek i doviknuo Jubeju: — Willardovi su došli u grad, Stark!

Jube je ustao. Zavlada tišina. Iako Jube nije ni s kim razgovarao, kao da su znali o čemu se radi.

Stavio je šešir na glavu, zakopčao opasač i izišao na ulicu.

Sunce je palilo. Ispred pošte upravo je kretala poštanska kočija. Pred dućanom farmer je tovario vreće u kola.

Jube je pogledao prema hotelu i ugledao svu petoricu. Upravo su sjahali.

Willardovi prepuste vezivanje konja revolverašima.

Jube je krenuo na kolnik. Vidio je kako je Slim gurnuo brata i nešto rekao onoj trojici.

Cliborn i Younger bace se iza konja. Sup i Falon ostali su pored Willardovih s rukama na revolverima.

Jube je stajao nasred ulice.

Willardovi to nisu očekivali. Slim je neodlučno pogledao niz ulicu, a onda je krenuo na kolnik. Jill, Sup i Falon najprije su oklijevali, a onda su krenuli

za Slimom. Priključili su im se Cliborn i Younger.

Slim, Jill, Cliborn i Falon koračali su rame uz rame. Younger i Sup krenuli su u sjenu i slijedili ih nogostupom, s desne strane.

Jube je stajao, a oni su mu bili iza leđa. Od samog je početka znao da će to biti strašna borba.

Jube se napeo. Protivnici su se žurno približavali. Bio je potpuno miran. Vidio je okrvavljenu ruku Slima Willarda. Pomislio je da je ranjen u borbi s Voodyjem.

Polagano pusti desnicu na oružje. Tada se sve odigralo munjevitom brzinom.

Slim se zaustavi, podigne oružje i opali. U isto vrijeme opali i Jubejev revolver.

Dok se Jubejeva ljevica trgnula prema natrag, Slim Willard sruši se kao munjom pogođen.

Tada rignu vatru svi revolveri. Jube se baci na truh i osjeti metak u leđima. Brzo ispali tri metka i otkotrljao se do ruba ceste. Jill se srušio, Younger je zateturio. Jedan metak pročišta iznad Jubejeve glave. Njegov revolver opali još dva puta. Pred očima mu se smrkavalo. Vidio je čovjeka kako pada, ali ga nije prepoznao. Tada zavlada noć. Jube se ispružio i ispustio revolver.

Kad je otvorio oči, čuo je glas:

— Zapravo je nevjerovatno što ste se uspjeli osvijestiti.

Tada ugleda liječnika i shvati da leži u krevetu. Htio je podići ruke, ali su ga spriječili. S mukom je okrenuo glavu i pogledao Janny u oči.

— Jube! — nježno je rekla.

Jube se nasmiješio. — Što se dogodilo?

— Sve je u redu! — Janny ga je pomilovala po čelu.

Liječnik je izišao i vratio se s Voodyjem i Clideom.

Sada se Jube sjetio: — Mislio sam da ste mrtvi, Voody!

— To smo mi mislili za vas, momče! — odgovori šerif.

Clide je prišao podnožju kreveta i zbunjeno vrtio šešir u ruci. — Nisam znao, Jube — počeo je zamuckujući — nisam imao pojma. A kad ste se ovdje borili bio sam na pašnjaku, tražio sam Franchieja. Poslije tri dana dao sam otpremiti vašeg ridana i vaše stvari natrag na ranč.

— Volio bih ponovo imati svoju staru sobu.

— Vaše su stvari u glavnoj zgradi, ako vam to odgovara. Janny je tako htjela, a ja mislim da je to u redu. Morate mi...

Netko je pokucao. Ušao je krojač noseći paket.

— Dobar dan, Stark! — prijateljski je pozdravio. — Čitav je grad sretan što se naš junak probudio. Donio sam vam odijelo.

— Neka ide do vraga — progundala Jube.

Janny je naglo ustala i uzela paket. — Dobro je što ste ga donijeli. Nosit će ga bar jedan dan!

— Kako mogu poslati račun?

— Na Rinbowljev ranč! — rekao je Clide Rinbow.

Poslije četrnaest dana došli su da odvedu Jubeja. Bio je u kaubojskom odijelu, s opasačem, podupirao se o štap i prilazio kolima. Kad se htio popeti, Janny ga prihvati za ruku. Okrenuo se i ugledao Maca.

— Zdravo, Mac! — doviknuo je.

Mac Willard podigne ruku.

— Dodite nas posjetiti! — doviknu Janny. — I povedite Hariet!

Mac Willard zbunjeno kimnu.

Jube se popne u kola, a Janny sjedne kraj njega, Clide potjera konje.

KRAJ

U. H. VILKEN

KOPLJE U KLANCU

Preveo: Tomislav Odlešić

I

S mračne ulice dopre topot kopita.

Chett Darkin polako se okrene, nasloni se na dugačak šank i osluhne.

Vani je puhao jak vjetar i njihao vrata krčme.

Jahači su se približavali. Škipala su sedla.

— Trebalo bi da se vratiš na ranč, Chett — tiho reče krčmar. — Dovoljno si pio...

Chett ga smrknuo pogleda. — Ne miješaj se, Pat! — progunda i zagleda se prema vratima.

— Bit će oluje — reče Pat Lendasky. — Vjetar puše iz pustinje.

Chett Darkin, sin bogata rančera, ne odgovori.

Lendasky pogleda ostala dva gosta i mahne glavom prema vratima. Oni ustanu i izađu.

— Već je kasno, Chett... — opet započne Lendasky.

— Ostavi me na miru, do vraga!

— Ne možeš me zavarati, — tiho nastavi Pat Lendasky. — Ne možeš se

pomiriti s time što je tvoj otac danas objesio jednog Komanča. Doduše, to nije jedini razlog zbog kojeg si u krčmi! Ti...

Mladić udari šakom po šanku. — Ni riječi o tome, Lendasky! Ni riječi, kažem ti!

Lendasky slegne ramenima i počne brisati šank.

Zaustave se dva jahača. Začuju se koraci po nogostupu.

Na pragu se pojavi Kash Darkin i ispitivački pogleda mlađeg brata. Ude. Slijedio ga je Crnac Sam kojeg su zvali Snješko.

— Što hoćeš, Kash? — srdito promrmlja Chett. — Moj veliki brat došao je po mene, zar ne?

Kash kimne. — Tako je.

— Znam put kući! — odvrati Chett. — Samo se ti vrati sa Snješkom. I kaži ocu da je...

— Chett! — prekine ga stariji brat. — To možeš osobno kazati ocu!

— Neću poći s tobom, Kash!

— Hoćeš! — Kash se približi. Pod čizmama je škripao drven pod. — Poći ćeš s nama makar te morao istući...

Crnac, koji je već desetak godina radio na ranču, nezadovoljno je promatrao taj prizor.

Chett malo ustukne. — Ti si poput oca! — prošapće. — Sve želiš postići silom, ali ja sam ti brat! Nisam nikakav probisvijet, čuješ li?

— Vičeš dovoljno glasno, Chett! — progunda Kash i stavi mu ruku na rame — Hajdemo.

— Pusti me! Skini ruku s ramena!

Kashu se suze oči. Hladno je promatrao brata. Tada povuče ruku. — Ti si slabić! — reče prezirno. — Sav si se izbezumio samo zato što je otac objesio jednog kradljivca stoke! Izgubili smo već stotinjak goveda. Sada je dosta. Moramo pokazati zube, inače ćemo svi postati prosjaci. Uostalom, zar je važan taj Komanč? Dobro je znao da ćemo ga objesiti ako ga uhvatimo! Nestalo je stotinu grla, zar si zaboravio?

— Da ih je nestalo i tisuću, nepobitna je činjenica da je Komanč bio užasno gladan! To zaboravljaš! Ili ne želiš znati! Da, ti si poput oca. Izadi, ne mogu te gledati!

Kash pocrveni od srdžbe. — Previše pričaš, Chett. I previše piješ! Ljudi ti se već smiju! Budalo! Samo loći! Gadiš mi se! Samo loći!

Naglo se okrene i izađe.

Sam je stajao kraj vrata. — Gospodaru, misli na majku.

Chett mu okrene leđa. — Ne govori o mojoj majci, Snješko! Ona je suviše dobra.

Sam se osmijehne i kimne. — Zabrinuta je za tebe. Čeka tvoj povratak. Ona nas je poslala, a ne tvoj otac, gospodaru.

— Prestani me nazivati gospodarom, Snješko! Zašto te govoris? Nisi rob!

— Znam. Veoma sam sretan zbog toga. Zašto ne pođeš s nama? Ovdje si posve sâm! Vani ti stoji konj, a priprema se pješčana oluja! Konju je potrebna staja. Dodi...

Chett stisne usnice. Iza sebe začuje škripanje vrata i korake. Okrene se i ugleda praznu prostoriju. Duboko udahne, baci na šank novac i izađe.

Sutke je alijedio Kasha i Sama.

Napustili su grad. Jahali su preko pješčanih uzvisina i kroz uske klanice.

Chettov konj iznenada se poplaši.

Chett digne pogled i ugleda osušeno drvo. Na vjetru se njihalo tijelo obješeno o granu. Lepršala je duga kosa mrtva Komanča.

Sam brzo pogleda u stranu i projaše mimo Kasha koji se zaustavio i čekao brata.

Chettu se steglo grlo. Ukočeno je piljio u mrtvaca. Pod težinom bi mogla puknuti grana, tada će doći proždrljivi vukovi...

— Mi ga nismo zvali! — glasno reče njegov brat. — Čemu sažaljenje? Hajdemo!

Chett potjera konja za bratom.

Uskoro ugledaju logorsku vatru. Dvojica kaubojka nestanu u mraku začuvši topot kopita. Skljocne puščani zatvarač i začuje se opor glas: — Stoj! Tko je tamo?

Kash odgovori.

Dojaše do vatre, tada se pojave kauboji. Spuste puške.

— Gdje je otac? — zapita Kash.

— Odjahao je na zapad.

Na zapadnoj ivici doline počinjali su planinski obronci. Ondje je bilo zaštićenih uvala za stoku.

— Otjerali su goveda? — zapita Kash.

— Da.

— A vi... što vi radite?

Kauboj se osmijehne. — Ova vatra samo je varka. Želimo uvjeriti Indijance da je stado tu negdje i da ga mi čuvamo.

Kash potjera konja. Sam i Chett su ga slijedili.

Približe se kući.

Braća uđu.

Njihova majka, Lora Darkin, bila je još budna. Sjedila je u dnevnoj sobi. — Moji sinovi! — reče veselo. — Mislila sam da se nećete vratiti prije jutra. Priprema se oluja.

Kash kimne. — Da. Pomoći ću ocu i ostalima.

Izađe, osedla svježeg konja i odjaše.

Lora Darkin pažljivo je promatrala svoga mlađeg sina. — Zašto nisi na ranču, Chett? — upita. — Shvati da ne živimo u Kaliforniji, nego u New Mexiku. Ovdje je sve drukčije. Ako je

otac objesio Komanča zbog krađe stoke, sigurno je imao razloga da tako postupi.

— To je umorstvo, majko! — izusti Chett. — Umorstvo! Otac ne bi objesio bijelca!

Majka ga je zamišljeno gledala. — Jesi li siguran u to?

On slegne ramenima. — Mislim da ne griješim...

Majka priđe prozoru i zagleda se u noć. — Ti voliš onu Indijanku, Chett?

— Kli nije prava Indijanka! Otac joj je bijelac, a majka joj je bila iz plemena Komanča. Bila je poštena žena!

— Djevojka je mješanac...

— Prihvaćaš očevo mišljenje! Uvijek slušaš samo oca! Volim Kli! Jedino je to važno!

— Još si mlad, vrlo mlad. To ti je prva djevojka. Proći će godine i ti ćeš zavoljeti neku drugu djevojku... neku dobru djevojku...

— Neku bjelkinju... hoćeš kazati?

• Lora Darkin okrene se i pogleda sina. — Sada si slijep, Chett, slijep od ljubavi. Vidiš samo tu Kli. Ne vidiš budućnost, ne razmišljaš o onome što će se dogoditi.

— Znam što činim, majko! — Chett se okrene i ode u svoju sobu. Ispruži se na krevetu i zagleda se u strop. Razmišljao je o majčinim riječima.

...

Osušeno drvo svijalo se pod naletima vjetra. Objeseno tijelo njihalo se amotamo.

Iznenada se pojave Komanči. Sjašu. Jedan se popne na drvo i prereže uže, ostali uhvate tijelo i polože ga preko konja.

Kad se kroz oblake probio mjesec, pod drvetom nije bilo nikoga. Jedino je s grane visjelo prerezano uže...

...

Kad je Chett ujutro ustao kauboji su već napustili ranč. Odjahali su i njegov otac i brat.

— Pođi za njima, Chett — reče mu majka. — Ne možeš neprestano izbjegavati oca!

Chett samo kimne i ode u staju.

Ondje mu se pridruži Crnac Sam. — Imaš mnogo briga — reče mu tiho. — Htio bih ti pomoći...

Chett se osmijehne. — Ne možeš mi pomoći, Snješko. Radije se ne miješaj u to.

Izvede konja iz staje i odjaše u dolinu. Međutim, ubrzo skrene prema brdima.

Samo nekoliko kilometara od grada, blizu mračna klanca, stajala je bijedna koliba. Chett je jahao prema njoj.

Na vratima se pojavi stariji čovjek s vinčesterkom u rukama. Spusti je prepoznavši Chetta. Mirno je čekao. Iza njega ukaže se vitka, nježna djevojka s dugom svilenastom kosom: Kli.

Chett se polako približavao. Grlo mu se najednom osušilo. Zaustavivši konja nasluti da više nije dobrodošao. Sjaše i pozdravi.

John Bernet nasloni pušku na zid i pođe mu dva koraka u susret. Samo kimne i reče: — Nemam ništa protiv tebe, mladiću, ali ti si Darkin. Stoga se više ne možeš sastajati s Kli! Oprosti se s njom, zauvijek!

Chett se zaprepašteno trgne. Pogleda Kli. Ona je problijedjela i ubrzano disala, ali je šutjela.

— Ja nisam prisustvovao, Bernet! — reče Chett. — A da li jesam ništa ne bih mogao učiniti!

Bernet odmahne rukom. — Ne zanimaju me pojedinosti, mladiću! — progunda. — Možda je taj kradljivac stoke i zavrijedio takvu smrt! Međutim, tvoj otac, Robert Darkin, mrzi sve Komanče. Mrzi i nas! Moja je žena bila Indijanka! Ne, nijedan Darkin ne može u moju obitelj! Zao mi je, no tu se ništa ne može učiniti. Hajde, oprosti se s Kli!

— Čekajte, Bernet! Ne govorite to, valjda, ozbiljno! Znaate da volim vašu kćer! Nama dvoma sasvim je svejedno tko su nam preci. Razmislite malo! Ja ne mogu spriječiti oca da čini ono što želi, ne mogu ga spriječiti da mrzi Komanče. Radilo se o kradljivcu stoke! Izgubili smo već stotinjak goveda i... — Chett ušuti. Stidio se svojih riječi. Bile su to riječi njegova brata Kasha koji odobrava svaki očev postupak.

John Bernet ga je promatrao. Vidio je tugu u njegovim očima, ali nije se smekšao. — Ja sam sve to gledao izdaleka! Vidio sam kako su ga odveli

do drveta! Gledao sam tvog oca! Ne, on nema ni trun sažaljenja, mrzi sve Komanče i sve što je povezano s njima. Kli ne bi mogla biti sretna uz tebe.

Chett je stajao kao ošamućen. Pogleda Kli kojoj su oči bile vlažne. — Kaži ocu, Kli, da...

Ona mu priđe i zagleda mu se u lice. — Ovakvo je bolje, Chett — prošapće. — Otac je u pravu. Ne možemo izmijeniti svijet u kojem živimo.

— Mogli bismo otputovati daleko odavde, Kli!

— Ne, Chett, nemamo ništa. Ne otežavaj rastanak. Idi... i ne vraćaj se više.

Djevojka otrči u kolibu.

— Kli! — dovikne Chett — Kli!

Ona se ne vrati.

Chett pogleda Berneta. — Kli ima indijanske krvi, ali mene to ne smeta — promrmlja — Ona je divna djevojka, htio sam je oženiti! Vi to ne želite. Tko će joj biti muž! Neki Komanč?

Bernet pocrveni od srdžbe. — Idi!

Chett uzjaše. — Ja volim vašu kćerku! Vratit ću se jednog dana!

Kli je čula njegove riječi. Priljubila je čelo uz hrapav zid i nijemo plakala.

John Bernet vrati se u kuću, položi vinčesterku na stol i zagrli kćerku. — Mora tako biti, Kli. Ti si još mlada. Kad-tad doći će neki momak i ti ćeš ga zavoljeti.

— Neću! Nikada!

On se blago osmjehne. — Sjećaš se, često smo razgovarali o Darkinovima, zar ne? Tada nisi htjela ni čuti za njih. A onda je naišao Chett. Dalj smo mu vode. Jednog će dana opet netko naići, Kli...

Ona se istrgne iz njegova zagrljaja i istrči u dvorište. Chetta više nije bilo na vidiku; vidjela se još samo uzvitlana prašina.

— Mrzim Roberta Darkina — prošapće. — Mrzim ga jer stoji između nas dvoje.

...

— Oče, dolazi Chett! — dovikne Kash opazivši jahača.

Robert Darkin čuo je njegov glas, ali nije se okrenuo.

Chett je jahao kroz raspršeno stado. Ne približi se, zaustavi se kod kaubojâ.

— Idem k njemu, oče — promrmlja Kash.

— Ostani ovdje! — progunda starac.

Kash se osvrne i ugleda dva jahača na rubu doline. Na vjetru se vijorila duga kosa. Kao okamenjeni sjedili su na konjima i promatrali dolinu. U rukama su držali puške dugih cijevi koje su svjetlucale na suncu.

— Komanči! — izusti Darkin.

Kash slegne ramenima. — Da! Oni su skinuli s drveta obješena kradljivca.

Darkin ne odgovori. Izvuče vinčesterku iz navlake na sedlu i uperi je prema Komančima. Kad je htio okinuti, oni nestanu.

— Prpkleti ološ! — reče. Vрати пушку u navlaku i pogleda Kasha. — Kažeš, napokon ti je stigao brat?

— Da, oče. Eno ga.

Darkin se uputi prema mlađem sinu. Zaustavi se kraj njega i iznenada ga ošamari. Chett se uhvati za jabuku sedla, konj se uznemiri

— Zahvali Kashu što te doveo kući! — bijesno reče Darkin. — Inače bih te protjerao iz grada! Zašto nisi kod one svoje meleskinje, ha?

Chett problijedi. — Da me više nikada nisi udario! Inače...

Uto Kash uhvati uzde njegova konja i povede ga u stranu. — Hajdemo! Imamo još mnogo posla, Chett!

Nije mu preostalo ništa drugo nego da slijedi brata. Osjećao je na leđima očev pogled.

Zaustave se iza stada.

— Otac te nije smio udariti — ozbiljno reče Kash. — Ne poznajem ga takva. Međutim, on ne želi da odlaziš k onoj... k onoj djevojci. Ne želi da piješ. Zar ga ne možeš razumjeti? Zabrinut je za tebe. Sve što čini, za tvoje je dobro!

— Kash — Chett pogleda brata — ne govori mi o ocu! Ti nemaš djevojke. Ne znaš što to znači!

Kash se nasmije. — Nemam djevojke? Poznaješ li Lucy?

— Lucy Williams?

— Da. Ona ima sestru Ane. Otac je farmer i prodaje žito u gradu.

Chett kimne.

— Lucy i ja dogovorili smo se da ćemo se sastati na zabavi u gradu. Obćala mi je da će plesati sa mnom.

— Kash se nasmije. — Hja, tu moraš biti brz! Inače stojiš cijelo veče u kutu i gledaš ostale kako plešu. Lucy je dobra djevojka, uvjeravam te! Zašto ne pođeš sa mnom? Ane bi se obradovala.

Chett ne odgovori.

— Hej, Chett, što ti je?

— Ne poznajem Ane.

— Onda ćeš je upoznati! Otac mi je već kazao da sutra moram u grad. Poći ćeš sa mnom.

— Zna li otac da se sastaješ s Lucy, Kash?

— Zašto pitaš?

— Zato što otac ne podnosi farmere! Ne može ih smisliti! Za njega su to prljavi orači koji upropaštavaju pašnjake. Možda ne želi da se družiš s kćerkom jednog farmera!

— Ne pričaj gluposti, Chett! Što bi on imao protiv toga? Pa, i to je bolje nego da sam s nekom... — Kash ušuti i pogleda u stranu.

Chett ga je razumio. Svi su protiv Kli.

— U redu — reče tiho — možda ću poći s tobom...

II

Kola polako uđu u grad. Na njima je sjedio Kash, dok je Chett jahao sa strane.

Bilo je vruće.

Ulice su bile puste.

Kada su braća ušla u praznu krčmu, Pat Lendasky iznenađeno iskrivi lice. — Sve je opet u redu? — promrmlja.

— Da — odgovori Kash. — Daj nam viski.

Lendasky ih posluži. — Nesnosno je vruće, zar ne? Samo nekoliko puta godišnje padne kiša zemlja je suha kao u pustinji. Katkad zaželim da imam krčmu negdje na sjeveru. Ondje ima snijega i kiše...

Braća šutke kimnu. Nisu bili raspoloženi za razgovor.

— Želite nešto kupiti? — zapita Lendasky.

— Da. — Je li Williams u gradu?

— Mislim da jest. Skladište je otvoreno.

Braća plate i izađu. Produže ulicom do skladišta.

Ondje zateknu vitku plavokosu djevojku. Držala je notes u ruci. Okrene se začuvši korake.

— Otac nije ovdje, Ane? — zapita Kash.

Djevojka zatrese glavom. — Doći će.

— A Lucy... gdje je Lucy? Ostala je na farmi?

— Da. Majci nije dobro.

Kash namjesti šešir, pogleda Chetta i reče: — Ti uzmi što nam treba, a ja ću odvesti tvog konja.

— U redu — složi se Chett.

— Pozdravi Lucy, Ane — reče Kash i izađe.

Ane spusti notes na klupu i upitno pogleda Chetta.

— Vreću graha i vreću raži — reče on.

Ona kimne i pođe prema vratima. Još jednom ga pogleda. U očima joj se vidjelo da joj se sviđa. Do sada su se sreli samo nekoliko puta, ali često je mislila na njega. — Kako je Kli? — upita ga.

Chett se osmjehne. — Nije joj lako u onoj pustoši.

Ane kimne i spusti pogled. — Uskoro će se održati ples u gradu. Tada će doći svi iz okolice. Hoćeš li i ti doći?

— Ne znam.

— Dovedi Kli.

Chett tiho uzdahne. Znao je da i ovdje ima ljudi koji bi se uzбудili kad bi doveo Kli. Uostalom, to ne bi dopustio njezin otac. — Možda — promrmlja.

Ona mu pokaže vreće. — Uzmi obje.

Chett ih iznese i baci u kola. Plati i odveze se.

Ane je gledala za njim. — Baš sam luđa — prošapće — luđa što te volim, Chett Darkin. Ne mogu ti to kazati. Ti voliš Kli. Mnogo sreće, Chett...

...

Bilo je tiho veče. Nekoliko je kauboja odjahalo u grad. Ondje se održavao ples, a to je bio uzbudljiv događaj za cio okrug.

Robert Darkin sjedio je sa ženom u kući i pušio lulu.

— Pokušaj shvatiti dečka — reče mu Lora. — On voli tu djevojku. Ne možeš ih razdvojiti preko noći!

— Je li odjahao s Kashom u grad?

— Nije. Ostao je u kolibi za kauboje.

Darkin se namršti i zamišljeno se zagleda u petrolejku. — Hm, nije se htio pridružiti bratu. Kash je sasvim drukčiji. On ima pameti u glavi.

— Daj Chettu malo vremena!

— Zašto? Od početka je znao da sam protiv te meleskinje, protiv svih Komanča! Bogamu, ja sam i protiv Berneta! Ne bi me nimalo začudilo ako on surađuje s Komančima i ima svoje prste u tim krađama stoke!

— To je besmislica!

— Možda. Ti me dobro poznaješ, Lora. Zašto radim od jutra do večeri? Radi nas? Nama nije preostalo mnogo vremena. Lora. Dečki će uskoro naulijediti ranč. Želim da bude u dobrim rukama.

Iz doline dopre pucanj.

Darkin baci lulu i potrči prema ormariću za oružje, zgrabi vinčesterku i izjuri iz kuće. I kauboji su već istrčali u dvorište. U dolini su se vidjeli plamici iz cijevi.

— Na konje! — vikne Darkin.

U tren oka bili su u sedlu.

Kauboji koji su čuvali stado bili su posve iznenađeni napadom. Zbunjeno su jahali i pucali nasumce.

Stado se uznemirilo i potrčalo prema logorskoj vatri. Životinje na čelu su je izbjegle, ali ostale su uletjele u nju. Iskre su vrcale visoko u nebo.

Uto se približio Darkin s kaubojima. Premda je pucnjava prestala, skrenuo je prema rubu doline. Jahači se rasprše u široku lepezu. Kad su dojahali do ruba doline, Komančima nije bilo ni traga.

Kauboju Dave ležao je na zemlji i nije se micao. Ostala dvojica, Jim i Ron, stajali su kraj njega.

Vrativši se u dolinu, Darkin sjao je i nagne se nad Davea. Uspravivši se

pogleda Chetta i reče: — Dave je mrtav.

Svi su šutjeli.

— Ustrijelili su ga Komanči — nastavi Darkin. — Ubili su ga kao psa! Progonit ćemo ih! Platit će zbog toga!

Popne se na konja i odjaše. Kauboji su ga slijedili.

I Chett krene za njima. Volio je Davea. Htio je da krivac bude kažnjen. Tu nije bilo bitno da li se radi o Komanču ili bijelcu.

U svitanje, nakon bezuspješne potrage, Darkin reče prijetećim glasom: — Nismo ih pronašli, ali hulje će jednog dana visjeti na rubu doline! Uskoro!

U tom je glasu bilo toliko mržnje i osvetoljubivosti da su se ljudi naježili.

Vraćali su se prašni i ukočenih lica.

Kad su stigli u dolinu, Dave je već ležao u kolibi za kauboje.

Pred kućom je stajala Lora s Kashom i kaubojima koji su bili na plesu.

Darkin šutke sjaše i pođe prema kući.

— Prokleti lupeži! — promrski kroz zube Kash kad je otac ušao u kuću. — Htjeli su se osvetiti, no Dave nije bio prisutan kad smo objesili onog Indijanca!

— U ovoj zemlji štošta nema smisla — odgovori njegova majka i uđe u kuću.

Kash pristupi Chettu. — Onda? — upita. — Misliš li da još uvijek treba da štedimo Komanče, te kradljivce stoke?

— Dobro znaš što sada mislim, Kash — odvrati Chett.

Uđe u kolibu za kauboje i zagleda se u mrtvaca.

— Htio je na sjever. Namjeravao je ostati još samo nekoliko godina — reče jedan kauboju. — U Wyomingu ima brata.

— Od toga sada neće biti ništa — dobaci drugi. — Darkin je u pravu. Treba da progonimo Komanče dok ih ne pobijemo!

Chett više nije mogao izdržati. Gušila ga je njihova slijepa mržnja. Izade, nasloni se na ogradu obora i zagleda u dolinu.

Nakon nekog vremena pristupu mu Kash. Dugo je šutio, onda reče — Naplesali smo se do mile volje, Chett!

Ane je bila na zabavi. Pitala me za tebe...

Chett slegne ramenima. — Nisam bio raspoložen za ples.

— To joj nisam rekao. Kazao sam joj da moraš biti uz stadó.

— Nije potrebno da je zavaravaš Kash. Ona zna da ja bez Kli ne bih došao na takvu zabavu. Ane je vrlo draga, ali ja volim Kli. To se neće izmijeniti.

Kash zamišljeno kimne. — Znam. Nadam se da pametno postupáš.

— Uvjeran sam u to — promrmlja Chett.

...

Spustila se noć.

Kauboji su pretraživali okolicu nadajući se da će naići na tragove Indijana.

Udaljen od ostalih, jedan se kauboj iznenada zaustavi i osluhne. Prije nekoliko sekundi činilo mu se da ga varaju uši, ali sada je znao da netko jaše kroz dolinu.

Izvuče pušku i pričeká.

Nebo je bilo oblačno. Tek tu i tamo vidjela se poneka zvijezda. Tada izviri mjesec.

Kauboj razabere osamljena jahača. Zaustavi ga tek kad mu se posve približio. Gurne metak u cijev.

Jahač povuče uzde i ostane nepomično sjediti u sedlu. Odgovori: — Želim na ranč. Zovem se Lyn Tebor.

•Kauboj je prvi put čuo to ime. — Odkle dolazite? — zapita.

— Iz Abilena.

— Tražite posao?

— Možda. Želim razgovarati s Robertom Darkinom. On me dobro poznaje.

Kauboj promrmlja: — Podite za mnom!

Jahali su usporedo. Stranac je imao crnu odjeću i o bokovima dva kolta. Lice mu je bilo koščato i ukočeno.

Pošto su stigli u dvorište, krene im u susret Snješko. — Tko je to, Jubb? — upita kauboja.

— Neki Tebor. Želi razgovarati s rančerom...

— Tebor? — Snješko razmisli. Lice mu se najednom razvedri. — Zar Lyn Tebor?

— Tako je — potvrdi stranac. — A ti si Snješko, zar ne?

Crnac mu pristupi i pogleda ga. — Dabome, ti si onaj Lyn Tebor, koji je nekoć radio ovdje!

— Pogodio si, Snješko. Još imaš dobre oči! — Tebor sjaše. — Vratio sam se, no uskoro ću produžiti. Ranč se slučajno našao na mom putu. Htio sam vidjeti kako živite. Je li rančér kod kuće?

Crnac se smrkne i zatrese glavom. — Komanci nam zadaju velike nevolje. Ustrijelili su Davea zato što smo objesili njihova suplemenika!

Lyn Tebor zadovoljno zagunda. — Onda, sam stigao u pravi čas! Uživam u lovu na Komance! Mrzim ih iz dna duše!

Snješko problijedi. Zaprepastio ga je Teborov leden glas. Sjećao se kakav je Tebor bio nekoć: jednostavan i veseo mladić. A sada je obuzet mržnjom i izgleda poput okorjela revolveraša. Da, godine su ga izmijenile.

— Rančér je odjahao s momcima — reče Jubb. — Možda se vrate sutra, a možda noćas...

Iz kuće izađe Lora. Ispitivački pogleda Lyna Tebora i prepozna ga. — Zaboga, zar si se ipak vratio? Nije potrebno da bilo što kažeš! Naravno da možeš raditi kod nas! Uđi u kuću. Moj muž će se jako obradovati...

...

Robert Darkin zaustavi konja i vrati pušku u navlaku. Oko njega okupi se nekoliko momaka. Među njima nije bilo njegovih sinova.

Pred njima se pružala pustinja. Činilo se da tu već dugo nije bilo ni žive duše. Nigdje se nisu mogli otkriti tragovi. Potraga je bila bezuspješna kao i prvi put.

Darkin nijemo okrene konja i počne se vraćati prema rijeci. Ostali su ga slijedili.

Približivši se Rio Penasku, iznenada ugledaju koplje zabijeno u zemlju. Na njegovu dršku treperila su pera.

Izvuku puške i počnu kružiti pogledom oko sebe.

Darkin dojaše do koplja, izguče ga iz zemlje i prelomi preko koljena. — Komanci! — progunda.

Bilo je tiho. Možda vrebaju negdje u blizini i promatraju svoje neprijatelje...

Koplje je znak neprijateljstva.

Darkin je slomio koplje i prihvatio nemilosrdnu borbu.

Mahne rukom. Njegovi se ljudi rasprše. Bili su spremni.

Produže prema rijeci.

Ne padne nijedan hitac.

Ne fukne nijedna strelica.

Uđu u šumarak na riječnoj obali. Rio Penasco iskrilo se na mjesecini.

Dva kauboja htjedoše krenuti uzvodno, ali Darkin ih zaustavi pokretom ruke. Pokaže prema drugoj obali. Time im je htio dati do znanja da bi uletjeli u klopku. S druge strane vrebaju Komanči. Osim toga morali bi prijeći preko čistine, bez zaklona...

Sjetivši se kako je poginuo Dave kauboji odjašu nizvodno, zatim prijeđu u galopu preko rijeke koja je tu bila plitka. U luku se vrate do obale.

Uto se zanjše grmlje, pojave se Komanči, skoče na mustange i pojure uz obalu.

Odjeknu hici.

Dva se ratnika sruše.

Ostali umaknu. Dobro su poznavali ovaj kraj. Uzvrate vatrom i nestanu. Poginuli Indijanci ležali su u vodi.

Darkin šutke pokaže na drveće iza sebe.

Kauboji su oklijevali.

Darkin reče: — Oni su ubili Davea!

Komanči nisu ostali u vodi...

III

Sunce je već bilo daleko na zapadu kad su se Kash i Chett vratili na ranč. Potraga je bila bezuspješna. Komanči kao da su propali u zemlju.

Kraj obora stajao je Lyn Tebor i gledao kauboje kako jašu prema staji. Tada prepozna braću. Znatno su se izmijenili, pomisli.

Sjaše i krenu prema njemu.

Tebor ih pozdravi. — Umalo vas nisam prepoznao. Nismo se vidjeli godinama. Postali ste odrasli ljudi...

— Radiš ćeš kod nas, Lyn? — promrmlja Kash.

Tebor ga zamišljeno pogleda. — Možda Čekam tvog oca.

— Potrebni su nam ljudi — odvrati Kash. — Ljudi koji se ne boje Indijanaca.

— Još se nije rodio Indijanac kojeg bih se bojao. Kash — progunda Lyn Tebor. — Proganjao sam Komanče i u Teksasu...

— Ovdje su Komanči drukčiji — polako reče Chett. — Najprije ih je gladi dotjerala na naš pašnjak. Krali su stoku. Tada je otac jednog objesio. Sada se bore protiv nas. Pripućaju iz zasjede i pobjegnu.

Tebor se hladno nasmije. — To zvuči kao da imaš razumijevanje za Koman-

če. Chett! — reče podrugljivo. — Vjerojatno se varam, ha?

Chett ga je promatrao.

— Komanče poznajem sasvim dobro! — reče Tebor. — Oni ne zaslužuju sažaljenje! Drago mi je što sam došao! Borit ću se s vama protiv tih hulja!

U glasu mu je zazvučala divlja mržnja.

Chett osjeti gađenje. Okrene se i vrati prema kući.

Tebor je gledao za njim. — Što je tvom bratu?

— Ostavi ga na miru, Tebor! — promrmlja Kash — On još razmišlja, a mi više ne koristimo svoj mozak. On u Komančima vidi ljude.

— Oni nisu ljudi! — prosiće Tebor. — Ubijaju i pljačkaju i nikada ne prihvaćaju otvorenu borbu! Tvoj brat je velika budala!

— To je njegova stvar — odvrati Kash. — Ostavi ga na miru. Nije mu lako. Osim toga...

Nastavi govoriti čudeći se sam sebi što tako štiti brata. Što je s njim? Zar se već okrenuo protiv oca, zar je na Chettovoj strani?

Opazi brata kako stoji na Daveovu grobu i kreće prema njemu. Šutke se zaustavi s druge strane humka.

Chett prvi prekine šutnju: — On mi se ne sviđa, Kash! Pun je mržnje. Ovdje će biti grozno ako svi podlegnu toj slijepoj mržnji.

Kash kimne.

— U pravu si, Chett...

Chett upitno pogleda brata. — A ti, Kash, što je s tobom? Zašto si najednom drukčiji? Zar nisi prisustvovao vješanju onog Komanča?

Kash spusti pogled. — Razumijem oca, ali razumijem i tebe. Otac je vrlo moćan. Sve je stvorio svojim trudom, ali i silom. Najprije je progonio Meksikance, zatim Komanče. Sada je tu Lyn Tebor. Previše je mržnje na našem ranču. Tebor nije u Teksasu radio kao kauboj, nego je lovio Komanče. On se time ponosi.

— Ne vjerujem Lynu Teboru! — prošapće Chett. — Ne mogu to objasniti, ali nemam povjerenje u tog čovjeka.

Kash ne odgovori. Zaustavi se u dvorištu.

Dojahao je otac s preostalim kaubojima. Na zapadu je sunce tonulo u ognjeno more. Zažarili su se bregovi.

Lyn Tebor polako krene prema Dar-kinu.

Rančer ga je netremice promatrao. — Lyn Tebor! — reče. — Neobuzdani Tebor koji je htio osvojiti Teksas!

Tebor se nasmiješi i kimne. — Treba mi posao!

Darkin se osmjehne i pruži mu ruku. — To je u redu, Lyn! U družini ćeš naći stare znance. Dođi u kuću. Želim čuti kako je u Teksasu!

...

Sutradan je Lyn Tebor dobio zadatak da s trojicom kauboja čuva stado.

Kash je s momcima odjahao uz rijeku. Tražili su tragove...

Chett i Crnac Sam ostali su u dvorištu da poprave ogradu obora. Chett je neprestano prekidao posao i pogledavao u dolinu. Tamo je bio Tebor.

— Nekoć je bio neobuzdan mladić — reče Sam. — Vrlo nemiran, ali spretan i pouzdan. Zbog toga ga je tvoj otac opet zaposlio. Ti imaš nešto protiv njega, zar ne?

— Da, Snješko — potvrdi Chett i

zabiје čavao u dasku. — On će utjecati na momke i usaditi im svoju mržnju!

Snješko se nasmije. — Pa sad, neće uspjeti u tome! Poznajem momke. Žele osvetiti Davea, ali ne žele rat s Komančima. Dobro znaju da je njihovo mjesto uz stado.

— Nadaјmo se da si u pravu.

...

Tebor se udaljio od stada. Kauboji to nisu primijetili. Kad ga više nisu mogli vidjeti iz doline, natjera konja u galop.

Skrene među stijenje i zaustavi se u malenoj uvali.

Tu su ga čekala četiri bradata čovjeka.

— Mrze Komanče! — reče i cinički se nasmije. — Izgubili su velik broj goveda. Zadatak neće biti težak. Prije ili kasnije krenut će u potragu za Indijancima. To će biti povoljan trenutak za vas. Otjerajte jedan dio stada onamo gdje vas čekaju komančerosi! Darkin i njegovi kauboji mislit će samo na Indijance. Imamo sve adute u rukama! Pametno sam učinio što sam skrenuo ovamo! Vidjet ćete, bit će to dobar posao.

Meksikanci se naceriše. Imali su hladne oči. Bili su naoružani do zuba. Njihova poderana odjeća vonjala je na luk, konjski znoj i prašinu. — Čekamo tvoj znak, kompadre!

Lyn Tebor kimne.

— Jedan od vas neka promatra dolinu. Kad budu namjeravali krenuti u potragu za Komančima, stajat ću iza staje i mahati vam fenjerom! Bit će to znak za vas.

Nakon toga uzjaše i vrati se u dolinu.

Tu mu dojaše u susret jedan kauboj.

— Ništa se nije izmijenilo — reče Tebor. — Malo sam razgledao okolicu...

— Ne udalјuj se sām — opomene ga kauboj. — U blizini ima Komanča. Dvojica vide više nego jedan. Nemaš oči na leđima!

— Neka samo dođu! — prošikće Tebor. — Jedva čekam!

— Nećeš morati dugo čekati — promrmlja kauboj. — U sukobu na rijeci poginula su dvojica i to će ih natjerati da ubrzo nešto poduzmu. Možda se pojave već noćas!

...

— Kamo ćeš, Chett?

Chett se ukoči usred dvorišta. Osjećao je očev pogled. Očev glas bio je strog i zapovjednički, a to nije mogao podnijeti.

Naglo se okrene prema kući. Pred otvorenim vratima stajao je Robert Darkin.

— Idem u dolinu — promrmlja Chett obuzdavajući srdžbu. — K stađu.

— Davola, opet hoćeš otići! — progunda otac. — Hoćeš pobjeći! Inače se ne bi šuljao iz kuće!

Chett za tren spusti pogled. Da, istina je, želi odjahati iz doline. Više neće lagati. Najpametnije je da sve kaže. Makar se pri tom sukobio s ocem.

— Da — reče promuklo — želim otići, želim posjetiti Kli! Eto, sada znaš!

Rančer obriše rukom lice i kımne.

— Znao sam to, budalo! Ti si lud! Pogledaj svog brata! On je pametan momak.

— Prestani mi turati Kasha pod nos! — prošapće Chett. — On nije zaljubljen u Kli, ja jesam, i moram je vidjeti!

— Nikamo nećeš otići! — reče Darkin. — Tome je kraj. Ne želim meleskinju u obitelji!

Chett približdi od srdžbe.

— Svejedno mi je što ti želiš! — odvrati uzbuđeno. — Možeš me otjerati s ranča, ili učiniti bilo što drugo, ali ja ću biti vjeran Kli! Ti si protiv nje, svi ste protiv nje, no ja nisam protuha i neću je iznevjeriti! Ona je dobra djevojka, nije onakva kao što ti misliš! Nikada s njom nisi razgovarao, a osuđuješ je! To nije pošteno! Uvijek misliš samo na Komanče i svoje sukobe s njima, ali kakve to veze ima s njom? Pitam te kakve to veze ima s njom, što može ona učiniti?

Svjestan da ne može slomiti sina, otac se polako približi.

— Moraš me slušati! — reče prijetećim glasom. — Moraš slušati oca! Raskinut ćeš s tom meleskinjom!

— Ti i tvoje nametanje volje! — promrsi Chett. — Griješiš prema Kli, prezireš je zato što je kćerka Indijanke. Žalim te, oče žalim te zbog tvoje sljepoće! No, žalim i Kli. Ona se ne može braniti. Ne mogu oštati ovdje, na ovom ranču gdje postoji još samo mržnja!

Htjede otići, ali na nadlaktici osjeti očevu ruku.

Darkin ga okrene i čušne.

— Prokleti klipane, usuduješ se tako razgovarati sa mnom? — razjareno vikne. — Ne slušaš me i hoćeš otići? Do vraga, kakav si ti sin! Kasch je drukčiji, a ti si izrod!

Chett se istrgne. Oči su mu sijevale. — Ti i tvoja mržnja! Ti i tvoja samovolja! Otići ću odavde! Ako me sada zaustaviš, odjahat ću sutra! Ne možeš me zadržati!

Darkin opet podigne ruku, onda je polako spusti.

— Gubi se! — izusti zadihano. — Napusti ranč! Ne vraćaj se! Otići k toj meleskinji, ali više se ne vraćaj!

Chett polako krene prema staji.

Iz kuće istrči Lora Darkin. — Chett! vikne. — Chett!

Htjede protrčati mimo muža, ali on je zadrž.

— Stani! Neka ide!

— Što to činiš, Robert? — ona će užasnuto. — Tjeraš svoga vlastitog sina s ranča!

— On želi otići — odvrati Darkin. — Više ga neću zadržavati!

— Ne dopusti mu da ode! — preklinjala je Lora. — On je naš sin! Molim te, Robert, ne dopusti mu da ode!

Darkin ne odgovori.

Lora se nesigurnim koracima vrati u kuću. Nije htjela gledati kako sin napušta rodni dom. Zaplakala bi. Prvi put nakon mnogo godina.

Darkin je ostao pred kućom.

Chett izvede konja i užjaše. Gledao je ravno pred sebe. Topot kopita izgubi se u noći.

— Već će se vratiti! — promrmlja Darkin i samouvjereno se osmjehne.

Upravo se htio vratiti u kuću, kad se otvore vrata kolibe za kauboje i pojavi se Lyn Tebor.

— Sve sam čuo — reče Tebor približivši se.

Darkin ga je nijemo promatrao.

— Tvoj sin još ne poznaje Komanče — nastavi Tebor. — Ne zna da ubijaju poštene ljude!

— Idi, Tebor! — progunda Darkin. — Gubi se!

Teboru se suze oči. Srdito stisne usnice i vrati se u spavaonicu.

Na kućnim vratima pojavi se Kash.
— Što hoćeš? — progunda rančer.
— Pretjerao si, oče! — ogorčeno će Kash. — Moj brat nije probisvijet pa da ga tjeraš s ranča!

Darkinu se od bijesa iskrivi lice. — Ne počinji sada još i ti! S tobom se ponosim, ali neću slušati takve riječi! Ti ne juriš za nekakvom mješankom, ti si drukčiji!

— Poznaješ farmera Williamsa, zar ne? — upita muklo. — Onoga upornog orača?

Kash je bio uzbuđen.

— Što hoćeš kazati? — srdito progunda Darkin. — Govori!

— Želim ti kazati samo to da se namjeravam oženiti njegovom kćerkom Lucy!

Darkin gnjevno puhne. Htjede dreknuti, ali stisne usne. Uđe i zalupi vratima.

...

U kolibici je gorjela lojanica.

John Bernet dignu glavu. Sjedio je za grubo izrađenim stolom i razmišljao.

Pogleda usnulu Kli.

Sjetno se osmehne. Da, vremena se još nisu dovoljno izmijenila. Ljudi još imaju predrasude i zagorčavaju život onima koji nisu bijele kože. Kli ne može biti sretna među bijelcima.

Umorno ustane i ugasi lojanicu. Ispruži se na ležaju i uskoro zaspi.

Izenada se probudi, sjedne i napeto osluhne.

Čuo se topot kopita, zatim se počeo udaljavati.

Bernet ustane i uzme vinčesterku. Priđe vratima i otvori ih.

Nikoga nije vidio.

Pa ipak se užnemirio. Izade i zatvori vrata. Ukočeno je stajao i čekao s uperenom vinčesterkom. Bio je napet.

Izenada razabere na pjesku otiske kopita, samo nekoliko metara od kolibe.

Klekne kraj njih i pregleda ih. Konj je potkovan. Komanči jašu na nepotkovanim konjima.

Uspravi se i pogleda oko sebe.

Nije vidio ništa sumnjivo.

Polako se povuče do zida. Tu ostane nekoliko trenutaka, a onda obiđe kolibu.

Legne u sjenu i ubrzo zaspi. Znao je da će u snu čuti svaki šum...

Probudivši se, Kli opazi da je očev ležaj prazan. Brzo se obuče i uzme pusku. Oprezno otvori vrata. Svitalo je.

— Tata — zovne tiho i zabrinuto.

Bernet odmah ustane.

Prestrašila se.

Prije nego što je mogla bilo što upitati, otac joj reče osmjevnuvši se: — Kli... nobas je netko bio pred kućom. Eno, ondje je trag.

Ona pogleda u stranu, no pijesak je već zameo tragove.

— Komanči? — prošapće.

— Ne vjerujem. Po svoj prilici bijelac, Kli.

Ona ga čudno pogleda.

Pročitao je njene misli. — Da, možda je to bio Chett Darkin.

— Zašto... — Kli ušuti. Kakvog ima smisla da pita oca zašto ostaje pri svojoj odluci? On će otjerati Chetta ako se približi kući.

— Pojedimo nešto — promrmlja Bernet, zagrlji je i uđe s njom i kolibu. Djevojka pripremi doručak. Bio je, kao i obično, oskudan, no već su se navikli na to.

Bernet izade i osedla konja.

— Ideš nekamo, oče? — zapita Kli.

— Da. Nema smisla da u ovo doba zakoljemo kokoš. Pokušat ću ustrijeliti prerijskog psa. Moramo jesti i meso, nije li tako?

— Budi oprezan, molim te, tata — prošapće ona.

Bernet kimne.

— Ostat ću u blizini... već zbog onog neznanca — promrmlja.

Kli je zabrinuto gledala za njim, onda se vrati u kolibu i prihvati se posla.

Izenada se trgne. Vani je zafrktao konj.

Hitro skine sa zida vinčesterku i gurne metak u cijev.

Začuju se koraci. Na pragu se pojavi vitak lik i zašane.

Kli ispusti pusku.

— Chett! — prošapće. — O, Chett!

On je nježno zagrlji.

Za tren su zaboravili sve brige. Bili su sretni. Šutke su stajali i gledali sunce što je izlazilo.

Tada se Kli izvuče iz zagrijaja, pogleda Chetta u oči i tiho reče:

— Tata je odjahao, ali brzo će se vratiti! Ne možeš dugo ostati!

— Znam, Kli — promrmlja Chett. — Vidio sam kad je krenuo. Morao sam se sastati s tobom! Cijelu noć čekao sam ovaj trenutak!

— O, Chett, zašto su svi protiv nas? Čak i moj otac! To je strašno.

Chett se smrkne.

— Mrze se, Kli. U ovom kraju postoji samo još mržnja. A Komanči su na ratnom pohodu. Ovo su teška vremena.

Kli, otac me otjerao No, bio bih otišao i bez toga. Ne mogu ostati na ranču! Kaži to svom ocu, Kli. Ne treba mi njegovo sažaljenje, ali želim da zna da ja nisam poput oca.

Djevojka htjede nešto upitati, no predomisli se i pokaže na stolicu.

— Sjedni, Chett. Skuhat ću ti kavu.

On kimne i sjedne.

IV

Uzela je lončić. Bio je prazan. Ode po vodu na bunar. Spuštajući kabao primijeti da je Chett ostavio konja u prigradnji. Napuni lončić vodom i htjede se vratiti u kuću.

Tada iza sebe začuje tih zvuk. Okrene se i ukoči od straha. Lončić joj ispadne iz ruke, a voda se prolije. Stajala je kao oduzeta. Htjede viknuti, ali ne uspije ispustiti ni glas. Grlo joj se steglo od straha. Strahovala je za Chetta. On je u kući! Ako sada izađe, ništa ne sluteći, poginut će. Smrtonosni će ga meci pogoditi prije nego što bude mogao uzvratiti vatrom.

U dvorištu su, kao da su iznikli iz zemlje, stajala četiri Komanča.

Vjetar im je kovitlao prašinu oko nogu. Na nogavicama je treperilo perje. Imali su meke mokasine. Sada su nepomično stajali i promatrali djevojk. Šutjeli su.

Kli je bila blijeda kao krpa. Nikako nije mogla viknuti, krik joj je zapeo u grlu. Jedva se držala na nogama, vjetar se poigravao njenom kosom.

Komanči su je i dalje promatrali.

Na sreću, ne mogu vidjeti Chettova konja, pomisli Kli. Samo da konj ostane miran!

Ali oni vide konjske tragove! Valjda pretpostavljaju da je u kući otac...

Činilo joj se da je prošla čitava vječnost, a radilo se samo o sekundama.

Iznénada vrisne i potrči prema kući.

Ne padne hitac, ne dostigne je metak, ne fujkne strijela, ne poleti koplje.

Pritrči Chettu koji je već skočio na noge, i vikne:

— Komanči! Pred kućom su! Uzmi pušku, Chett! Pucaj! Ubit će nas!

Chett munjevito pograbi vinesterku i jurne prema vratima. Izviri van.

Dvorište je bilo prazno!

Lončić je još ležao kraj bunara. Nigdje nije bilo Komanča!

Chett duboko udahne.

— Kli — reče promaklo — Kli, nema nikoga!

Djevojka se pribrala. Pride vratima.

— Ne tako blizu, Kli! — upozori je. — Možda stoje tik uz kuću pa ih ne možemo vidjeti!

— Kazala sam ti istinu, Chett — prošapće. — Nisam luda, vidjela sam ih... četiri Komanča! Grozno su me gledali! Samo su me gledali...

— U redu — promrmlja on — u redu, vidjet ćemo!

Htjede izaći.

Ona ga zadrži.

Nijemo su se gledali. On se htjede osmjehnuti, ali ne uspije. Kli ga pusti. Chett izađe.

Kli ga više nije mogla vidjeti. Pritrči prozorčiću, popne se na stolac i pogleda napolje. Nigdje nije vidjela Komanče.

Chett je stajao pred vratima. Pred njim je bilo pusto dvorište. Pogleda ulijevo i udesno, ali nikoga nije bilo na vidiku. Odahne.

Možda su Komanči s druge strane, pomisli.

Leđima okrenut prema zidu, počne se šuljati uz kuću. Napeto je osluškivao.

Polako se približavao uglu kolibe, korak po korak.

Vinčesterku je držao o boku. Kaži-prst mu je počivao na okidaču.

Stigne do ugla i opazi da nema nikoga.

Ođsulja se na suprotnu stranu. Ni ondje nije bilo nikoga.

Komanči su nestali isto tako nečujno kao što su i došli.

Malo se udalji od kolibe.

Kli je stajala na pragu. Indijanci joj nisu ništa učinili zato što joj je majka pripadala njihovu plemenu.

Chett se povuče do vrata bojeći se da ga ipak ne iznenade.

Djevojka odahne.

— Uđi, Chett — prošapće uplašeno.

— Možda nas promatraju! Uđi u kuću!

On stisne usnice i namršti se. Lice mu se oznojilo.

— Na što misliš?

— Na tvog oca, Kli! On će se uskoro vratiti, zar ne?

Ona prestrašeno kimne.

— Da! Lovi prerijske pse iza onoga brežuljka.

— Nisam čuo još nijedan hitac, Kli... Zar jedete meso tih pasa?

— Da. Ima okus svinjetine. Zašto me to pitaš? Baš sada?

On joj ne odgovori. Samo reče: — Ostani ovdje, idem pogledati svog konja!

Kli ispruži ruku da ga zadrži, ali on je već izašao.

Provjerivši da ni na stijenama nema Indijanaca, Chett se vrati u kuću.

— Ostati ću dok se ne vrati tvoj otac, Kli — reče. — Ne mogu te ostaviti samu. Komanči ti nisu ništa učinili, ali mogu se predomisliti i vratiti.

Djevojka nijemo kimne i spusti se na ležaj.

Chett priđe prozoru i pogleda napo-lje. Počne joj govoriti o tome da će je uvijek voljeti ma što se dogodilo.

Slušala ga je. Njegove su joj riječi vraćale samopouzdanje.

Ustane, pristupi mu i nasloni se na njega.

Prolazilo je vrijeme.

John Bernet se još nije vratio.

Uznemire se.

Chett uzme pušku i izađe. Kli ga je slijedila. Uzjahavši, on joj vrati pušku i izvuče iz navlake na sedlu svoju

vinčesterku. Gurne metak u cijev i reče:

— Ostani u kući. Kli! Potražiti ću tvog oca!

Ona samo kimne.

Potjerao je konja prema brežuljku. Potmulo su toptala kopita. Skripalo je sedlo.

Ništa nije ukazivalo na prisutnost Indijanaca.

Ubrzo se kupao u znoju. Košulja mu se zalijepila za tijelo.

Posvuda su se vidjele stijene, posvuda su mogli vrebati Komanči...

Indijanci mrže sve bijelce. Mržnju je izazvao Chettov otac, Robert Darkin.

Chett se penjao uz obronak. Uđe u klanac.

I ugleda koplje zabijeno u zemlju.

Nepuna tri metra od koplja ležalo je nepomično tijelo.

John Bernet.

Chett opazi strelicu u njegovim ledima i problijedi. Grozničavo se osvrne oko sebe.

Potjera konja u stranu i zaustavi se u zaklonu ispod izbočene stijene.

Jadna Kli! Ona još ne zna da joj je otac ubijen. Smrt je trenutačno nastupila. Ali to nije gotovo nikakva utjeha!

Čuo se samo vjetrić.

Chett sjaše i približi se Bernetu grčevito stežući vinčesterku

Zaboga, što da radim, mislio je zbunjeno. Moram Kli kazati istinu i...

Kli je nestrpljivo čekala. Neprestano je prilazila vratima i pogledavala van.

Tada ugleda Chetta kako se vraća. Ispred njega, preko sedla, ležalo je tijelo.

Kli zarine zube u usnicu da ne bi vrisnula.

Nepomično je čekala, tijelo joj je drhtalo.

Pritrči Chettu kad se približio. Sutjela je, lice joj je bilo mrtvački blijedo. Užasnuto je gledala kako spušta njena oca na zemlju.

— Ja... — započne Chett i ušuti. Zagleda se u zemlju.

Ona klekne i tiho zaplače.

Chett je bespomoćno stajao. Ništa nije mogao učiniti, nije joj mogao pomoći, nije je mogao utješiti. Bilo je to užasno.

...

Chett se okrene od groba, uzme vičesterku i lopatu te pođe prema kući.

Najednom začuje topot nekoliko konja. Baci lopatu, uperi pušku i pričekao. Jahači iziđu iz klanca.

Chett prepozna brata i spusti vinčesterku.

Kash se zaustavi. — Ostaješ ovdje? — zapita.

— Da.

— I ja sam se sukobio s ocem, Chett. Ne želi da oženim Lucy Williams...

Chett kimne. — Ti znaš što činiš, Kash. A trebalo bi da i otac zna što radi. Ja ostajem ovdje i neću se vratiti. Možda se ne bih vratio ni da me pozove!

Kash je razmišljao. Tada opazi svjež humak. Ugleda lopatu i Kli na vratima.

— Chett — promrmlja — što je s Bernetom? Govori već jednom!

— Mrtav je — tiho odgovori Chett.

— Ubili su ga Komanči na onom brdašcu! Ja sam ga našao. Pogodila ga je strijela.

Kauboži se uznemire.

Kash se nagne naprijed i čvrsto uhvati jabuku sedla. — Komanči?

— Rekao sam ti! — vikne Chett. — Što me ispituješ? Ostavi me na miru! Naš otac je kriv svemu tome! Zašto je objesio onog Komanča? Indijanci mu to neće zaboraviti! Ubit će svakog bijelca na kbjeg nađul!

Pođe prema kući. Zaustavi se kraj Kli.

Kash ga je slijedio s kaubojima. Svi su promatrali stijenje.

Kash sjaše pred kućom. Vidjelo se da traži riječi. Napokon reče:

— Ako bilo što trebate, kažite.

Chett slegne ramenima.

— Zašto ne odete u grad? — upita Kash. — Ako se Komanči vrate, propali ste. Ne možeš se oduprijeti, Chett.

— Komanči su već bili ovdje — odvрати Chett. — Iznenada su se pojavili. Kli je bila u dvorištu. Gledali su je i ništa joj nisu učinili. Misle da živi sama. U tome se sastoji naša šarša.

— Ipak otidite u grad, Chett!

— Možda, Kash, možda.

Sve su kazali, a onda Kash uzjaše i povede kauboje.

Chett i Kli stajali su pred kolibom i gledali za njima dok nisu nestali u klanac.

Chett zagrlj djevojku i upita je da li želi poći u grad.

Ona zatrese glavom i odgovori:

— Ne, Chett. Ovdje leži moj otac. Ostat ću uz njega. Neću bježati pred Komančima.

Njen glas najednom postane odlučan. Ako bude potrebno, borit će se.

Do Darkinova ranča dopiralo je zavijanje. Kauboži su stajali u dvorištu i osluškivali.

— Vukovi! — reče jedan. — Silaze s planine! Nanjušili su stado!

Iz kolibe za kauboje izađe Tebor. Osluhne i zaustavi se. Opet se čulo jezivo zavijanje.

— Vukovi? — progunda. — Uvijek se tako javljaju! Zavijaju gotovo poput vukova, ali malo predugo! Ne mogu me prevariti.

I Darkin se nalazio u dvorištu. Stajao je kraj obora i gledao u dolinu u kojoj su tri kauboja čuvala stado. Okrene se. Nije skrivao svoju mržnju prema Komančima. — Osedajte konje!

Kauboži otrče u staju.

— Kash! — rančer pozove starijeg sina.

Kash se približi dugim koracima i upitno ga pogleda.

S Darkinova lica iščezne grubost. Glas mu je bio mnogo mirniji nego inače. — Bio si kod Chetta?

Kash se tek prije nekoliko minuta vratio na ranč. Družina je već saznala da je Bernet ubijen, no Darkin to još nije znao.

— Da. Ostaje kod Kli.

Darkin gnjevno puhne. Prije nego što je mogao progovoriti, Kash nastavi:

— Mora ostati uz djevojku. Bernet je mrtav. Djevojka ne može ostati sama. Chett će se brinuti o njoj...

Darkin se naglo uspravi. — Bernet je mrtav? Komanči?

— Da.

— Prokletnici! — počne Darkin. Opet je bio rob mržnje. — Prevelike su kukavice da bi se otvoreno borili! U ovoj će zemlji zavladata mir tek kad ne bude više nijednog Komanča!

Kash mu htjede odgovoriti, htjede mu kazati da je baš on izazvao Indijance, ali odustane i ode u staju.

Darkin nije mogao zaboraviti Chetta. Ne, neće otići po njega. Neće mu pomoći. Među njima je svršeno. Jaz je prevelik.

Pa ipak nije mogao odagnati iz misli svoga sina.

Uzjaše, izvuče pušku i pregleda je. Pričeka da se svi ljudi popnu u sedlo, onda ih povede u dolinu.

Lora je zabrinuto gledala za njima. Osjećala je čudnu tjeskobu.

Upravo se htjela vratiti u kuću, kad ugleda Lyna Tebora kako dolazi iza staje noseći fenjer.

Tebor zastane opazivši je, ali brzo se pribere.

— Ne brinite, gospodo — reče. — Uskoro će zavladati mir u dolini i u brdima. Ovaj pakao ne može dugo potrajati.

— Nadajmo se — odvrati ona, okrene se i vrati se u kuću.

Tebor odjaše.

Tada u dolini odjeknu hici.

Lora istrči u dvorište i zamijeti daleke plamičke. Trgne se kad se iznenada pojavi Crnac Sam. — Sam — prošapće — ti si još tu...

On se osmjehne.

— Jesam. Ja sam uvijek na ranču.

— Znam, Sam.

I on se zagleda u dolinu. — Sukobili su se s Komančima. Tebor je bio u pravu. Nisu to zavijali vukovi... Ipak se pitam zašto je Lyn Tebor mahao fenjerom iza staje!

Ona ga upitno pogleda. — Vidio si ga, Sam?

— Jesam. Slučajno sam bio u staji i vidio kroz pukotinu između dasaka svjetlo. Prepoznao sam Lyna Teborá. Nakon toga vratio se u dvorište i razgovarao s vama. Odjahao je za ostalima. Zašto je mahao fenjerom? To ne razumijem.

— Možda je nešto tražio iza staje, Sam? — reče Lora. — Možda je nešto izgubio!

— Ne vjerujem. On suviše mrzi Komanče da bi gubio vrijeme tražeći nešto iza staje!

Lora se zagleda u dolinu. Hici su se čuli sve slabije, to je bio znak da se družina udaljuje od ranča. Sigurno slijede Komanče.

— Ne sviđa mi se Lyn Tebor — promrmlja Sam. — Ima zao pogled! Nekoć je bio drukčiji, ali sada je dvonožan, bijesan vuk!

— Sam! — Lora iznenada ispruži ruku. — Što je to, Sam? Odakle ti jahači?

Sam problijeđi ugledavši četiri jahača koji su se u galopu spustili u dolinu i jahali prema stadu. Potjerali su stoku. Nisu se mogli jasno razabrati. I Komanči ponekad nose odjeću bijelaca i takve velike šešire...

Je li to neka varka? Ili su ti jahači bijelci?

— Sam — uzbuđeno reče Lora — odjaši za družinom! Neka se smjesta vrati! Požuri!

Sam kimne i otrči u staju. Izvede konja i uzjaše. Umalo je pao sa sedla. Nije bio vješt jahač.

Lora ostane sama na ranču. Uzme pušku. Čekala je.

Kradljivci su već daleko otjerali stoku. Stado se napokon izgubi u tamnoj noći.

Prolazili su sati.

Tada se začu je topot brojnih kopita. Jahači projure i opet iščeznu.

Jedino Sam skrene na ranč. Ozarena lica sklizne sa sedla.

— Dobar sam jahač, zar ne? — reče. — Brzo ćemo pronaći stado!

— Je li netko ranjen, Sam? — upita Lora.

— Nije. Otjerali su Komanče. Čini mi se da je jedan Indijanac poginuo.

Lora se nasloni na kuću i odahne.

Postepeno se smiri. Spusti pušku i uđe u kuću. Pozove Sama da joj pravi društvo.

Darkin je jahao na čelu, iza njega Kash i Tebor, a na maloj razdaljini ostali.

Jasno su vidjeli tragove goveda i nisu gubili vrijeme.

Lyn Tebor iznenada skrene u stranu, zaustavi se, skoči s konja i podigne mu jedno kopito.

Kauboji projure mimo.

Pošto su nestali, Tebor ponovno uzjaše, potjera konja udesno i spusti se do Rio Penaska. Prijeđe preko rijeke.

Cuo je pucnjavu nizvodno te počne bijesno psovati. Njegovi ortaci nisu uspjeli na vrijeme otjerati stoku onamo gdje ih čekaju komančerosi.

Ne štedeći konja pojuri kroz stjenovit kraj i opet se približi rijeci.

Tada ugleda ortake. Napustili su stado i tražili spas u bijegu.

Dovikne im i mahne, no oni ga nisu ni čuli, ni vidjeli. Nestanu u oblaku prašine.

Ubrzo projuri Darkinova družina.

Tebor im se pridruži.

Darkin zaustavi konja. Jahači se okupe oko njega.

— Vratimo se! — reče. — Otjerajmo stoku u dolinu. Ti prokletnici imaju odmorne konje. Više ih ne možemo dostići...

Svi se vrate. Stado je stajalo na suprotnoj obali. Potjeraju ga.

Tek nakon nekoliko sati ujahali su u dvorište ranča.

— To su učinili neki Meksikanci! — reče Darkin ženi. — Jasno smo ih razabrali. Nisu bili Komanči.

— Pripremila sam ti kavu, Robert — tiho reče Lora. — Hajdemo u kuću.

Darkin je začuđeno pogleda, ali pođe za njom.

Zatvorivši vrata ona promrmlja: — Kad ste krenuli u dolinu, iza stajao je Lynn Tebor i mahao fenjerom! Vidio ga je Sam!

Darkin samo kimne.

— On je izdajica! — progunda. — Znači, dao je znak ortacima.

Htio je izaći.

— Što ćeš učiniti, Robert? — upita ga Lora.

— Pokajat će se zbog toga! — odgovori.

Izađe u dvorište i upita Kasha gdje je Tebor.

Kash pokaže u dolinu. — Upravo je odjahao! Eno, još se vidi.

— Uzmi pet momaka i slijedi ga! Nemoj da vas vidi! Jaše k svojim ortacima. Bježi prokleta hulja! Znaš što moraš učiniti, Kash!

Lyn Tebor na svakakve se načine pokušavao riješiti progoniteljâ, no kad god bi se zaustavio i osluhnuo, začuo bi iza sebe potmulo toptanje.

Uporno su ga slijedili.

Produži. Svitalo je. Na rijeci se dizala magla.

Ujaše u vodu. Zatim izađe na drugu obalu. Tu je tlo bilo tvrdo.

Potjera konja. Vjerovao je da će steći prednost. Progonitelji će morati tražiti njegov trag...

U široku se luku približi rijeci. Zaustavi se u šikari na obali i pričeke.

Jahače ugleda uzvodno. Šestoricu. Prelazili su rijeku, jedan iza drugoga, tako da se uvijek nalazio samo jedan u vodi. Stigli su na drugu obalu.

Više ih nije mogao vidjeti. Međutim, opet se pojave i počnu tražiti trag na obali.

Tebor sjaše i uđe u vodu. Sakrivao ga je grm čije su grane visjele nad rijekom.

Promatrao ih je. Uskoro će pronaći njegov trag i nastaviti da ga slijede. Pomislit će da bježi u pustinju. To ga može spasiti.

Strpljivo je čekao. Sunce se penjalo, a magla se sasvim razila.

Napokon se odvaži, uzjaše i polako krene kroz rijeku uzvodno.

Naide na svoj trag, izađe iz rijeke i počne se vraćati po tom tragu. Kash i njegovi ljudi sve su se više udaljavali.

Nije jahao brzo. Skrene udesno i napusti trag. Zaobilaznim puteljima stigne do stijenja gdje su čekali njegovi ortaci prije nego što su pokušali ukrasti stado.

U uvali nije bilo nikoga. Znao je da je tu siguran.

Sjaše, sjedne u sjenu i nasloni se leđima na stijenu.

Prolazili su sati, ništa se nije događalo.

Tebor se uznemiri. Gdje su ortaci? Trebalo je da već odavno budu ovdje!

Prezirno iskrivi lice. Možda su Meksikanci prevelike kukavice da bi se još jednom usudili približiti Darkinovu ranču. Možda su već daleko u pustinji.

Ustane, uzme pušku i izađe iz zaklona. Popne se na jednu uzvisinu i ispruži na tlu.

U okolici nije bilo ni žive duše. Pažljivo je promatrao sjenovita mjesta.

Razmišljao je što da učini, kad začuje topot kopita.

Vrati se u zaklon i podigne pušku.

Približavala su se dva jahača. Još se nisu vidjeli.

Napokon se pojave iza stijena.

Bila su to dva Meksikanca!

Jedan se sjedio uspravno, dok se drugi njihao i jedva održavao u sedlu.

Tebor im pođe u susret i opazi da je jedan teško ranjen.

— Sta je? — upita oštro. — Gdje su ostali?

Ranjenik ga pogleda i zastenje. Ne prozbori ni riječ.

Onaj drugi odgovori:

— Krenuli smo ovamo, kompadre, kad su iznenada otvorili vatru na nas! Jose i Carera su mrtvi, a mi smo uspjeli pobjeći.

Tebor ga bijesno pogleda.

— Tko je pucao na vas, budale, tko, do vraga?

— Bila su šestorica! Posve neočekivano su se pojavili među stijenjem! Baš smo se uputili prema rijeci! Šest bijelaca! Pucali su kao ludi. Sve se zbilo suviše brzo!

— Glupani! — bijesno prosiće Lyn Tebor. — Slijedit će vas, vidjet će vaš trag i doći ovamo! Moramo pobjeći!

— Manuel ne može izdržati! — srdito odvrati Meksikanac. — Umrijet će ako mu odmah ne izvadiš metak!

Tebor zatrese glavom.

— Mora izdržati! U brdima ću mu izvadi ti metak, a ne ovdje! Produžite!

Ranjenik glasno zastenje. Drugi Meksikanac zgrabi uzde i potjera konja. Brzo su se udaljavali.

Tebor se vrati po svog konja i krene za njime. Ubrzo je jahao na čelu i tražio najpogodnije staze. Neprestano je psovao. Kraj je bio sve neprohodniji. Zaustavljale su ih jaruge i duboki klanci, sklizak pijesak, kaktusi i strme litice.

Jahali su satima. Kretali su se zaobilazno, a Tebor je neprestano bri-sao tragove.

Uto se ranjenik sruši s konja. Odnese ga u polumračan klanac.

Tebor se prihvati posla. Rakijom polije nož i gurne oštricu u ranu. Odjekne prodoran krik.

Za minutu-dvije uspravi se i pogleda drugog Meksikanca.

— Metak je vani. Previj mu ranu! Ja ću malo pogledati okolicu! Hajde, što stojiš kao da si se okamenio!

Popne se na konja i krene kroz klanac. Oprezno je gledao oko sebe.

Skrene udesno i ugleda puteljak što je krivudao uzbrdo. Već htjede potjerati konja, kadli se iza njega skotrlja kamenčić. Odmah se povuče do litice i osluhne.

Gore netko jaše, zaključ.

Progonitelji su u blizini. Više nije imao vremena da upozori Meksikance.

Čekao je. Izbije mu znoj na čelo. Najednom se bojao. Bojao se Darkina.

Nije se micao.

I konj je bio sasvim miran.

Topot što se čuo odozgo udalji se.

Prolazile su minute.

Izenada netko vikne. Odjeknu hici.

Tebor se grozničavo osvrne. Mora izaći iz toga klanca, inače će stradati. Više nema mnogo vremena.

Polako krene s uperenom vinčester-kom.

Pucnjava je prestala.

U klanac ujaše Kash. S druge strane približavala su se dva kauboja. Gore se nalazio još jedan kauboj. Četvrti je jahao iza Kasha.

Oba su Meksikanca ležala. Jedan je bio mrtav, drugi se još micao. Pod košuljom mu se vidio zavo. Kash sjaše i priđe mu držeći u desnici pušku.

Kauboji koji su ušli u klanac s druge strane već izdaleka zatresu glavom.

Kash srdito puhne.

Slijedili su trag triju konja, a u klanca su samo dva. Gdje je treći jahač, gdje je Lyn Tebor?

U tom času Tebor potjera konja. Htio je izaći iz klanca. Pod kopitima se otkotrlja kamenje. Taj štopot privuče petog kauboja, Smokija, koji je stražario na ivici klanca.

Smoki podbode konja, naglo ga zaustavi pred klancom i podigne pušku.

Tebor je šibao konja kako bi što brže prešao preostalim nekoliko metara uspona. Prvi metak prozui ispred njega i udari u liticu. Drugi fijukne tik iznad njega.

Uto se našao na vrhu strmine. Poguri se i pojuri prema gudurama. Smoki opet opali.

Tebor se primjetno trzne i nestane iz gudura.

Smoki je morao zaobići pokrajnji klanac. Pri tom je izgubio mnogo vremena. Kad se napokon našao na Teborovu tragu, razbojnik je već bio daleko.

Međutim, Smoki nije odustao. Natje-ravši konja u galop, krenuo je u potjeru. Penjao se na bregove i silazio u uvale.

Iznenada bljesne plamičak. Osjeti kako leti sa sedla i pada na pijesak. Od boli se nije mogao ni pomaknuti. Čuo je topot kopita što se udaljavao. Baš sam glup, pomisli i izgubi svijest.

Kad je napokon došao k sebi, pred njim je stajao Kash i govorio mu: — Oporavit ćeš se, Smoki. Nije to ništa!

Smoki je teško disao.

— Tebor — prošapće — gdje je Tebor, taj...

— Neka samo bježi. Ti si važniji. Odvest ćemo te na ranč. To možeš izdržati, zar ne?

— Mogu! — proštenje kauboja.

Podignu ga na konja. Povedu sa sobom i ranjenog Meksikanca.

Na ranč su stigli kad je sunce tonulo iza bregova.

U susret im dođe Darkin, hladno pogleda Meksikanca i obrati se Kashu. — Uхватit ćemo i Lynu Tebora! Želim ga vidjeti kako visi!

— Što ćemo s ovim nitkovom, oče?

— Što bi ti učinio s njim, Kash?

— Ja bih ga odvezao u grad. Ali u takvom stanju ne može izdržati ni vožnju kolima. Treba da ostane na ranču dok se malo ne oporavi.

Darkin se osmjehne. — Pored rijeke ima dovoljno stabala!

Kash zatrese glavom.

— Istina, on je lupež, ali je napola mrtav. Mislim da smo još ljudi i da imamo dostojanstva, oče!

Darkin se opet osmjehne. Kao da ga prvi put nisu razbijesnile te riječi. — Jednog ćeš dana upravljati rančom i morat ćeš samostalno donositi odluke. Ako ne budeš dovoljno strog, kradljivci će ti brzo upropastiti stado. Budeš li samo jednom slab, budeš li samo jednom dobar prema tim nitkovima, izgubit ćeš bitku! Ne zaboravi moje riječi. Meni nije nitko ništa poklonio, pa ni ja nikome ne poklanjam!

Okrene se i vrati u kuću.

Kash je razmišljao. Možda je otac u pravu, ali on ne može tako postupati, ne može biti tako nemilosrdan.

— Onesite ga u staju! — naredi. — Položite ga na slamu i pokrijte!

— Dobro, Kash — reče jedan od kauboja. Bilo je očito da odobrava takvu odluku.

Stojeći kraj prozora, Lora reče svom mužu: — Robert, još nije prekasno, još možeš vratiti Chetta na ranč! Učini to! Dovedi i djevojku! Inače ćeš učiniti nepopravljivu grešku. Poslušaj me jednom, Robert!

Strahovala je za sina.

Međutim, Darkin odgovori: — Ne, sada nemam vremena. S momcima progonim Tebora! Chett neka se snađe kako zna i umije!

— Oh, Robert! — prošapće ona, okrene se i ode u drugu sobu. Htjela je biti sama. Da sakrije suze.

Uskoro je začula družinu kako napušta ranč. Hajka se nastavlja...

U kolibi za kauboje Kash je izvadio metak Smokiju i također odjahao u dolinu.

Lora ode sa Samom u kolibu da vidi ranjenika. Kraj Smokijeva kreveta stajala su dva dugonoga kauboja.

— Kako si, Smoki? — upita ona tiho.

Smoki se pokuša osmjehnuti. — Kash je sjajan momak. Izvadio mi je metak. Sjajno je to učinio.

— Da — odvrati Lora — Kash je spretni i sposoban. Ide svojim vlastitim putem.

Očito je bilo da misli na svoga mlađeg sina Svi su šutjeli.

Lora pogleda dvojicu kauboj. — Svi su odjahali? — zapita.

— Da. Ostali smo samo nas dvojica. Treba da čuvamo ranč.

Lora kimne i reče: — Billy, ti ćeš poći sa mnom. Pripremi kola. Pomozi mu, Snješko!

Billy pogleda svog druga i upita: — A kamo idemo?

— K mom sinu, Billy!

Kauboji su oklijevali.

Smoki je žmirio. Iznenada reče: — Poslušaj je, Billy. Odvezi je k Chettu.

Billy protirija lice.

— Zar sada? Usred noći? — promrm-lja. — Pa to je ludost! Komanči mogu primijetiti kola!

Lora je već izašla sa Samom.

— Učini to — promrmlija Smoki. — Inače će se odvesti sama!

Billy se još kolebao.

Tada se umiješa drugi kauboj: — Ja ću poći s vama, Billy! Obavijestit ću momke koji čuvaju stado, brzo ću vas dostići. K vragu, Lora Darkin je važnija nego cio ranč!

Uskoro su se kola izgubila u noći...

VI

— Kli!

Djevojka pogleda Chetta. Stajao je kraj vrata i držao vinčesterku. — Ideš van? — upita ga zabrinuto i pusti lonac što ga je čistila.

— Da. Pogledat ću što je s konjem, Kli.

Chett nečujno izađe, dade konju zobi i vrati se u dvorište. Nebo je bilo zvjezdano. Zagleda se prema mračnim brežuljcima. Htjede krenuti, kad iznenada opazi bljesak metala. Odmah se povuče dublje u sjenu i ukoči.

Komanči, pomisli. Istodobno mu padne na pamet djevojka. Čuo ju je kako pere suđe. Ona još ne sluti opasnost. Mora se vratiti u kuću!

Polako se šuljajući uza zid stigne do vrata. Ponovno primijeti bljeskanje među stijenjem i istodobno začuje tih topot kopita. Već je prekasno za bijeg! Komanči su suviše blizu!

Kli ga iznenađeno pogleda kad je ušao natraške i povukao zasun na vratima.

— Komanči! — prošapće. — Ugasi svjetlo. Kli! Požuri, već su posve blizu! Sigurno su se uputili ovamo!

Djevojka pritrč stolu i ugasi lojanicu. Začuje Chetta kako ide prema prozorčiću.

— Što namjeravaš? — prošapće. — Ne smiješ pucati na Komanče! Tada nam nema spasa!

On odškrine prozor i pogleda van. Vidjela ga je nasuprot nebu. U rukama je držao uperenu vinčesterku.

— Chett — šapne. — Ne pucaj!

— Ne, još neću pucati, Kli — odgovori on. — Pustit ću ih da se približe. Misle da si sama!

Izvana je dopirao miris žalfije i procvalih kaktusa.

Moram dobro otvoriti oči, mislio je Chett i napeto gledao van. Odgovaram na djevojku. Ako bude potrebno žrtvovat ću život!

Čuo je Kli kako polako prilazi prozoru. Ona stane tik kraj njega. Ubrzano je disala.

Nijemo su čekali Komanče kojih još nije bilo na vidiku.

— Motre kuću! — prošapće Chett. — Zamijetio sam bljeskanje puščane cijevi tamo gore, na onoj izbočini!

Kli ne odgovori.

Opet su čekali.

Iznenada ugledaju micanje među stijenjem. Polako je silazilo nekoliko Komanča. Sjedili su na pjegavim mustanzima i držali se na okupu.

Tada se izdvoji jedan jahač i pokaže rukom prema kući.

Približavali su se polako. Pješčano tlo prigušivalo je topot.

Djevojka iznenada uhvati Chetta za ruku.

— Ne pucaj! — šapne uzbuđeno. — Stradati ćemo! Ja sam kriva. Htjela sam ostati ovdje i zadržala te uza se. Sada nas moram ja spasiti, a ne ti! Obećaj mi da nećeš pucati!

— Zaboga, ne možeš to zahtijevati od mene, Kli! Što ćeš učiniti?

Ona ispusti njegovu ruku i ustukne.

— Izaći ću, Chett! Jednom su već bili ovdje i ništa mi nisu učinili! Ako izađem neće pretražiti kuću. Moraš me pustiti! Ne pokušavaj me zadržati!

On se okrene. Jedva ju je razabirao u mračnoj prostoriji. Drhtala je, ali to nije mogao primijetiti.

— Ja sam Indijanka, Chett! Meni neće ništa! Ja...

— Ti to samo misliš, Kli. Ne znamo ništa pouzdano. Kad izađeš, više neću moći da ti pomognem. Ima ih nekoliko. Ne možeš znati što će poduzeti, Kli! Ostani u kući!

— Chett — glas joj je najednom bio vrlo miran — jedino nas ja mogu spasiti! Pusti me da izađem... i ne poduzimaj ništa, čuješ li? Ne poduzimaj ništa! To nam je jedina prilika!

Htio ju je zadržati, ali ona se izmakne prema vratima.

— Kli! — pozove je prigušeno. — Nemoj, Kli!

Nije ga poslušala. Otvori vrata i izađe.

Chet se jedva savlada da ne jurne za njom.

Tada začuje topot kopita i vrati se do prozora. Pogleda van i zaprepašteno se ukoči.

Komanči su već bili pred kućom! Zaustavili su se i nepomično sjedili na konjima.

Chettu zadržu koljena. Zaustavi dah gledajući Kli kako ide prema bunaru. Koraci su joj bili ukočeni. Njena duga kosa sjala se u noći.

Komanči su je netremice promatrali.

Kli zastane kraj bunara i prijede pogledom po njima.

Chett je proživljavao najteže trenutke. Čvrsto je stegnuo vinčesterku. Bio je spreman. Pucat će čim je Komanči dirnu. Znojio se i ubrzano disao. Ne pomakne se kad su Indijanci pogledali prema otvorenom prozoru. Nisu ga mogli vidjeti jer se nalazio u mraku.

Djevojka se izvrsno držala. Ovladala je sobom i nije izbjegavala prodorne poglede Indijanaca.

Uto se vođa Komanča približi.

Kli pogleda njegova konja. Ne pusti ni glas, samo problijedi.

Komanč jaše na konju njena oca!

Pred njom se nalazio očev ubojica. Razdvajalo ih je samo desetak koraka.

Nije se mogla ni pomaknuti. Kao da je bila oduzeta. Nije se usudila pogledati prema kući, gdje se pritajio Chett s puškom.

Mučnu tišinu prekinu Komanč:

— Agua!

Kli se trgne. Jedva se držala na nogama. Znala je da može spasiti sebe i Chett samo ako bude gorda.

Nijemo pokaže prema bunaru.

Komanč sjaše i nešto vikne. Ostali Indijanci odmah jurnu prema bunaru. Djevojku obaviye prašina.

Stajala je sasvim mirno. Na vratu osjeti topao dah jednog Komanča, ali se ne okrene.

Chett je napeto promatrao što se zbiva. Od nervoze mu se grčio želudac.

Iznenada se približe dva Komanča. Nestanu iz njegova vidokruga. Začuje njihove tihe korake pred vratima. Ispruži se na podu ne usudujući se ni da diše.

Indijanci uđu. Nije ih mogao vidjeti. Pridu li prozoru, bit će prisiljen da puca...

Maló se približe. Jedan gurne stol.

Uto izvana dopre povik. Komanči izadu iz kuće.

Chett ustane i opet pogleda van.

Kli je još stajala pored bunara. Komanči su već bili na konjima. Vođa digne desnu ruku.

Indijanci ispuste prodorne poklike, naglo okrenu konje i odjuri.

Ostane jedino vođa netremice motreći Kli. Reče:

— Ti hrabra! Ti Indijanka! Ti ostati ovdje! Crni Vuk se vratiti kad ubije bijelce!

Djevojka se ne pomakne. Gledala je za njim kad je odjahao.

Indijanci prijedu preko vrha brda i nestanu. Izgubi se topot kopita.

Kli se tek sada opusti. Posrne i uhvati se za ogradu bunara dršćući cijelim tijelom.

Iz kuće dotrči Chett i zagrlji je. Odvede je unutra i smjesti na ležaj. Zatvori prozor i vrata te upali svjetlo. Tada sjedne na rub ležaja i zagleda joj se u oči.

— Grozno sam se uplašila! — prošapće. — Umalo sam potrčala u kuću, no tada bi pucali! Chett, pođimo u grad! Sada... sada želim u grad! Ne bih mogla to još jednom izdržati. Oni će se vratiti, čuo si, Chett?

— Jesam, Kli. Odmori se. Krenut ćemo sutra, ne sada.

— Ne, ne, krenimo odmah! — uzvikne ona i pogleda ga molećivo. — Moramo otići još noćas!

On se zamisli. Na licu mu se pojave kapljice znoja.

— U rēdu, Kli — napokon reče — krenimo odmah. Idem po konja.

Ustane i izađe.

Ona žurno uzme svoje stvari i izađe noseći zavežljaj. Chett je već doveo konja pred kuću. Pomogne joj da uzjaše, zatim sjedne iza nje i potjera konja.

Zaustave se na brdu i još jednom pogledaju kolibicu koja je Kli godinama bila dom.

Djevojka je znala da je ljudi u gradu neće gledati blagonaklono, no bila je spremna da sve to podnese kako bi izbacila Chetta iz opasnosti. Mislila je samo na njega, a ne i na sebe. Ipak, težak joj je bio rastanak s kolibom. Ondje je očev grob.

Najradije bi zaplakala, ali suze su presušile.

— Hajdemo, Chett — prošapće.

Oko kolibice bilo je vrlo tiho. Samo se čulo vučje zavijanje. Vjetar je iz pustinje donosio sitan pijesak i prekrivao tragove.

Nakon nekog vremena začuje se topot kopita. U dvorište uđu kola. Na njima je sjedila Lora Darkin, dok su oba kauboja, Billy i Kley, jahali sa strane, neprestano promatrali stijenje i držali u rukama puške.

Lora ostane na kolima, kauboji sjašu i polako pridu vratima.

Billy pokuca. Osluhnu. U kući se nije ništa micalo.

— Chett! — vikne Kley. — Otvori, Chett!

Ne dobije odgovor.

Otvore vrata i uđu.

Lora je ukočeno sjedila na kolima. Grčevito je stezala uzde i teško disala. Oči joj se rašire kad su kauboji izašli.

Billy slegne ramenima. — Otišli su...

— Otišli su? — promrmlja Lora. — Kamo?

— Možda u grad. Znaju da je ovdje suviše opasno!

Kley se malo udaljio. Iznenada pozove Billyja.

— Pogledaj! Tu je neko pero, onakvo kakva nose Komanči!

Billy podigne pero i pregleda ga. Smrknuo se.

Pristupi im Lora, Nije mogla prikriti strah.

— U kući nema tragova borbe — reče Kley — Prevrnuta je jedna stolica, a sve ostale stvari stoje na svom mjestu...

— Lako je tebi govoriti, Kley! — prošapće Lora. — Možda su ih iznenadili možda se više nisu mogli braniti!

Billy zatrese glavom. — Tada bismo našli Chettovo tijelo.

— Moram saznati gdje je moj sin! Potražiti ćemo ga! Hajdemo u grad!

— Ali posvuda su Komanči! — promrmlja Billy. — Pravo je čudo što nas već nisu otkrili!

— Treba da se što brže vratimo!

Ona se osmjehne. — Ti nemaš sina, Billy. Ne znaš kako je to. Ja sam žena. Užasno strahujem za Chetta. Moj muž me ostavio samu. Ne pomaže mi. Ne pomaže ni Chettu. Stoga mu ja moram pomoći. U muža se ne mogu pouzdati, ti to dobro znaš. Zaslijepljen je mržnjom prema Komančima, a sada progoni i onog Lyna Tebora. On se uvijek želi samo boriti i uništavati. Hajdemo u grad!

Okrene se i popne na kola.

Kauboji su je slijedili!...

Ujahavši s družinom u dvorište ranča, Robert Darkin naglo zaustavi konja i sjaše.

Pride mu Sam.

Ugledavši njegovo lice, Darkin naslućti zlo.

Sam mu ispriča da se Lora odvezla k Chettu i da je još nema.

Darkin problijedi, zatim pocrveni. — Bogamu, ta žena me ne sluša!

Kauboji su naslutili da se nešto zbiva.

— Moja žena noćas se odvezla kolima k Chettu! — vikne Darkin. — Opratili su je Kley i Billy. Napustili su ranč noćas, a još se nisu vratili! U brdima se skrivaju Komanči! Možda su otkrili njihova kola!

U očima svojih ljudi vidio je optužbu. Da nije otjerao Chetta s ranča, to se ne bi dogodilo!

Srdito se popne na konja i povede družinu prema brdima.

Uskoro se spustila noć. Svjetlucale su zvijezde i pirkao je svjež vjetar.

Darkin se prvi put bojao Komanča. Bojao se da će zakasniti. Možda su Loru već uhvatili. On ih je izazvao, sada će mu se osvetiti.

Prvi put je jahao da spasi nečiji život, a ne da ga uništi...

Vjetar je ojačao i nosio pijesak. Nebo se natmurilo.

Međutim nisu potražili zaklon. Uporno su jahali. Nisu štedjeli ni sebe ni konje.

Napokon uđu u klanac. Sada je vjetar fjučkao iznad njih.

Klanac se ubrzo raširi te ugledaju kolibu. Približe joj se u galopu.

Darkin skoči s konja i s vinčesterkom uđe u kolibu.

Kash ga je slijedio.

— Upali svjetlo! — vikne Darkin.

Kash potraži lojanicu i zapali je.

Prostorija je bila prazna.

Ništa nije ukazivalo na borbu.

Darkin se okrene. — Nema ih, Kash!

Malo se poguri kao da ga je nešto zaboljelo. Isprekidano je disao.

Kash je pretraživao svaki kutak nadajući se da će pronaći nešto što bi im moglo pomoći.

— Mani se toga — umorno promrmlja Darkin. — Ništa nećeš naći. Stigli smo prekasno.

Kash se ukoči.

Otpočela je oluja. Kauboji su čekali.

Upitno pogleda oca.

Darkin pride vratima.

— Pretražit ćemo okolicu, — reče muško. — Možda su negdje vani!

— U takvoj ih noći ne možemo naći, oče!

Darkin ga ne posluša. Otvori vrata i izađe u olujnu noć.

Kash ugasi lojanicu i pođe za njim.

Rančer je već davao zapovijedi. Kauboji se rasprše na sve strane...

Tebor je jahao bez cilja. U brdima je pronašao skrovište. Pritajilo se. Povremeno bi čuo potmulo topot kopita. Neprestano se bojao da će ga otkriti.

Pošto se malo odmorio, popeo se na konja i krenuo dalje.

U toku noći iznenadila ga je oluja, očajnički je tražio zaklon.

Sada je bio pri kraju snaga. Izgubio je previše krvi, predugo je jahao bez cilja i naprezao se neprestano bježeći pred progoniteljima.

Pred očima mu se mutilo. Kao iz daljine čuo je urlanje vjetra. Više nije osjećao pijesak što mu je šibao lice.

Uto se pred njim ukažu stijene. Klone konju na vrat. Više se nije mogao održati u sedlu. Sklizne u stranu grčevito držeći uzde. Dašćući padne na pijesak. Oluja je bjesnjela.

Konj prestrašeno zarže i počne ga vući za sobom.

Tebor krikne od boli. Više nije mogao držati uzde. Konj odjuri.

Pijesak mu je posipao znojno lice i stvarao koru. Rana na ramenu i dalje je krvarila. Mora staviti zavoj, inače mu nema spasa. Međutim, zavoj je u bisagama, a konj je pobjegao.

Nakon nekog vremena se digne. Teško je disao. Stijene su se vrtjele pred očima. Oluja se još nije stišala.

Osjećao je groznu žeđ. Znao je da je Rio Penasco još daleko, no mora pronaći vodu, mora se napiti inače neće preživjeti.

Izenada ga obuzme panika. Strahovao je za svoj život. Konj je odnio vinčesterku. Ima još samo koltove. Njihov domet nije velik.

Ne smije ostati ovdje, izložen oluji, okružen nevidljivim Komančima, dok ga progone Darkinovi ljudi.

Strah pred smrću dađe mu novu snagu. Teturajući krene. Dalje, što dalje! Ne smiješ stati, ne smiješ se osvrnuti, ponavljao je u sebi.

Mučno se penjao uskim puteljkom. Posljednjih nekoliko metara je puzao.

Ostane ležati na vrhu uzvisine. Tada se otkotrlja u jarak. Više nije osjećao oluju, štitile su ga stijene.

Nije znao kako je dugo ležao u tom jarku. Oluja je najednom prestala, bilo

je jezivo tiho, a nebo se razvedrilo. Izašlo je sunce.

Tebor napokon ustane i krene nizbrdo. Izgubi ravnotežu i otkotrlja se. Ostane ležati u oblaku prašine. Izgubio je svijest...

VII

Traganje se još nije završilo. Kauboji su janali po dvojica i pretraživali okolicu.

Darkin zaustavi konja na jednoj uzvisini. Dolje se zaustavi kauboj koji ga je pratio.

Posvuda su se vidjele usjekline, jaruge, kaktusi i grmlje.

S druge strane pojave se dva kauboj, pogledaju prema Darkinu i opet nestanu s vida.

Još nisu pronašli nikakav trag. Darkin je bio uvjeren da nakon olujne noći više ne mogu naći Lorin trag. Pogleda kauboja u podnožju uzvisine i dovikne mu: — Odjaši sa dvojicom u grad! Provjerite jesu li ondje!

Kauboj kimne i odjuri.

Darkin je gledao za njim. Tada potjera konja.

Htio se vratiti. Nema smisla da traga za ženom.

U tim je trenucima mislio samo na nju. Nije poklonio nikakvu pažnju putu i stijenama pred sobom.

Uto se konj poplaši i propne. Darkin čvršće uhvati uzde. Zasljepljivalo ga je sunce. Iznenada se ukoči.

Kraj stijena je stajao nepomičan, uspravan lik. Držao je uperenu pušku, cijev se bljeskala na suncu.

Komanč reče.

— Ti objesio mog brata na drvo! Ti ga ubio! Ti umrijeti!

Darkin stisne oči i grozničavo se osvrne. Među stijenjem ugleda još tri Komanča. Konji se nisu vidjeli.

Ne odgovori. Osjećao je strah, ali nije ga pokazao. Konj je sada stajao sasvim mirno. Pušku je položio preko sedla. Nema nikakvih šansi!

— Ja Crni Vuk! — reče Komanč. — Ja tebe ubiti! Ti naš neprijatelj! Ti mnoge ubio!

Darkin je napeto osluškivao. U podnožju uzvisine bilo je tiho. Nije čuo nikakav topot kopita. Znači, kauboji nisu u blizini. Sâm je, ne može očekivati ničiju pomoć.

Slijeva se pruža strmina. Bacit će se na tu stranu. Jedino na taj način može pobjeći Komančima.

Ali trebalo mu je vremena.

— Gdje je moja žena? — upita. — Kamo ste je odveli?

— Crni Vuk ne krađe žene! — prezirno odvrati Komanč. — Crni Vuk i ratnici ne ubijati žene!

— Nećete nam pobjeći! — gnjevno reče Darkin. Ni u ovom trenutku nije mogao zaboraviti svoju mržnju. — Nijedan nam neće pobjeći! Kralj ste moju stoku i ubili jednog od nas!

— Ti mnogo pričati! Ti već mrtav! Ti nas mrziti, ti slijep i krvav.

Vođa Indijanaca povuče puščani zatvarač.

Darkin više nije oklijevao. Baci se s konja i otkotrlja niz strminu. Ustane da potraži zaklon.

Uto se na vrhu uzvisine pojavi Komanč i opali.

Mučna tišinu prekine nekoliko hitaca.

Kauboji začuju pucnjavu i počnu se približavati sa svih strana.

Odozgo dopru prodorni povici. Topot kopita se udaljavao.

— Oče! — uzvikne Kash, skoči s konja i pritrči Darkinu. Klekne kraj njega, okrene ga na leđa i ukoči se.

Izenada zavlada tišina.

Rančer drhtavom rukom uhvati sina za nadlakticu. Htjede sjesti, ali nije imao snage. Pogled mu je bio čudno prazan.

— Nisu... ubili... majku... sine! —
proštenje. — Tražite je! Vjerojatno
je... u gradu, Kash! Ja...

— Ne govori više ništa! — prekine ga
Kash. — Odvest ćemo te na ranč!
Oporavit ćeš se, ne smiješ...

Naglo ušuti i pogleda kauboje oko
sebe.

— Hajde, učinite nešto! — prošapće.
— Pomozite mu! Zaboga, zašto ništa ne
učinite?

Oni se i ne pomaknu. Ukočeno su
promatrali moćna rančera kojeg je
srušio metak, malen metak, jači od sve
Darkinove moći.

Za svih ovih godina dok su radili na
ranču nijednom nisu pomislili da bi
metak mogao pogoditi i Darkina. U
njemu su gledali neslomljivu snagu. Pa
ipak, taj nepobjedivi Darkin sada leži
na pijesku i bori se sa smrću.

— Učinite nešto! — vikne Kash i
uspravi se.

Tek tada se pokrenu.

— Ti odvedi oca na ranč, Kash —
reče jedan kauboj. — Mi ćemo progoni-
ti Komanče! Ne mogu biti daleko!

Baš me briga za Komanče! — izusti
Kash. — Važno je da otac stigne na
ranč! Ne može...

Ušuti i ponovno klekne.

Očevo lice osulo se crvenim pjegama.
Čelo mu je bilo, znojno, a sljeda kosa
prašna.

— Kash... pucao je... Crni Vuk! —
prošapće Darkin. — Uhvati ga. Obećaj
mi to!

— Ti ćeš se oporaviti, nećeš umrijeti!
Uvjeran sam u to...

— Ti znaš da je ovo... kraj! —
proštenje Darkin. — Neka momci kre-
nu za Crnim Vukom! Odmah!

— Ali...

Darkin se onesvijestio.

Kash se uspravi i pogleda kauboje.
Ne reče ništa.

— Mike, Slim, Teb, odjašite s Ka-
shom na ranč — promrmlja jedan
kauboj. — Mi ćemo krenuti za Koman-
čima!

Podbode konja i odjaše na čelu
skupine koja se ubrzo izgubi iza brda.

Billy i Kley stajali su pred krčmom.
Gledali su preko ulice. Ondje su, u

jednom dvorištu, stajala kola. Lora
Darkin prenoćila je kod prijateljice.

— On neće poći s vama, ha? —
promrmlja Pat Lendasky.

— Neće — kratko odgovori Billy.

— Ima neki razlog — nastavi Len-
dasky. — Do toga je moralo doći...
Šutjeli su.

Lendasky se kiselo osmijehne.

— Darkin je otjerao sina s ranča, pa
ga sada mora i vratiti — reče. — Ne
preostaje mu ništa drugo.

— Što se to tebe tiče? — progunda
Kley.

Krčmar pogleda obojicu kauboja,
slegne ramenima i vrati se u krčmu.

— Pametnije mu je da šuti! — srdito
promrmlja Kley.

— Hej, dolaze tri naša druga! —
uzvikne Billy i pokaže niz ulicu.

— Da — odvrati Kley — a pojavila
se i Lora Darkin! Hajdemo k njoj!

Sidu s nogostupa i prijeđu preko uli-
ce.

Sustignu ih ona tri kauboja.

— Dakle, tu ste! — uzvikne crveno-
kosi MacIntosh, odahnuvši. — Posvuda
smo vas tražili! Rančer nas je tjerao da
jašemo kroz olujnu noć! Pomislili smo
da ste...

Lora Darkin kratko se osmijehne.
Pogleda Billyja i Kleya te reče:

— Ostanite ovdje. Idem još jednom k
njima.

Okrene se i polako pođe prema
skladištu farmera Williamsa.

— Što je Billy? — uznemireno pro-
mrmlja MacIntosh. — Zašto je otišla?

— Ponovno će pokušati da urazumi
Chetta — progunda Billy. — On je
budala, velika budala! Ne razumijem
ga! Majka mu se izložila smrtnoj
opasnost tražeći ga usred noći, a on se
neće vratiti!

— Je li s njim Kley?

— Da. Međutim, znaš kakvi su ovdje
ljudi! Nemaju dobro mišljenje o njoj!
Njih dvoje ne mogu biti sretni ovdje.
Grad ih neće prihvatiti. Ni Bernet nije
mogao izdržati ovdje pa se povukao u
brda. Kažem ti, Chett je budala!
Upropaštava svoj život.

Ali ni Darkin nije u pravu, Billy! —
odvrati MacIntosh. — Chett voli tu
djevojku, i Darkin ih neće rastaviti!
Zašto je tako tvrdoglav, ha? Uvjera-
vam te, i on je lud!

Gledali su za Lorom Darkin, koja se zaustavi pred skladištem.

U skladištu je bilo polumračno.

Lora polako uđe. Pod nogama je šuškala slama. Prođe kraj sinovljeva konja i stigne do stražnjih vrata. Otvori ih.

Pred njom je stajao farmer Williams. Njegove kćeri otišle su sa Kli u trgovinu. Chett se naslonio na zid. Digne pogled kad su zaškripala vrata.

Lora mu polako priđe.

Williams je oklijevao nekoliko časaka. Zamišljeno je gledao Loru i njena sina. Tada se trgne i izađe.

Lora zastane tri koraka ispred sina i zagleda se u njega. Na licu joj se odrazi zabrinutost. Reče tihim i drhtavim glasom:

— Napustit ću grad, Chett. Otac je već poslao tri momka. Zabrinut je za mene. Ne mogu ostati ovdje. Mislila sam da ćeš poći sa mnom. Chett...

— Neću bez Kli.

— Povedi i nju.

— Znaš da otac ima glavnu riječ. Zaboravljaš njegovu mržnju prema Komančima! Kli će biti duboko nesretna na našem ranču.

— Zar je ovdje sretna, Chett, u ovom gradu?

On slegne ramenima, spusti pogled i počne šarati čizmom po pijesku.

— Moramo otići daleko odavde — reče. — Kli može biti sretna samo u nekoj drugoj zemlji, samo ondje gdje ljudi ne mrze Komanče.

— Ne želim te izgubiti, sine. Ja ću natjerati oca da promijeni mišljenje, obećajem ti to! Dođi sa Kli na ranč!

— Nije to tako jednostavno. Znam da ćeš pokušati sve što možeš kako bi nagovorila oca da bude blaži, no to ti neće uspjeti.

Ona ga uhvati za ruke i grozničavo reče:

— Dođi! Još ne poznaješ oca. Potrebno mu je stanovito vrijeme da se navikne na djevojku, no vidjet ćeš da će je jednog dana zavoljeti.

— Varaš se. Možda je otac zabrinut za tebe, ali zašto nije osobno dojahao u grad? Poslao je tri svoja kauboja, to je sve.

Njeno se lice trzne. Okrene mu leđa.

— Pitaj Kli hoće li poći s tobom na ranč, Chett! prošapće. — Ne možete ostati ovdje! Prespavali ste u Williamsovu skladištu, no nigdje drugdje ne možete dobiti krov nad glavom. Pitaj Kli. Čekam vaš odgovor...

Pođe prema ulici.

Odande su upravo došle Williamsove kćeri i Kli.

Chett — uzvike Kli potrčavši prema mladiću i osmehne se. — Kupila sam haljinu! Želiš je vidjeti?

Pogleda ga i opazi da nije čuo njeno pitanje. Misli su mu bile daleko.

— Kli — promrmlja on — želiš li na ranč? Moraš se odlučiti. Moja majka čeka naš odgovor.

Ona ga sjetno pogleda. — S tobom idem svugdje, Chett.

On kimne i pogleda Williamsa. Lucy i Ane stajale su sa strane. Ane je bila vrlo tiha. Za svih ovih sati progovorila je samo nekoliko riječi. Kad god bi je pogledao, okrenula bi glavu u stranu.

Ona je dobra djevojka, mislio je Chett. Da ne volim Kli, vjerojatno bih nju zavolio...

Williams se nakašlje. Zavrnuo je rukave od košulje

— Ne stvarajte sebi suviše brige! — promrmlja. — Moja farma nije velika, ali možete živjeti kod mene! Nema smisla da budete u gradu...

Chett pogleda Ane. Vidjevši izraz njena lica, shvati da ne smije prihvatiti tu ponudu. Možda bi Kli bila sretna, no Ane bi bila nesretna, a takvu joj bol ne smije nanijeti.

— Hvala vam — reče, — ali ne možemo prihvatiti tu ponudu. Zar ne, Kli?

Ona ne odgovori.

— Hajdemo, Kli — tiho reče Chett.

Uhvati je za ruku i izvede na ulicu. Poveo je i svog konja.

— Hej, ako vam zatreba kum — dovikne Williams osmjehnuvši se — računajte na mene!

— Dobro — odgovori Chett i uzvrat osmijehom. Pođe niz ulicu.

Lora je stajala na nogostupu. Billy i Kley uprezali su konje. Ona tri kauboja sjahala su pred krčmom da popiju viski.

Nebom su plovili bijeli oblaci. Puhao je topao vjetar.

KVIZ

• križaljke • testovi • rebusi
• ljubavne i krimi priče • žale

**izlazi svake
druge srijede**

40 STRANA - 3 DINARA

Na verandama su stajali ljudi i promatrali mladi par.

Lora izađe iz sjene i krene u susret paru. Sretnu se na širokoj ulici. Najednom kao da se pomladila. Lice joj se ozarilo od radosti. Uхвати Kliš za ruke i reče joj:

— Sve će dobro završiti, sve! Samo-se vratimo na ranč. Hajdemo, Kliš...

Billy izveze kola na ulicu. Lora i Kliš popnu se na njih. Kley ode po trojicu kauboja u krčmu.

Uskoro napuste grad. Kraj njih su jahali kauboji i Chett.

Ljudi su gledali za njima.

Na rubu ulice stajala je Ane Williams. Najednom joj suze zamute pogled.

— Sretno, Chett — šapne prigušivši jecaj — sretno...

U isto vrijeme Lora je zagrlila Kliš. Htjela je pružiti djevojci osjećaj sigurnosti.

— Hej — iznenada vikne Billy — pa to se približuje Mik!

Mik je jahao u galopu. Konj se propne kad je naglo povukao uzde. Dovikne:

— Moram vas obavijestiti da je rančer...

Zbunjeno ušuti.

Kola se zaustave. Lora se uspravi grčevito držeći uzde.

— Što je s mojim mužem, Mik? — zapita drhtavim glasom. — Govori već jednom! Zaboga, što se dogodilo?

Mik ispriča.

Lora se zanjše i sruši. Kliš je prihvati. Priskoči Chett. Polože je na dno kola.

VIII

Na Darkinovu ranču bilo je vrlo tiho. Sunce je već dodirnuo zapadno obzorje.

Kola su se zaustavila pred kućom. Kliš je još sjedila na njima.

Chett je ušao s majkom.

Darkin je nepomično ležao u krevetu. Uz njega je bio Kash.

Lora drhtavom rukom pogladi muževljevo bljedo upalo lice.

— O, Robert! — prošapće. — Robert...

Iz njegova je tijela istekla sva snaga. Bio je živ još samo zato što je htio posljednji put vidjeti ženu. Cijelo se vrijeme očajnički odupirao smrti. Nekoliko je puta pao u duboku nesvijest te se činilo da je došao kraj. Međutim, svaki put ponovno bi došao k svijesti.

Lora je bila blijeda. Nagnula se nad njim. Više nije mogla suzdržati suze.

— Lora... — proštenje Darkin i dodirne je drhtavom rukom.

— Znam, sve znam — prošapće ona. — Strahovala sam za Chetta, morala sam otići k njemu, nisam mogla postupiti drukčije!

Njegove se usne trznu.

— Bio sam budala — šapne — velika budala. htio sam vladati svima.

mislio sam... samo na moć i... i na sebe! Lora, možeš li mi...

Ušuti.

Ona grozničavo kimne.

— Da, Robert, već odavno sam ti oprostila! Što da učinim...

Njegov je pogled postajao ukočen.

— Dovedi... djevojku na ranč, Lora! Dovedi Kliš... i pazi na... naše sinove!

— Robert! — vrisne Lora. — Robert!

Ležao je nepomično. Prestao je disati. Lice mu se opustilo.

Ona se baci na njega.

Chett je blago povuče. On i Kash odvedu je u dnevnu sobu Ostanu uz nju. Kauboji iznesu mrtva rančera.

Iza kuće iskopaju grob.

Tada u sobu uđe jedan kauboj i nijemo kimne.

Kash i Chett izvedu majku u dvorište. Sunce je zalazilo.

Šutke su sahranjivali čovjeka koji je postao žrtva vlastita nasilja.

Kliš se nesigurno približi i zaustavi iza kauboja.

Lora se sagne i baci grudu zemlje u jamu.

Kauboji počnu zatrpavati grob. Spušta se noć. Na nebu su treperile zvijezde.

Kash odvede majku u kuću. — Chett zagrlj Kli.

— Ne idi, Chett... — prošapće djevojka.

— Moram, Kli, moram.

— Bojim se za tebe, Chett.

— Vratit ću se, Kli. Odjahat ćemo do vaše kolibe i pritajiti se ondje. Crni Vuk će prije ili kasnije doći onamo.

— Neće, ako mene ne bude vidio, Chett. Postat će sumnjičav. Tada ćete uletjeti u njegovu stupicu!

— Ti ćeš ostati ovdje, Kli. Ne napuštaj ranč. Ostani uz moju majku.

Djevojka ne odgovori.

Pođu u kuću.

Na pragu ih dočeka Lora. Tiho reče:

— Samo uđi, Kli. Sigurno si gladna. Pripremit ću ti jelo...

Chett se okrene i vrati u dvorište. On, Kash i nekoliko kaubojja napuste ranč.

Nije ih tjerala mržnja. Željeli su da to bude posljednja bitka.

Čuli su se vukovi i noćne ptice.

Na голу drvetu na rubu doline još je visjelo uže i njihalo se na vjetru...

Zaustave se pred klancem.

Chett pokaže prema brežuljku.

— Najvjerojatnije je da će doći odande — reče.

Kash kimne i odredi položaje. Pažljivo su brisali svoje tragove. Dva kaubojja ostanu u mračnom klancu.

— Morate biti vlaški oprezni, inače će vas Komanči iznenaditi! — reče im Kash. — Možda se ovaj put približe baš kroz klanac! Moramo biti spremni na sve. Pustite ih da prođu. Ali ne dopustite im da se vrate istim putem!

— U redu, Kash.

Braća se približe kolibi. Jedva su smjestili konje u malenu prigradnju.

Izvuku puške iz navlaka na sedlu i pođu u kolibu Chett je za sobom vukao gunj i brisao tragove.

Samo pritvore vrata.

Kash je gledao kroz prozorčić.

Kauboji su nestajali među stijenjem i kaktusima. Uskovitlali su prašinu, no ona se brzo slegne. Bilo je posve tiho. Činilo se da nema nigdje nikoga...

Čekali su.

— Sjedni, Chett.

— Lakše mi je dok stojim.

Razmišljali su o ocu. Sve bi završilo drukčije da je više poštovao tuda prava, da nije izazvao lavinu nasilja, da nije bio tako ohol i nemilosrdan. Tek pred smrt kao da je spoznao prave vrijednosti...

Noć je bila duga.

Braća se nisu vidjela u mraku. Puške su im bile nadohvat ruke.

Kash ustane i priđe vratima. Oprezno izviri.

Polako mu pristupi Chett. — Vidi li se što?

— Ne, nema ničega. Uskoro će sva-nuti. Mislim da...

Kash naglo ušuti i napeto osluhne. Na krovu je nešto zašuškalo.

— To vjetar donosi pijesak s litice, Kash.

— Tiho!

Osluhnu. Opet je padoo pijesak na krov. Lupne i kamenčić...

— Čuješ? — prošapće i pogleda u strop. — Vjetar ne može rušiti kame-nje! Gore je netko!

Nisu se micali. Sada je bilo opet posve tiho.

Nisu mogli vidjeti jahača na litici, ali kauboji su ga vidjeli. Komanč je sumnjičavao promatrao kolibu, bunar, kaktuse i stijene. Izenada opazi osam-ljena jahača koji se u galopu približa-vao kolibi.

Kli uspori konja vidjevši da pred kolibom nema nikoga.

Komanč se povukao u zaklon.

Djevojka se zaustavi pred kućom.

Chett zgrabi pušku. Htio je istrčati.

Kash ga zadrži.

— Čekaj! — progunda. — Odat ćeš nas!

Vani je bila njegova djevojka, a negdje u blizini vreba neprijatelj.

Kli polako otvori vrata. Trgne se kad se iznenada pojavio Kash.

— Uđi, Kli! Tiho! — šapne on. — Ostavi konja! Hajde, uđi!

Uhvati je za ruku i uvuče u kuću.

Chett je zagrlj.

— Zašto si došla, Kli? — ukori je. — Kazao sam ti da treba da ostaneš na ranču!

— Više nisam mogla izdržati! — odgovori drhtavim glasom. — Morala sam k tebi! Da bi Komanči upali u vašu klopku treba da ja budem ovdje.

Crni Vuk dolazi ovamo samo zato da mene vidi!

— Zaboga, jahala si posve sama kroz njihovo područje, Kli! Mogli su te uhvatiti!

Ona se osmijehne. — Ipak sam ovdje, Chett...

— Šutite — promrmlja Kash. — Uvjeran sam da su Indijanci u blizini!

Na djevojčinu licu nestane smiješka. Najednom je postala ozbiljna. Polako pride prozoru.

— Ubili su mi oca! — reče. — Izaći ću. Neka me vide!

Chett je htjede zadržati, ali Kash reče:

— Pusti je...

— Ja ih se ne bojim! — prošapće Kli i izađe.

Braća su je promatrala.

Otišla je do bunara i spustila kabao. Najednom je instinktivno osjetila da je netko gleda. Odozgo je padao pijesak. Čuo se tih, potmuo zvuk. Topot. Udaljavao se.

Ona se polako vrati u kuću i ostavi vrata širom otvorena.

— Onaj koji je bio na litici udaljio se — reče tiho, uzme lonac i ponovno pođe na bunar.

Iznad brežuljka vidjela se uzvitlana prašina. Pojavilo se sedam Komanča!

Kli pogleda prema kući grozničavo razmišljajući. Ipak ostane kraj bunara i pričekala.

Komanči su se polako približavali. Na čelu je jahao Crni Vuk, na konju njena oca.

— Kli! — tiho dovikne Chett. Vratila se u kuću!

Kao da ga nije čula. Nepomično je stajala i gledala Komanče.

Tada se prestrašeno trgne. Razabrala je da su tri Komanča svezana na konjima i da se njišu kao lutke.

Bili su mrtvi!

Jedva je savladala strah. Počne uzmicati prema kući. zaustavi se tek kad je leđima dodirнула zid.

Komanči su se približavali korakom. Crni Vuk zaustavi se kraj bunara. Njegova tri ratnika nalazila su se pet koraka iza njega.

— Ti Indijanka! — reče grlenim glasom Crni Vuk. — Ti poči s nama! Ti ne bijela. Ti slušati!

Kli su podrhtavala koljena. Gledala je mimo Komanča. Na brežuljku se uskovitlala prašina. U kući su Chett i Kash. Komanči su u stupici...

— Crni Vuk je kojot! — reče. — Crni Vuk je ubio mog oca!

Komanč se nagne naprijed. Hladno ju je gledao. Iznenada bijesno vikne: — Ti imati dva jezika! Ti izrod!

Kli primijeti da su se ostali Komanči uznemirili. Vrata su se nalazila tik kraj nje. Očajnički uskoči u kuću i zatvori ih. Naslonivši se na zid začuje zaglušnu pucnjavu.

Braća su pucala kroz prozor. Sijevali su plamenci. Izvana se čuo topot kopita. Posvuda se pucalo, meci su se zabijali u zid i fujkali kroz prostoriju.

Najednom zavlada jeziva tišina.

Negdje zarže konj.

— Ostanu u kući. Kli! — promuklo reče Chett.

Braća izađu. Vani se pojavilo sunce. Čuli su se glasovi.

Dršćući od uzbuđenja, Kli sjedne na ležaj. Čekala je vrlo dugo.

Napokon uđe Chett.

— Pokopali smo ih, Kli — reče potišteno. — Sada će uz Rio Penasko zavladata mir. Skupo smo ga platili. Ovu noć nikada nećemo zaboraviti.

Ona ukočeno ustane. — Da.

Chett je zagrlila. — Htjeli su pucati na tebe, Kli. Morali smo ih preduhitriti.

Ona nijemo kimne.

— Hajdemo — blago reče Chett. — Izašlo je sunce.

Oklijevala je Pogleda ga i zamoli:

— Neka ostali odu, Chett. Htjela bih još ostati ovdje.

— Dobro, Kli, ostat ćemo. Sada imamo dovoljno vremena. zar ne? Očekuju nas sretni dani...

Polako se gubio topot kopita. Kash još jednom pozdravi rukom. Tada zavlada tišina na čistini gdje je stajala koliba.

Gledajući u zemlju Kli se udalji.

Chett je gledao za njom. Ona se zaustavi na očevu grobu. On uzdahne i ode po konja.

Klečeći na grobu, djevojka je nešto šaputala.

Napokon ustane i priguši jecaj. Okrene se i pogleda prema kolibi.

DJEVOJKE!

tina

JE REVIJA ZA NAS

tina

JE REVIJA SA STRIPOVIMA

tina

PIŠE O NAŠIM RADOSTIMA

tina

PIŠE O NAŠIM BRIGAMA

tina

PIŠE O NAŠIM TAJNAMA

u TINI ćeš naći sebe

u sebi ćeš naći TINU

Okameni se od straha. Neki čovjek, u poderanoj crnoj odjeći, teturao je prema Chettu, koji mu je bio okrenut leđima i pritezao kolan.

Neznanac je imao revolver u ruci!

Kli htjede viknuti, ali grlo kao da joj se steglo.

Chett osluhne. Začuje iza sebe tihe korake i stenjanje. Munjevito se okrene, ugleda Lyna Tebora i revolversku cijev.

Tebor se jedva držao na nogama. Oči su mu se suludo sjale. Vidjelo se da ga muči vrućica. Lice mu je bilo prašnjavo i krvavo.

— Daj konja... ili ću te ubiti! — prostenje. — Ne miči se, Darkin! Ne miči se...

Chett je grozničavo razmišljao. Ništa ne može učiniti. Lyn Tebor je sulud, pucat će!

— Odustanite, Tebor! — reče promuklo. — Posve ste iscrpljeni, čovječe! Nećete daleko stići! Gotovo je, Tebor!

— Konja! — progundā Tebor i približi se još jedan korak.

Chett se ukoči. Prilazila im je djevojka. Možda želi u kuću po pušku. Mora proći kraj Tebora.

Chett joj htjede doviknuti da bježi, kad Tebor začuje njene korake. Napola se okrene i opali.

Kli posrne.

— Chett! — uzvikne prigušeno.

Tebor se zaniže, pogleda Chetta i začuje pucnjeve. Pred njim su bljeskali plamići. Izgubi ravnotežu i sruši se na leđa.

— Kli! — krikne Chett, preskoči Tebora i pritrči djevojci. Nježno je položi na pijesak. — O, Kli! Kli!

Na njenu lijepom licu zatreperi blijed smiješak.

— Živ si... Chett... živ si...

— Kli, zašto si to učinila, zašto? Znala si da će pucati ne tebe!

Gledala ga je nježno.

— Ne plači, Chett — prošapće. — Želim da... budeš sretan... Treba da živiš...

— Bez tebe ne mogu biti sretan, Kli! — prostenje očajno.

— Možeš, Ane Williams je... dobra djevojka... Nama bi bilo teško... među ovim ljudima, Chett!

— Nemoj, Kli, što to govoriš! Ja te volim, Kli, ne smiješ...

Chett zanijem zaprepašteno gledajući njeno lice.

Izdahnula je, no na usnama je titrao spokojan smiješak. Umrla je za njega. Bezgranično ga je voljela.

Klečeći kraj nje tiho je plakao.

Napokon je nježno podigne i krene prema kolibi.

Nije čuo da je dojahao Kash i zaustavio se kraj bunara. Iznenada ga opazi.

— Mrtva je, Kash...

Kash spusti pogled. Nije mogao pomoći. Znao je da nitko ne može pomoći Chettu. Jednog će se dana pomiriti sa smrću voljene djevojke, no ta rana nikada neće zacijeliti. Možda mu Ane pomogne svojom ljubavlju, možda, ali morat će uložiti svu svoju snagu i ljubav...

Kash sjaje i pristupi bratu. Položi mu ruku na rame ne rekavši ni riječ.

U krošnjama je tužno šaputao vjetar.

K R A J

za 7 dana:

LOUIS L'AMOUR

PAKAO PAPAGA
